Festiwal **Góry Literatury** 4–12 lipca 2025

Fundacja Olgi Tokarczuk | Festiwal Góry Literatury

Przed nami 11. edycja Festiwalu Góry Literatury. Spotkamy się w dniach 4–12 lipca w ponad 20 lokalizacjach Dolnego Śląska. Będziemy obecni na Zamku Sarny w Ścinawce Górnej, w Nowej Rudzie, Wałbrzychu, Kłodzku, Ludwikowicach Kłodzkich, Jedlinie-Zdroju, Dzierżoniowie, Dzikowcu, Radkowie, Opolnicy, Gajowie i Sokołowsku. Zaplanowaliśmy niemal 160 spotkań autorskich, dyskusji, koncertów, czytań, warsztatów, wystaw, pokazów filmowych, performensów, akcji społecznych i seminariów z udziałem ponad 200 gości.

Festiwal Góry Literatury powstał z inicjatywy Olgi Tokarczuk w 2015 roku. Jego głównymi celami były i pozostają aktywizowanie kulturalne oraz obywatelskie mieszkańców i mieszkanek ziemi kłodzkiej i aglomeracji wałbrzyskiej, promocja kultury oraz czytelnictwa, upowszechnianie i wzmacnianie postaw ekologicznych i równościowych oraz promocja regionu.

Hasło przewodnie tegorocznej edycji brzmi „Manipulacja, dezinformacja, hejt". Uważamy, że jeszcze nie jest za późno, by aktywnie przeciwdziałać tym zjawiskom. Jeśli tego nie zrobimy, to już niedługo będą wykorzystywane na tak ogromną skalę, że nic nie powstrzyma ich przed całkowitym zniszczeniem słabnących wartości demokratycznych i humanistycznych.

Świadomość i wiedza na temat mechanizmów manipulacji i zasad działania narzędzi dezinformacji ma niewielkie szanse, by zaistnieć w mediach głównego nurtu, a więc także w powszechnej świadomości. W świecie zdominowanym przez informację poszatkowaną i lekkostrawną lektura długich opracowań, niezbędnych, by zrozumieć istotę problemu, nie jest częstą praktyką. Jeśli nie chcemy, by medialne nagłówki próbujące opisać manipulację, dezinformację i będący wynikiem ich stosowania hejt brzmiały na przykład tak: „Słowa klucze do zrozumienia naszej współczesności", „Narzędzia, które najlepiej opisują i kształtują naszą rzeczywistość", „Pojęcia najdokładniej definiujące nasze relacje", musimy szukać różnych sposobów radzenia sobie z tym „nowym kanonem informacyjnym".

Inspiracją do podjęcia takiego tematu była zarówno zeszłoroczna odsłona Festiwalu, podczas której nas i naszych gości oraz gościnie zalała niewyobrażalna wcześniej fala mowy nienawiści, oparta na manipulacji i dezinformacji, jak i słowa wygłoszone w tym roku przez Olgę Tokarczuk w czasie ceremonii przyznania jej doktoratu honoris causa Sorbony:

Znaleźliśmy się oto w bardzo niepewnym, może nawet niebezpiecznym okresie w historii świata. Stary porządek polityczny wydaje się rozsypywać w pył, zaś nowy, powstający na naszych oczach, nabiera niepokojących kształtów. Wracają, wydawałoby się dawno wyegzorcyzmowane, demony. W globalnej wojnie o przywództwo nad światem informacja wykorzystywana jest jako broń, za pomocą której można wprowadzić w błąd, zmanipulować, oszukać, zwieść i w końcu zabić.

W takiej rzeczywistości wszechobecnego kłamstwa musimy jednocześnie dbać jak najstaranniej o niezatracanie materialnych i rzeczywistych konturów naszego świata, zwłaszcza w sytuacji kiedy napierają na nas hordy fałszerzy, diabelsko biegłych w szokującej interpretacji faktów, zdolnych uczynić z czarnego białe i odwrotnie.

Gdzie zatem jest miejsce fikcji literackiej w wojnach z fałszem, manipulacją, dezinformacją, mistyfikacją, fake newsami, przeinaczeniami i zwykłym, ordynarnym kłamstwem?

W czasie tegorocznej edycji spróbujemy odpowiedzieć na to fundamentalne i tylko pozornie paradoksalne pytanie postawione przez Noblistkę – a będzie ono wybrzmiewać podczas dyskusji o książkach zaproszonych osób autorskich – i przyjrzymy się mechanizmom manipulacji, dezinformacji i hejtu z wielu różnorodnych, nie zawsze oczywistych i przewidywalnych punktów widzenia. Jesteśmy bowiem przekonani, że większość zjawisk niszczących życie społeczne ma zazwyczaj początek w zwykłym, prymitywnym kłamstwie – żeby skutecznie zapobiegać jego rozprzestrzenianiu, trzeba znaleźć jego źródła.

Pojęcia manipulacji, dezinformacji i hejtu będziemy analizować w kontekście zarówno relacji społecznych, środowiska naturalnego czy równości praw, jak i technologii internetowych oraz zagadnień psychologicznych, filozoficznych, historycznych i politycznych. Będziemy się zastanawiać, czy sztuka i kultura mają szansę realnie przeciwdziałać wpływowi tych zjawisk na naszą rzeczywistość i przyszłość świata. Czy opowieść z motta naszej organizacji – sentencji zaczerpniętej z mowy noblowskiej naszej Fundatorki: *Kiedy zmienia się opowieść, zmienia się świat* – będzie wciąż opowiadana przez ludzi uczciwych, wrażliwych i empatycznych? A może przegra z historiami snutymi cynicznie przez ludzi złych, przez awanturnicze i prowokacyjne (i często dobrze opłacane) trolle, przez boty, będące niezwykle skuteczną emanacją bardzo niebezpiecznych umysłów?

Co stanie się naszą codziennością w nadchodzących latach? Czy zostaniemy zmuszeni do zmian definicji rzeczy, jak nam się dotychczas wydawało, oczywistych? Co uznamy za nową „normalność"? Czy wolno nam się przyzwyczajać do tego, że granice akceptacji kwestii w istocie nieakceptowalnych wciąż się przesuwają? Czy słowa takie jak uczciwość (także intelektualna), godność i prawda zaczną być powszechnie i bezmyślnie stopniowane? Kto zmieni opowieść i świat? W jaki sposób zmanipulowany język i inne żywiące się dezinformacją narzędzia komunikacji wykrzywią nasze postrzeganie rzeczywistości? Czym ta rzeczywistość będzie i kto ją będzie kreował? Wreszcie: dlaczego kategorie narodowe, na przykład polskość, mają być gwarantem prawości, a jakaś szczególnie pojmowana „inność" – będąca w istocie wygnaniem poza obręb wspólnoty narodowej – dowodem na niegodziwość? Innymi słowy: kto i w jaki sposób ma prawo mówić nam, kim jesteśmy?

Spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, kto ma nam dzisiaj opowiadać świat i komu pozwolimy go zmieniać, nie tylko ustami osób tworzących literaturę. Dlatego zaprosiliśmy na nasze sceny ludzi, którzy na co dzień muszą zmagać się ze sfałszowaną informacją o sobie, z kłamstwem, które skutkuje olbrzymim hejtem.

Porozmawiamy zatem między innymi z Mają Ostaszewską i Jurkiem Owsiakiem, Adamem Michnikiem i Adamem Bodnarem, Olgą Tokarczuk i Michałem Bilewiczem, Jolantą Kwaśniewską i Joanną Tokarską-Bakir. Co łączy aktorkę i lidera organizacji pozarządowej, naczelnego „Wyborczej" i ministra sprawiedliwości, pisarkę i psychologa społecznego, byłą pierwszą damę Rzeczpospolitej i historyczkę Zagłady? Oczywiście odwaga w dążeniu do prawdy i obrona wartości humanistycznych, ale niestety także pytanie, które stawiają im dziesiątki tysięcy anonimowych – i naszym zdaniem często zmanipulowanych – ludzi: czy wy w ogóle jesteście Polakami?

fot. Jerzy Wypych

Na naszych scenach zagoszczą również pisarze i dziennikarze zagraniczni, którzy w swojej pracy regularnie zadają pytania bliskie tematowi przewodniemu naszego Festiwalu: Götz Aly, badacz i znawca nazizmu, Anne Appelbaum, rozważająca mechanizmy autokracji, Petra Hůlová, autorka sławnej powieści *Plastikowe M3, czyli czeska pornografia*, Georgi Gospodinow, autor kultowej już *Fizyki smutku*, Patrick Radden Keefe, który w swoim *Imperium bólu* rozprawia się z baronami przemysłu farmaceutycznego, Kateřina Tučková, autorka książki *Bílá Voda* o ośrodku internowania zakonnic na pograniczu polsko-czeskim, czy Oksana Zabużko, świetnie znana w Polsce ukraińska pisarka, zaangażowana w walkę z dezinformacją Kremla.

Odwiedzi nas też plejada polskich autorek i autorów, wśród nich: Magdalena Barbaruk, Joanna Bator, Grzegorz Bogdał, Sylwia Chutnik, Justyna Dąbrowska, Urszula Glensk, Katarzyna Grochola, Mikołaj Grynberg, Magdalena Grzebałkowska, Roksana Jędrzejewska-Wróbel, Weronika Kostyrko, Katarzyna Kubisiowska, Joanna Kuciel-Frydryszak, Renata Lis, Ewa Mańkowska, Monika Muskała, Mateusz Pakuła, Marcin Szczygielski, Agnieszka Taborska, Wojciech Tochman, Adam Wajrak, Ewa Winnicka, Urszula Zajączkowska i Katarzyna Zyskowska.

Spotkamy się także w czasie rozmaitych aktywności m.in. z Bogdanem de Barbaro, Katarzyną Bąkowicz, Piotrem Chmielewskim, Mikołajem Dorożałą, Magdaleną Dziewguć, Michałem Figurą, Tadeuszem Gadaczem, Aleksandrą Gliszczyńską-Grabias, Sylwią Gregorczyk-Abram, Jagą Hupało, Leszkiem Kolankiewiczem, Katarzyną Kozyrą-Zyskowską, Adamem Leszczyńskim, Filipem Łobodzińskim, Wojciechem Mannem, Andą Rottenberg, Dorotą Sumińską, Tomaszem Stawiszyńskim, Radosławem Ślusarczykiem, Halszką Witkowską i Moniką Tadrą czy Ewą Woydyłło.

Pośród tegorocznych wykładowców Latającego Uniwersytetu Ludowego, oprócz regularnie odwiedzających Festiwal Edwina Bendyka, Karoliny Kuszlewicz, Karola Maliszewskiego i Magdaleny Środy, będzie można spotkać m.in. Lenę Bielską, Katarzynę Błażejewską-Stuhr, Jakuba Gałęziowskiego, Katarzynę Kasię i Grzegorza Markowskiego, Jana Mencwela oraz Elżbietę Mirgę-Wójtowicz. Wiele z zajęć, które zaproponowaliśmy w tym roku, będzie wprost odnosić się do demitologizowania zjawisk manipulacji, dezinformacji i hejtu oraz przeciwdziałania im.

W bardzo rozbudowanym w stosunku do ubiegłych lat paśmie dziecięcym i młodzieżowym Małe Góry Literatury zapraszamy na warsztaty i lekcje między innymi z Malwiną Hajduk, Bogusiem Janiszewskim, Grzegorzem Kasdepkem, Krzysztofem Łapińskim, Agatą Romaniuk, Katarzyną Stoparczyk oraz Olą Szmidą.

Spotkania z naszymi gośćmi i gościniami poprowadzą m.in. Urszula Glensk, Eliza Kącka, Katarzyna Kolenda-Zaleska, Ryszard Koziołek, Michał Nogaś, Małgorzata Omilanowska, Emilia Padoł, Amelia Sarnowska, Olga Wróbel i Dorota Wysocka-Schnepf.

W tym roku zagramy 9 koncertów. Wystąpią: Trio Możdżer Danielsson Fresco, Kaśka Sochacka, ZALEWSKI, RGG & Robert Więckiewicz, Artur Andrus, Zespół Reprezentacyjny, Łona / Konieczny / Krupa, Pidżama Porno, Hołdys / Waglewski / Karimski Orchestra.

Udało nam się również przygotować aż 3 głośne lektury. Fragmenty *Ziemi obiecanej* w roku Władysława Stanisława Reymonta przeczytają Daniel Olbrychski i Andrzej Seweryn, niezapomniani Karol Borowiecki i Maks Baum z ekranizacji powieści w reżyserii Andrzeja Wajdy, której premiera odbyła się 50 lat temu. Bardzo aktualne dziś opowiadanie *Próba generalna* Olgi Tokarczuk zinterpretują Marek Kondrat, Andrzej Seweryn i Maciej Stuhr. Maja Ostaszewska przeczyta natomiast fragmenty powieści *Dom dla Doma* Wiktorii Ameliny, ukraińskiej pisarki, niegdyś gościni naszego Festiwalu, która dwa lata temu podczas dokumentowania rosyjskich zbrodni wojennych została zabita wraz z wieloma innymi cywilami w ataku wojsk rosyjskich na Kramatorsk.

Nie zabraknie innych stałych pasm festiwalowych – pasmo sztuki w tym roku będzie reprezentować rozległa i różnorodna wystawa *Po deszczu*, której kuratorkami są Jaga Hupało i Anna Klimczak. Zostaną podczas niej zaprezentowane – w różnych lokalizacjach – prace kilkudziesięciu artystek i artystów, wśród nich Bożenny Biskupskiej, Joanny Concejo czy Poli Dwurnik. Odwiedzą nas w ramach tego pasma również Siostry Rzeki. Istotnym elementem wystawy staną się dzieła oddające dramatyczne doświadczenia zeszłorocznej powodzi. Nie będą to jedyne podczas naszego Festiwalu akcenty dotyczące wrześniowej tragedii.

Kuratorowane przez Karola Maliszewskiego pasmo poetyckie znowu przybliży młode głosy w polskiej poezji czy „mniej znaną literaturę polską". W jego ramach spotkamy się m.in. z Anną Janko, Maciejem Robertem, Bianką Rolando, Dariuszem Sośnickim, Mirką Szychowiak, Antoniną Tosiek i Agą Zano.

Po raz kolejny udało nam się zorganizować teatrowi amatorskiemu debiut w zawodowym teatrze: na scenie Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu wystąpi Teatr Muzyczny na Fabrycznej z Ludwikowic Kłodzkich.

I ponownie przez dużą część Festiwalu będzie towarzyszyć nam Tour de Konstytucja, akcja społeczno-edukacyjna organizowana przez Fundację Aktywna Demokracja.

Zapraszamy!

Festiwalowe linie autobusowe

Specjalnie dla was, jak co roku, uruchomiliśmy linie autobusowe! Ograniczamy ślad węglowy i ułatwiamy poruszanie się po festiwalowych lokalizacjach, ale jest jeszcze jeden powód: nie możemy zagwarantować miejsc parkingowych wszystkim zainteresowanym.

Autobusy oznaczone logo fundacji są darmowe.

4, 5, 6, 11 i 12 lipca autobusy festiwalowe będą jeździć następującą trasą:
Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → **Słupiec, Intermarche**
Uwaga: po koncertach autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Słupiec, Intermarche

Lokalizacje przystanków na trasie:
Słupiec – przystanek Nowa Ruda Słupiec, ul. Kłodzka (obok Intermarche)
Nowa Ruda (1) – Dworzec Autobusowy, ul. Niepodległości 8
Nowa Ruda (2) – Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
Zamek Sarny, Ścinawka Górna – przystanek przy dolnej bramie

4 LIPCA
Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.15, 13.15, 14.45, 16.15, 17.45, 19.15 i 20.45.
Autobusy będą wracać z Saren o: 18.30, 21.30, 23.15 (skrócona trasa) i 23.30 (skrócona trasa).

5 LIPCA
Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.15, 12.45, 14.15, 15.45, 17.15, 20.00 i 20.45.
Autobusy będą wracać z Saren o: 18.00, 21.15, 23.15 (skrócona trasa), 23.30 (skrócona trasa), 23.45 (skrócona trasa) i 00.00 (skrócona trasa).

6 LIPCA
Ze Słupca autobusy wyruszą o: 10.15, 11.45, 13.15, 14.45, 16.15, 17.45, 19.00 i 21.15.
Autobusy będą wracać z Saren o: 17.00, 20.15, 21.45, 23.45 (skrócona trasa), 00.00 (skrócona trasa) i 00.15 (skrócona trasa).

11 LIPCA
Ze Słupca autobusy wyruszą o: 10.15, 13.15, 14.45, 16.15, 17.45, 19.15 i 20.45.
Autobusy te będą wracać z Saren o: 14.00, 18.30, 21.30, 23.30 (skrócona trasa) i 23.45 (skrócona trasa).

12 LIPCA
Ze Słupca autobusy wyruszą o: 10.45, 12.15, 13.45, 15.15, 16.45, 18.15, 20.45.
Autobusy będą wracać z Saren o: 16.00, 19.00, 21.30, 23.00 (skrócona trasa), 23.15 (skrócona trasa) i 23.30 (skrócona trasa).

Zachęcamy również do korzystania z komunikacji miejskiej pomiędzy miastami. Okolice Nowej Rudy są obsługiwane przez P.W. Beskid (www.beskid-przewozy.pl) oraz PKS Kłodzko (https://pks-klodzko.pl).

Dla nadjeżdżających z południa: autobusy linii 378 będą kursować na trasie: **Broumov** → Otovice, statek → Otovice, prodejna → Tłumaczów, Rudawa → Ścinawka Górna, Zamek Sarny → Nowa Ruda, ul. Fredry/Sportowa → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy → Słupiec, Intermarche → **Nowa Ruda, Słupiec, ul. Kłodzka/Kwiatkowskiego**.

Rozkłady jazdy oraz dodatkowe informacje można znaleźć w punktach informacji na terenie Zamku Sarny oraz u naszych wolontariuszy. W szczególnych sytuacjach można skorzystać z numeru telefonu: +48 663 702 683 (Daria).

Parkingi

Na czas Festiwalu uruchamiamy dla was kilka parkingów. Poniżej znajdziecie adresy:
– parking nr 1: obok wjazdu do Zamku Sarny, Ścinawka Górna 40b
– parking nr 2: Ścinawka Górna 40e
– parking nr 3: Stowarzyszenie Lucky Horses, Ścinawka Górna 50 (wymagana darowizna na rzecz działającego tam stowarzyszenia)
– parking nr 3a i 3b: Ścinawka Górna 49
– parking nr 4: Ścinawka Średnia (obok Cmentarza Starego, przy drodze nr 386).

P1
P2
P3
P3 a/b
P4
1
2
3
Scena Koncertowa
Scena Literacka
1 km
3 km
386
Cmentarz parafialny
droga piesza z parkingu do Saren będzie oznaczona
wejście
wejście dla osób z niepełnosprawnością ruchową
punkt informacyjny
kasa/bilety/akredytacja
parking
toaleta
toaleta dla osób z niepełnosprawnością ruchową
ambulans
telebim
wystawy
sklepik festiwalowy
księgarnia
restauracja
kawiarnia
alkohol/catering
gastronomia

Latający Uniwersytet Ludowy

Pasmo Latającego Uniwersytetu Ludowego (LUL) jest nieodłącznym elementem Gór Literatury. Każdego letniego, festiwalowego poranka zapraszamy was na wykłady, seminaria i warsztaty o zróżnicowanej tematyce. Chociaż wszystkie proponowane przez nas wydarzenia mają wartość dydaktyczną, jesteśmy nastawieni na naukę w duchu uniwersytetów latających, których historia sięga XIX wieku. W naszych oczach edukacja polega na niekończącym się dialogu, wymianie myśli i inspiracji, na bezustannym rozwijaniu nie tylko wiedzy, ale i siebie – także w rozumieniu „wychodzenia z siebie", zyskiwania innej perspektywy, poszerzania horyzontów i próbowania nowych rzeczy.

Zajęcia będą miały różne formy warsztatowe: będziemy słuchać, dyskutować, gotować, o jedzeniu i przy jedzeniu rozmawiać. Zaprosimy was nie tylko do sal warsztatowych, ale i do lasu, nad wodę i do rezerwatów. W tym roku przygotowaliśmy zajęcia z bardzo różnych dziedzin: od antropologii, historii, filozofii, literatury i psychologii, po codzienną i niecodzienną komunikację. Wspólnie zbadamy, jak możemy rozmawiać, nie obrażając i nie wykluczając, jak się starzeć (bez godności), jak jeść, dbając o siebie i o innych. W ramach LUL odbędą się także warsztaty poświęcone kulturze i doświadczeniom mniejszości romskiej, sztuce reporterskiej i odkrywaniu miejscowych historii, a także spacery warsztatowe w naturze.

W przygotowanej przez nas ofercie LUL prócz pokazu filmowego i panelu dyskusyjnego znajdziecie 17 warsztatów (w 24 sesjach). Widzimy się na zajęciach i seminariach w kilku lokalizacjach festiwalowych!

PROGRAM LATAJĄCEGO UNIWERSYTETU LUDOWEGO

NA WSZYSTKIE WYDARZENIA OBOWIĄZUJĄ ZAPISY MAILOWE POD ADRESEM lul@fundacjaolgitokarczuk.org, LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

4 lipca | piątek

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
9.00–12.00 warsztaty z Walerym Topojewem: Szamanizm a współczesność – prawda, mit, manipulacja. Prowadzi Katarzyna Byłów, tłumaczenie: Jana Karpienko

Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43
9.00–12.00 warsztaty kuchni wegańskiej z Dominiką Olejnik (Stewunią) oraz rozmowa na temat transpłciowości, równości i neuroróżnorodności z Kacprem Potępskim przy wspólnym posiłku

5 lipca | sobota

Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków
9.00–12.00 seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł I

Ścinawka Górna (adres zostanie wysłany do zapisanych osób)
9.00–12.00 warsztat-spacer: Relacje – ludzie i rzeki. Prowadzą Jan Mencwel i Stolovelasy

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 warsztaty Wojciecha Tochmana: Sztuka reporterska

6 lipca | niedziela

Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków
9.00–12.00 seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł II

Europejskie Centrum Sztuki Ogrodowej im. Eduarda Petzolda, Ścinawka Górna 40e
9.00–12.00 seminarium wprowadzające i spacer poetycko-przyrodniczy z Urszulą Zajączkowską

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 warsztaty Wojciecha Tochmana: Książka reporterska

7 lipca | poniedziałek

Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków
9.00–12.00 seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł III

Europejskie Centrum Sztuki Ogrodowej im. Eduarda Petzolda, Ścinawka Górna 40e
9.00–12.00 seminarium wprowadzające i spacer poetycko-przyrodniczy z Urszulą Zajączkowską

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9, Wałbrzych
9.00–12.00 warsztaty języka inkluzywnego z Leną Bielską

8 lipca | wtorek

Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43
9.00–11.00 warsztaty z Magdaleną Grzebałkowską i Ewą Winnicką: Jak się starzeć bez godności

9.00–11.30 warsztaty z Katarzyną Błażejewską-Stuhr: Pozytywne jedzenie – obalanie mitów i zdrowa relacja z ciałem i odżywianiem

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 warsztaty z Katarzyną Kasią i Grzegorzem Markowskim: Jak rozmawiać publicznie, nie obrażając

9 lipca | środa

Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków
9.00–12.00 warsztaty z Karoliną Kuszlewicz: Odwagi, empatii i wiedzy! Tego potrzebują od nas zwierzęta

10 lipca | czwartek

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł I

Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA, ul. Piotra Wysockiego 29
10.00–11.30 warsztaty z Elżbietą Mirgą-Wójtowicz: Antycyganizm jako globalne zjawisko kształtujące los społeczności romskich

Stara Kopalnia w Wałbrzychu, ul. Piotra Wysockiego 29
obowiązują bezpłatne wejściówki
13.15 pokaz filmu *Kos* Pawła Maślony

15.30 dyskusja o filmie. Z Michałem Bilewiczem i Adamem Leszczyńskim rozmawia Edwin Bendyk

11 lipca | piątek

Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich, ul. Fabryczna 2
9.00–12.00 warsztaty z Jakubem Gałęziowskim: Historia mówiona w mojej okolicy

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł II

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie, ul. Bohaterów Getta 10
wydarzenie zamknięte, dla laureatów konkursu na opowiadanie
10.00–12.00 warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł I z Karolem Maliszewskim

12.15–14.15 warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł II z Miłką Malzahn

12 lipca | sobota

Gajów, park
6.00–9.00 warsztaty: SPAcer ROS-ą. Prowadzą: Lucyna Piwowarska-Dmytrów, Wojtek Grzesiak, Michał Derencz, Paulina Jóźwin (Stolovelasy)

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
10.00–12.00 seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł III

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie, ul. Bohaterów Getta 10
wydarzenie zamknięte, dla laureatów konkursu na opowiadanie
10.00–12.00 warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł III ze Zbigniewem Kruszyńskim

Warsztaty z Walerym Topojewem: Szamanizm a współczesność – prawda, mit, manipulacja. Prowadzi Katarzyna Byłów, tłumaczenie: Jana Karpienko

Warsztaty są częścią animistycznego cyklu w ramach Latającego Uniwersytetu Ludowego. W trakcie moderowanej rozmowy z Walerym Topojewem przyjrzymy się szamańskiemu obrazowi świata i roli szamana w tradycji chakaskiej. Zastanowimy się, jak w jednej osobie mogą współistnieć szamanizm i naukowe spojrzenie na rzeczywistość. Poruszymy zagadnienia związane z historią i współczesnością szamanizmu na Syberii. Czy w XXI wieku nadal funkcjonuje on jako codzienna praktyka? Dlaczego słowo „szamanizm" przyciąga tak wielu i staje się podstawą całego rynku usług oferowanych przez osoby, które nie są szaman(k)ami? Próbując odpowiedzieć na te pytania, odniesiemy się także do tegorocznego tematu Festiwalu – dezinformacji i manipulacji – i przyjrzymy się rosnącemu zainteresowaniu szamanizmem w świecie zachodnim.

Data: 4 lipca (piątek), 9.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Walery Topojew – doktor, szaman; z wykształcenia fizyk, matematyk, psycholog. Pochodzi z Chakasji – syberyjskiej republiki. Doktor nauk psychologicznych. Od ponad 25 lat praktykuje tradycję chakaskiego szamanizmu. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych i na początku XX wieku był kierownikiem laboratorium psychologicznego Chakaskiego Instytutu Naukowo-Badawczego. Jest badaczem specyfiki szamańskich stanów świadomości, autorem prac naukowych poświęconych szamanizmowi, samobójstwom i radzeniu sobie z traumą, a także współautorem tekstów traktujących o psychologii szamanizmu. Wykłada oraz organizuje seminaria, warsztaty i kursy w różnych krajach.

Katarzyna Byłów (prowadząca) – językoznawczyni, antropolożka społeczna, tłumaczka, stypendystka University of St Andrews (2010–2016), European Mind & Life Summer Research Institute (2015, 2016) i European Varela Awards (2015). Prowadziła badania naukowe wśród diaspory tybetańskiej w Himalajach, jako tłumaczka i naukowczyni pracowała w Belgii, Wielkiej Brytanii, Indiach, a obecnie w Polsce. Tłumaczka książek i artykułów naukowych z dziedziny antropologii społecznej i kulturowej, historii, historii sztuki, sztuki, tekstów o tematyce społecznej oraz

powieści. Pracuje w Centrum Badań Migracyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, jest członkinią Fundacji Olgi Tokarczuk i Rady Programowej Akademickiego Centrum Badań. Ex-centrum Olgi Tokarczuk, Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury oraz Stowarzyszenia Centrum Łucznictwa Tradycyjnego we Wrocławiu.

Warsztaty kuchni wegańskiej z Dominiką Olejnik (Stewunią) oraz rozmowa na temat transpłciowości, równości i neuroróżnorodności z Kacprem Potępskim przy wspólnym posiłku

Wspólne gotowanie to coś więcej niż przygotowywanie posiłków – to sposób na zacieśnianie więzi, otwieranie się na siebie nawzajem i tworzenie atmosfery sprzyjającej szczerym rozmowom. W luźnym, pełnym aromatów otoczeniu łatwiej poruszać trudne tematy, dzielić się doświadczeniami i budować wzajemne zrozumienie. Połączenie warsztatów kulinarnych Stewuni, mistrzyni kuchni wegańskiej i kiszonek, z rozmową z udziałem Kacpra Potępskiego tworzy przestrzeń, w której tematy transpłciowości, równości czy neuroróżnorodności znajdują swoje miejsce przy wspólnym stole. To spotkanie łączy troskę o relacje międzyludzkie z ideami zrównoważonego życia, ekologii i uprawy własnych warzyw, pozwalając na jednocześnie głęboki i przystępny dialog.

Data: 4 lipca (piątek), 9.00–12.00
Miejsce: Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43

Dominika Olejnik (**Stewunia**; ona/jej) – udowadnia, że kuchnia wegańska może być smaczna, dostępna, prosta i ciekawa, czym przeczy powszechnie znanym prawom fizyki. Tworzy niesamowite przetwory, a kuchenne eksperymenty robi dla zaspokojenia ciekawości i kubków smakowych (dokładnie w tej kolejności!). Od kilku lat jest RODowitą Działkarką, a jej względy można sobie zaskarbić, pytając, czym są papryfiutki i cucamelony.

Kacper Potępski (on/jego) – twórca internetowy, manager, marketingowiec, a prywatnie narzeczony Stewuni. W social mediach opowiada o tranzycji i doświadczeniu transpłciowości, o życiu z ADHD, depresją i zaburzeniami lękowymi. Chętnie odpowiada na najtrudniejsze pytania związane z transpłciowością.

Seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy

W czasie filozoficznych warsztatów Magdaleny Środy będziemy starali się przedyskutować następujące pytania: W jaki sposób uzasadniamy nasze przekonania etyczne i polityczne? Czy można dla nich znaleźć argumenty podobne do tych, które znajdujemy dla przekonań naukowych? Na czym polega charakter wartości, które wyznajemy? Jakie funkcje pełni język, który odnosi się do powinności i ocen? Czy moralność da się uzasadnić, czy jest „sztuką perswazji"? Jaka jest różnica między perswazją, manipulacją i propagandą? Czym różni się retoryka od erystyki?

Data: trzy spotkania – 5, 6 i 7 lipca (sobota, niedziela i poniedziałek), 9.00–12.00 (prosimy o zapisanie się na wszystkie moduły)
Miejsce: Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków

Magdalena Środa – profesor, pracuje w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii UW, zajmuje się historią idei etycznych, etyką stosowaną, filozofią polityczną i problematyką kobiecą. Jest autorką wielu książek, m.in.: *Idea godności w historii i etyce* (1993), *Indywidualizm i jego krytycy. Współczesne spory między liberałami, komunitarianami i feministkami na temat podmiotu, wspólnoty i płci* (2003), *Kobiety i władza* (2009), *Etyka dla myślących* (2010), *O gender i innych potworach* (2014), *Obcy, inny, wykluczony* (2020). Obecnie pracuje nad książką poświęconą moralności życia publicznego.

Warsztaty Wojciecha Tochmana: Sztuka reporterska

Czym jest reportaż? Czym jest temat na reportaż? Czy każdy temat jest dla każdej reporterki/każdego reportera? Czym jest dokumentacja? Jak się do niej przygotować? Jak poruszać się w nieznanym dotąd środowisku? Jak przekonać ludzi, by z nami rozmawiali? Jak rozmawiać, by nie stracić, a dostać jak najwięcej? Jak rozmawiać, by nie ranić? Czy rozmowy z ludźmi wystarczą? Jak zorganizować zebrany materiał? Kiedy zacząć pisać? Kiedy i jak skończyć? Jak pisać, by nie nudzić, nie szkodzić, nie moralizować, ale poruszać i skłaniać do myślenia? Czy reporter/reporterka może wyjść poza ramy swojego zawodu i pomagać?

Na warsztaty poświęcone sztuce reportażu Wojciech Tochman zaprasza ludzi wszystkich zawodów, a także osoby studiujące. Nie musisz mieć doświadczenia ani wykształcenia dziennikarskiego! Przed warsztatem wskazana jest lektura co najmniej kilku książek reporterskich.

Data: 5 lipca (sobota), 10.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Warsztaty Wojciecha Tochmana: Książka reporterska

Chcesz napisać swoją pierwszą reporterską książkę? Czy tylko tak ci się wydaje? Czy potrafisz? Masz temat? Czy na pewno twój temat zasługuje aż na książkę? Jak zorganizować pracę nad książką? Od czego zacząć? Na czym skończyć? Czym jest dokumentacja książki? Gdzie szukać pieniędzy na dokumentację? Jak zorganizować ogromny materiał? Jak skomponować książkę? Do którego momentu bohaterowie książki uczestniczą w jej powstawaniu? Gdzie wydać książkę? Jak pracować z redakcją? Jak promować swoją książkę? Jak traktować recenzje swojej książki? Druga książka?

Nie musisz mieć wykształcenia dziennikarskiego, by wziąć udział w warsztatach o książce reporterskiej.

Data: 6 lipca (niedziela), 10.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Wojciech Tochman – reporter, autor kilku książek: *Schodów się nie pali* (2000), *Jakbyś kamień jadła* (2002), *Wściekły pies* (2007), *Dzisiaj narysujemy śmierć* (2010), *Eli, Eli* (2013), *Pianie kogutów, płacz psów* (2019), *Historia na śmierć i życie* (2023).

Warsztat-spacer: Relacje – ludzie i rzeki. Prowadzą Jan Mencwel i Stolovelasy

Ze Wzgórz Ścinawskich roztacza się piękny widok, którego nieodłączną częścią jest rzeka. Rzeka Ścinawka, zazwyczaj niepozorna i łagodna, potrafi pokazać swoją siłę. To rzeka transgraniczna – bierze początek w gminie Mieroszów, przepływa przez Czechy, by następnie ponownie przekroczyć granicę i wpłynąć na teren gminy Radków od strony wsi Tłumaczów. We wrześniu 2024 roku, po intensywnych opadach, zasilona wodami dopływów – Włodzicy, Pośny i Dzika, wypełniła dolinę wodą, zmieniając łąki i pola w gigantyczne rozlewisko.

Obecnie w przestrzeni publicznej trwają konsultacje na temat ochrony przeciwpowodziowej, a jednym z rozważanych rozwiązań są suche zbiorniki retencyjne, mające ograniczyć ryzyko powtórzenia się podobnych zdarzeń. Podczas warsztatu nie będziemy opowiadać się za konkretnym stanowiskiem, nie rozstrzygniemy dylematu mieszkańców i władz, lecz przyjrzymy się temu miejscu – jego naturalnemu i kulturowemu krajobrazowi. Spróbujemy wyobrazić sobie, jak zmieni się ten pejzaż, gdy zostanie przekształcony w trosce o bezpieczeństwo.

Spróbujemy też lepiej zrozumieć to miejsce: jego historię, funkcje, zależności. Czy da się pogodzić bezpieczeństwo z troską o naturę? Jak nasze decyzje – lokalne i globalne – wpływają na zmiany hydrologiczne? Czy powódź i susza to dwie strony tego samego problemu? Zapraszamy do wspólnej refleksji i spaceru terenowego, który połączy obserwację krajobrazu z rozmową o relacjach: rzek i ludzi, przeszłości i przyszłości, przyrody i infrastruktury.

Data: 5 lipca (sobota), 9.00–12.00
Miejsce: Ścinawka Górna, okolice Zamku Sarny

Jan Mencwel – animator kultury, publicysta, działacz społeczny i aktywista miejski, współzałożyciel stowarzyszenia Miasto jest Nasze, autor książek *Betonoza*. *Jak się niszczy polskie miasta* (2021) oraz *Hydrozagadka*. *Kto zabiera polską wodę i jak ją odzyskać* (2023).

Lucyna Piwowarska-Dmytrów – animatorka kultury, kulturoznawczyni, współzałożycielka stowarzyszenia Stolovelasy.

Wojtek Grzesiak – biolog i przyrodnik, członek stowarzyszenia Stolovelasy.

Michał Derencz – aktywista i społecznik, członek stowarzyszenia Rodzice dla Klimatu, współzałożyciel stowarzyszenia Stolovelasy.

Seminarium wprowadzające i spacer poetycko-przyrodniczy z Urszulą Zajączkowską

Zaczniemy od krótkiego seminarium – o tym, jak patrzeć na rośliny, by czytać historię ich trwania: ślady wzrostu, ran, przemian. Potem pójdziemy w las – uważnie, powoli, z narzędziami skupienia: poezją, ciszą i mikroskopem. Zajrzymy w liść borówki, prześledzimy łuski bukowej kory, poczytamy ich litery-komórki. To ćwiczenie z obecności, zmysłów i uważności na życie zapisane w materii – innej niż ludzka.

Zaplanowaliśmy dwa spacery będące odrębnymi wydarzeniami. Prosimy o wybór jednego dnia podczas zapisów.

Data: 6 lipca (niedziela) i 7 lipca (poniedziałek), 9.00–12.00
Miejsce: Europejskie Centrum Sztuki Ogrodowej im. Eduarda Petzolda, Ścinawka Górna 40e (dziedziniec Zamku Sarny)

Urszula Zajączkowska – botaniczka, poetka, profesorka w Zakładzie Botaniki Leśnej SGGW. Bada ruch i regenerację roślin, łączy naukę z filmem i literaturą. Autorka instalacji *Przednówek* (Expo 2025, Osaka), filmu *Metamorphosis of Plants* oraz książek np. *minimum*, *Patyki*, *badyle*, *Piach*. Laureatka Nagrody Fundacji Kościelskich. Publikuje w „Dwutygodniku".

fot. Jerzy Wypych

Warsztaty języka inkluzywnego z Leną Bielską

„Dzisiaj to już nic nie można powiedzieć!" – to zdanie, które zapewne słyszało wielu z nas lub może nawet zdarzało się je komuś rzucić w oburzeniu na różne pomysły o zaimkach, dziwnie brzmiących słowach, z obrazą za natarczywe korekty i niekiedy obco brzmiącą „nowomowę". Język opisuje rzeczywistość, choć czasem za nią nie nadąża, choć może nie nadążają za nim jego użytkownicy i użytkowniczki. Dlatego na warsztacie trochę na śmiesznie, a trochę na poważnie stworzymy przestrzeń do zrozumienia znaczeniowych niuansów, społeczno-politycznego kontekstu i równościowych wyzwań. Zajrzymy w arkana tajemnej wiedzy płynącej z uproszczeń i stereotypów, podniesiemy rękawicę pytań o zaimki oraz przede wszystkim sprawdzimy, co dla każdej osoby oznacza w praktyce język równościowy, inkluzywny oraz pełen szacunku do człowieka, a także świata przyrody. Spojrzymy na tak zwany język deficytu, szerokie znaczenie mowy nienawiści, aby ostatecznie zaopiekować się tym, co najważniejsze – spotkaniem z Innym i większą świadomością siły naszych słów.

Data: 7 lipca (poniedziałek), 9.00–12.00
Miejsce: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9, Wałbrzych

Lena Bielska – certyfikowana trenerka samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt WenDo, trenerka antydyskryminacyjna, trenerka dramy stosowanej I stopnia. Superwizorka treningu WenDo. Psychoterapeutka Gestalt, która w swojej pracy terapeutycznej i trenerskiej skupia się na wsparciu osób z grupy Post Traumatic Stress Communities. Prezeska Fundacji HerStory, w której współtworzy programy wsparcia i innowacje edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji. Dwukrotna stypendystka Rządu USA w International Visitors Leadership Program, stypendystka Alfred Landecker Democracy oraz Humanity in Action, współpracuje z wieloma krajowymi i zagranicznymi organizacjami równościowymi.

Warsztaty z Magdaleną Grzebałkowską i Ewą Winnicką: Jak się starzeć bez godności

Rozmowy o starzeniu się bez owijania w bawełnę, z humorem i dystansem. Prowadzącym – Magdalenie Grzebałkowskiej i Ewie Winnickiej, twórczyniom podcastu „Jak się starzeć bez godności" i dwóch odsłon książki o tejże nazwie – długo się wydawało, że wciąż się świetnie zapowiadają, a prawdziwe życie jeszcze przed nimi. Sukcesy, superszczęście – te rzeczy. Teraz okazuje się, że zanim rozwinęły skrzydła, czas je zwinąć. Jak z tym żyć? Jak się starzeć? Z godnością czy może jednak bez? Odpowiedzi na tak poważne pytania dwie doskonałe i wielce przy tym dowcipne reporterki poszukają wraz z uczestnikami warsztatów.

Data: 8 lipca (wtorek), 9.00–11.00
Miejsce: Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43

Magdalena Grzebałkowska – reporterka, autorka bestsellerowych biografii (*Beksińscy. Portret podwójny*, *Komeda. Osobiste życie jazzu*, *Ksiądz Paradoks. Biografia Jana Twardowskiego*, *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej*) i reportaży historycznych. Laureatka Nagrody „Nike" przyznawanej przez czytelników i Nagrody „Newsweeka" im. Teresy Torańskiej. Mieszka w Gdańsku.

Ewa Winnicka – reporterka, autorka książek *Londyńczycy*, *Angole*, *Nowy Jork zbuntowany*, *Milionerka*, *Był sobie chłopczyk*, *Greenpoint* oraz *Miasteczko Panna Maria*. Współautorka książek *Głosy* i *Władcy strachu* (z Dionisiosem Sturisem), a także *1968* (z Cezarym Łazarewiczem). Trzykrotna laureatka Nagrody Grand Press, laureatka Nagrody Gryfia, nagrody dla najlepszej książki roku przyznawanej w ramach Festiwalu Reportażu w Lublinie oraz Nagrody MediaTory. Otrzymała również nominacje do Nagrody Literackiej „Nike", Górnośląskiej Nagrody Literackiej „Juliusz" i Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego.

Warsztaty z Katarzyną Błażejewską-Stuhr: Pozytywne jedzenie – obalanie mitów i zdrowa relacja z ciałem i odżywianiem

Czy naprawdę gluten szkodzi? Czy kolacja po 18.00 to gwarancja przybrania na wadze? Czy cukier kokosowy jest zdrowszy od białego? W gąszczu sprzecznych informacji łatwo się pogubić – dlatego zapraszamy na warsztaty, które pomogą odzyskać spokój w relacji z jedzeniem i nauczyć się patrzeć na dietę bez lęku, restrykcji i niepotrzebnych zakazów. Zero dietetycznego moralizowania – jako badaczka, naukowczyni i dietetyczka kliniczna Katarzyna Błażejewska-Stuhr opowie, jak działa ciało człowieka, do czego potrzebne nam jedzenie i jak oddzielać sprawdzone źródła informacji od pseudonaukowego bełkotu.

Data: 8 lipca (wtorek), 9.00–11.30
Miejsce: Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43

Katarzyna Błażejewska-Stuhr – dietetyczka kliniczna i psychodietetyczka. Ukończyła Warszawski Uniwersytet Medyczny i Szkołę Główną Psychologii Społecznej. Doktorantka na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym. Współzałożycielka fundacji Kobiety bez diety. Felietonistka magazynu „Zwierciadło" oraz autorka programu „357 kęsów na śniadanie" w Radio 357, podcastu „Poradnik pozytywnego żywienia" i kilkunastu książek, w tym serii czterech książek *Koktajle dla zdrowia i urody* (pierwsza część, wydana w 2015 roku, zdobyła nominację w prestiżowym konkursie Gourmand World Cookbook Awards – najlepszej książki kulinarnej roku w kategorii „Koktajle") i *Superkoktajle*. Najnowsze pozycje to *Poradnik pozytywnego jedzenia – jak karmić się miłością*, *Dieta planetarna i Znikam. Zaburzenia odżywiania dzieci i młodzieży.*

Warsztaty z Katarzyną Kasią i Grzegorzem Markowskim: Jak rozmawiać publicznie, nie obrażając

Zapraszamy na warsztat, podczas którego dowiecie się, jak komunikować się ze sobą w sposób wolny od agresji i uzyskiwać obustronne porozumienie. Jesteśmy przekonani, że taka umiejętność w czasach narastającej polaryzacji przyda się zarówno w życiu publicznym, jak i przy rodzinnym stole.

Data: 8 lipca (wtorek), 10.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Katarzyna Kasia – doktorka, filozofka, publicystka. Stypendystka Fundacji Kościuszkowskiej na Uniwersytecie w Princeton (USA). Pracuje w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na Wydziale Badań Artystycznych i Studiów Kuratorskich. Autorka esejów i książek, tłumaczka tekstów włoskich filozofów. Członkini grupy eksperckiej Team Europe Direct i kolektywu artystycznego *Kanał Polska*. Współtwórczyni i prowadząca programów „Kwiatki polskie" i „Kwiatki polskie w niedzielę" w TVP info i TVP2. Z Grzegorzem Markowskim współprowadzi czwartkowe poranki w Radiu Nowy Świat, współtworzy podcasty „Poszukiwacze politycznego złota" i „Filozofia jest dla dziewczyn". Pisze felietony dla tygodnika „Newsweek Polska" i miesięcznika „Pani". Warszawianka roku 2023, w 2024 roku wyróżniona nagrodą im. Mariusza Waltera w kategorii osobowość medialna, Mistrzyni Mowy Polskiej.

Grzegorz Markowski – absolwent Wydziału Socjologii i Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Ekspert w dziedzinie brand consultingu oraz komunikacji marketingowej i społecznej. Zdobywca tytułu Mistrza Mowy Polskiej. Współtwórca satyrycznego spektaklu teatralnego Kanał Polska, w którym występuje do dziś na scenie teatru Komedia w Warszawie. Współautor – wraz z dr. Katarzyną Kasią – książki *Siedem życzeń. Rozmowy o źródłach nadziei*. Współtwórca i prowadzący programów „Kwiatki Polskie" i „Kwiatki Polskie w niedzielę" nadawanych w TVP Info i TVP2.

Warsztaty z Karoliną Kuszlewicz: Odwagi, empatii i wiedzy! Tego potrzebują od nas zwierzęta

Nauki zajmujące się świadomością doznaniową zwierząt zdołały rozbić w pył anachroniczny paradygmat, wedle którego człowiek jest jedyną istotą zdolną do odczuwania. Tak: krowy, świnie, szczury, psy, koty, lisy i inne zwierzęta (co najmniej wszystkie kręgowe) potrafią zarówno czerpać przyjemność ze swojego istnienia, jak i odczuwać wielkie cierpienie. Dysponują złożonym spektrum odczuwania, które sprawia, że jakość ich życia, podobnie jak naszego, ma znaczenie. Jednocześnie wciąż doznają potwornych krzywd ze strony człowieka. Prawo w wielu swoich przejawach, zamiast gwarantować sprawiedliwość, sankcjonuje niesprawiedliwość wobec zwierząt. Jak funkcjonować w obliczu tego, że krzywdzenie zwierząt wciąż jest pewną kulturową i prawną normą? Trwać biernie czy stawiać opór? Jak wykorzystać kiepskie prawo na korzyść zwierząt? Czy walka o jedno zwierzę może zmieniać cały system? Jak zarządzać swoim zaangażowaniem, skoro skala krzywd zwierząt jest tak rozległa?

Karolina Kuszlewicz podzieli się podczas warsztatu swoimi metodami stawania w obronie zwierząt i zabierze osoby uczestniczące w drogę przez odwagę, empatię i wiedzę. Ich połączenie ma moc czynienia zmian. Przekonacie się, że prawo – nawet to niedoskonałe – daje nam dziś pewne narzędzia do działania. A naszym obowiązkiem jest umieć wycisnąć z tego prawa wszystko, co tylko możliwe – dla wszystkich odczuwających istot.

Zapraszamy osoby zainteresowane praktyką stawania w obronie zwierząt. Wykształcenie lub doświadczenie prawnicze nie jest wymagane.

Data: 9 lipca (środa), 9.00–12.00
Miejsce: Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1, Radków

Karolina Kuszlewicz – adwokatka i założycielka Kancelarii nad Wisłą. Od 13 lat występuje w procesach sądowych w obronie zwierząt i przyrody: karpi, gawronów, mew, saren, niedźwiedzi, wilków, rysi, krokodyli, psów, kotów, świń, Wisły, Puszczy Karpackiej i innych. Autorka prawniczych książek poświęconych ochronie zwierząt oraz wykładowczyni na aplikacji adwokackiej w Warszawie oraz na Uniwersytecie Warszawskim. Przewodnicząca ds. Zwierząt w Polskim Towarzystwie Etycznym. Prowadzi działalność edukacyjną pod nazwą „Kuszlewicz w imieniu", w ramach której upowszechnia wiedzę o prawie ochrony zwierząt.

Seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum

Warsztaty z Edwinem Bendykiem należą już do festiwalowych tradycji. Uczestnicy wspólnie z prowadzącym szukają ex-centrycznej perspektywy otaczających nas zjawisk, starając się zrozumieć istotę rzeczy w niekonwencjonalny sposób. Nazwę „ex-centrum" wymyśliła i propaguje nasza fundatorka, co skutkowało między innymi powstaniem Akademickiego Centrum Badań. Ex-centrum Olgi Tokarczuk na Uniwersytecie Wrocławskim. Na seminariach Edwina Bendyka rozmawiamy o ex-centrycznym „pluriwersum" – archipelagu ex-centrycznych lokalności, z których każda może być środkiem świata i punktem odniesienia. Opowiadamy również o języku, który wyklucza, szczególnie w kontekście mediów społecznościowych. Nie sposób nie zauważyć, że obracamy się w „swoich" bańkach, poprzez które

umacniamy podziały, podkręcamy emocje językiem nienawiści, osłabiamy integrację społeczną. Bendyk uważa, że podstawą tworzenia opcji alternatywnych powinno być odwoływanie się do zasady wyobraźni, która jest syntezą zasady nadziei i zasady odpowiedzialności. Przyszłość nie jest w tej chwili zdeterminowana, choć wiele procesów ma nieodwracalny charakter. Konsekwencje zmian klimatycznych będą narastać i kształtować rzeczywistość przez setki lat, nawet jeśli uda się powstrzymać wzrost temperatury atmosfery. To jednak nie oznacza, że jesteśmy skazani na apokalipsę, ciągle mamy wybór. W trakcie spotkań próbujemy zbadać te zagadnienia, odpowiedzieć sobie wiele kluczowych pytań o świat, przyszłość i kondycję ludzkości.

Data: trzy spotkania – 10, 11 i 12 lipca (czwartek, piątek i sobota), 10.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Edwin Bendyk – prezes zarządu Fundacji im. Stefana Batorego. Zawodowo dziennikarz i pisarz, publicysta tygodnika „Polityka", zajmuje się tematyką cywilizacyjną oraz relacjami między nauką i techniką a polityką, gospodarką, kulturą, życiem społecznym. Autor wielu książek, w tym *Zatrutej studni* nominowanej do Nagrody Literackiej „Nike" w 2003 roku. W 2020 wydał *W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata*. Kurator programu Miasto przyszłości/Laboratorium Wrocław podczas Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Współorganizator Kongresu Kultury w 2016 roku, wraz z Irkiem Grinem kurator projektu Ex-centrum zainicjowanego przez Olgę Tokarczuk. Wykłada w Collegium Civitas i Graduate School for Social Research Polskiej Akademii Nauk. Członek Polskiego PEN-Clubu. Członek European Council on Foreign Relations. Prowadzi bloga „Antymatrix".

Warsztaty z Elżbietą Mirgą-Wójtowicz: Antycyganizm jako globalne zjawisko kształtujące los społeczności romskich

Wykładowa część warsztatów podejmuje temat antycyganizmu jako specyficznej formy rasizmu wobec Romów, szczególnie widocznej w kontekście wojny w Ukrainie. Autorka, badaczka romskiego pochodzenia, łączy osobiste doświadczenie z analizą sytuacji uchodźców romskich, ukazując mechanizmy wykluczenia, stereotypizacji oraz instytucjonalnej dyskryminacji. Przedstawia historyczne korzenie antycyganizmu – od niewolnictwa po Zagładę – oraz współczesne formy nierównego traktowania Romów z Ukrainy w Polsce i Europie. Podkreśla znaczenie transnarodowej mobilizacji, dokumentacji doświadczeń oraz budowania sojuszy dla przyszłości Romów.

Po wykładzie odbędzie się projekcja filmu współrealizowanego przez prowadzącą w ramach projektu pomocowego na rzecz ukraińskich Romów. Historia przedstawia doświadczenia kobiet romskich z Ukrainy: *I żeby wojna się skończyła* (16 minut). Po wykładzie i projekcji będzie czas na rozmowę i dyskusję.

Data: 10 lipca (czwartek), 10.00–11.30
Miejsce: Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA, ul. Piotra Wysockiego 29

Elżbieta Mirga-Wójtowicz – doktorka, animatorka kultury, politolożka i badaczka. Pracuje jako adiunktka w Ośrodku Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie zajmuje się migracjami Romów. Posiada blisko 15-letnie doświadczenie w administracji rządowej w zakresie realizacji polityki państwa wobec mniejszości narodowych i etnicznych oraz koordynowania działań integracyjnych wobec społeczności romskiej w Polsce. W latach 2008–2014 pełniła funkcję Pełnomocniczki Wojewody Małopolskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Autorka licznych publikacji naukowych i popularnonaukowych dotyczących Romów, a także raportów ewaluacyjnych dla Komisji Europejskiej w ramach projektów „Roma Civil Monitor" (2017–2020, 2021–2025). Od 2010 roku współorganizuje wraz z międzynarodową siecią romskich organizacji młodzieżowych TernYpe projekt upamiętniający Zagładę Romów – „Dikh He Na Bister". Członkini zarządu Fundacji Jaw Dikh oraz Europejskiego Instytutu Romów na rzecz Sztuki i Kultury (ERIAC). Współpracuje z OBWE/ODIHR/Contact Point on Roma and Sinti Issues, NDI, IOM, Komisją Europejską, Radą Europy, CEU i ERGO Network. Stypendystka U.S. Department of State (International Leadership Visitor Program, 2010), absolwentka programu „Roma Access" na Central European University (2006) oraz była stażystka Komisji Europejskiej (2005).

Warsztaty z Jakubem Gałęziowskim: Historia mówiona w mojej okolicy

Warsztat skupia się na tematyce historii mówionej i wartości wywiadów jako źródeł historycznych. Co odróżnia historię mówioną od innych metod prowadzenia wywiadu? Czy każdy przeprowadzony wywiad można zaliczyć do historii mówionej? W jaki sposób taką rozmowę przeprowadzić?

Jedną z głównych cech historii mówionej, interdyscyplinarnej metody i praktyki, jest jej nakierowanie na tworzenie źródeł historycznych. Na warsztatach będzie zatem mowa o specyficznym podejściu do osoby prowadzącej narrację i wyłaniającego się z niej dialogu, o historycznym zakresie użycia tej metody i o wyzwaniach, jakie niesie.

Praktyczna część wydarzenia dotyczyć będzie warsztatu praktyka historii mówionej oraz pracy ze źródłami mówionymi w bezpośredniej okolicy osób uczestniczących.

Data: 11 lipca (piątek), 9.00–12.00
Miejsce: Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich, ul. Fabryczna 2

Jakub Gałęziowski – doktor historii Uniwersytetu w Augsburgu i Uniwersytetu Warszawskiego. W ramach programu co-tutelle napisał rozprawę doktorską o polskich dzieciach urodzonych z powodu II wojny światowej. Prowadzone przez niego badania były częścią międzynarodowego projektu „Children Born of War – Past, Present and Future" realizowanego w ramach Marie Skłodowska-Curie-Actions Innovative Training Network (MSCA ITN). Od ukończenia studiów magisterskich na Uniwersytecie Jagiellońskim w 2006 roku zajmuje się historią mówioną i badaniami biograficznymi. Interesuje się aspektami etycznymi i rolą emocji w badaniach naukowych. Brał udział w kilkunastu projektach oral history, w tym kilku międzynarodowych, w ramach których nagrał przeszło 240 autobiograficznych wywiadów narracyjnych (ponad połowę w projektach dokumentacyjnych Ośrodka KARTA, z którym jest związany od 2006 roku). Jest jednym z założycieli Polskiego Towarzystwa Historii Mówionej, współautorem Rekomendacji etycznych PTHM. Prowadzi szkolenia i warsztaty z zakresu nagrywania, opracowywania i analizy wywiadów oraz problemów etycznych z nimi związanych.

Warsztaty: SPAcer ROS-ą. Prowadzą: Lucyna Piwowarska-Dmytrów, Wojtek Grzesiak, Michał Derencz, Paulina Jóźwin (Stolovelasy)

Jeśli właśnie odpoczywasz od zatłoczonego miasta, natłoku spraw, miliarda bodźców współczesnego świata, zrób to bardziej. Wyłącz internet, przygotuj zdrowy prowiant, zadbaj o odpowiednie obuwie i ubranie, weź mapę w dłoń i ruszaj w drogę! ROS-a* powstała z miłości do natury i przekonania, że aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu to nie tylko solidne wsparcie zdrowia. To też przygoda, budowanie relacji pomiędzy wami/nami – wędrowcami i tym, co nas otacza. Cała ROS-a to ponad 24 kilometry. Prowadzi drogami leśnymi i polnymi ścieżkami, które układają się w pętlę wokół Radkowa. Na każdym jej odcinku możesz zmienić decyzję lub kierunek. Dla ułatwienia oznaczyliśmy główne punkty ROS-y, które mogą być startem lub końcem. Można wyciąć z ROS-y fragment – zamiast koła zrobić trójkąt, podzielić trasę na kilka odcinków i zaplanować na kilka dni. Tak zaczyna się opowieść.

W ramach seminarium LUL poprowadzimy cię sześciokilometrowym fragmentem ROS-y pomiędzy wsią Gajów i miasteczkiem Radków. ZACHWYT. Możliwe, że często poczujesz właśnie to. Na tym odcinku percepcja czasu zostaje zburzona. Horyzont staje się przewodnikiem. W oddali wzgórza unoszą się falą ku niebu. Czasem nad głową przelatuje ptak. Skrzydła przecinają powietrze, zostawiając za sobą ślad ciszy. Nie ma tu żadnych domów. Jesteś drobiazgiem – małym punktem w przestrzeni. Ten spacer to remedium na przebodźcowanie. To moment wytchnienia od codziennej rutyny. To sensoryczna kąpiel. Zapraszamy do wspólnej wędrówki bladym świtem, zanim słońce rozgrzeje ziemię i ciało.

Data: 12 lipca (sobota), 6.00–9.00
Miejsce: Gajów (park)

*ROS-a, czyli Radkowska Obwodnica Spacerowa, to trasa wycieczkowa oraz projekt społeczny rozwijany od 2023 roku przez Towarzystwo Krajoznawcze „Krajobraz" oraz Stowarzyszenie Proaktywnych Mieszkańców Gminy Radków „Stolovelasy".

Trasa została wytyczona w ramach projektu „Nowa turystyka", realizowanego w ramach programu Aktywni Obywatele: Fundusz Krajowy. W trakcie projektu w sposób partycypacyjny tworzyliśmy lokalne wizje rozwoju zrównoważonej turystyki w wybranych lokalizacjach na terenie Polski. W efekcie diagnozy lokalnej (analiza danych zastanych, cykl wywiadów indywidualnych i grupowych, narada społeczności lokalnej) opracowana została wizja atrakcji turystycznej nowej generacji – z troską o minimalizowanie negatywnego wpływu turystyki na przyrodę oraz harmonijnym włączaniem przedstawicieli społeczności lokalnej w korzyści z turystyki.

Jednym z kluczowych warunków tworzenia zrównoważonej turystyki jest odciążenie najbardziej popularnych, zatłoczonych miejsc w Parku Narodowym Gór Stołowych. Trasa zawierająca wybrane odcinki w otulinie parku stanowi alternatywę dla najbardziej popularnych jego punktów, a jednocześnie podkreśla wartościowe miejsca decydujące o lokalnej tożsamości.

Warsztaty kreatywnego pisania. Prowadzą Karol Maliszewski, Miłka Malzahn, Zbigniew Kruszyński (cykl 3 sesji): Fikcja, fiksacja, mistyfikacja

WYDARZENIE ZAMKNIĘTE, DLA LAUREATÓW KONKURSU NA OPOWIADANIE

W tym roku autorkom i autorom nadsyłanych opowiadań towarzyszyło hasło „Fikcja, fiksacja, mistyfikacja". Twórcy łączyli te zjawiska albo opisywali je pojedynczo, wymyślając rozmaite sytuacje ich współwystępowania. Fikcja może być dobroczynna, a nawet terapeutyczna, zdarzają się jednak jej wystąpienia złośliwe, złowieszcze, okrutne i złe. Tak samo może być z mistyfikacją, wszystko zależy, jakiemu panu służy i jaką rolę chce odegrać. A co zrobić z globalnymi mistyfikacjami, rzucającymi cień na życie ludzi i narodów? Na to wszystko nakładają się naturalne skłonności do zafiksowań, które tak umiejętnie odtworzyli autorzy i autorki opowiadań wyróżnionych udziałem w warsztatach prowadzonych przez Miłkę Malzahn, Zbigniewa Kruszyńskiego i Karola Maliszewskiego.

Data: 11 lipca (piątek), 10.00–12.00, 12.15–14.15, 12 lipca (sobota), 10.00–12.00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie, ul. Bohaterów Getta 10

Karol Maliszewski – profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, poeta, prozaik, krytyk literacki, autor sztuk teatralnych. Założyciel Noworudzkiego Klubu Literackiego „Ogma". Laureat Nagrody im. Marka Jodłowskiego (1994), Nagrody im. Barbary Sadowskiej (1997), Nagrody im. Ryszarda Milczewskiego-Bruna (1999).

Nominowany do Nagrody Literackiej „Nike" za zbiór krytyk literackich *Rozproszone głosy*. *Notatki krytyka* (2007). Pracuje w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest autorem nazwy „Festiwal Góry Literatury" i ojcem założycielem Festiwalu.

Miłka O. Malzahn – zawodowo zajmuje się szeroko pojętą filozofią oraz dźwiękiem. Jest dziennikarką, pisze książki z pogranicza gatunków (osiem wydanych, reszta czeka na „swój czas"), tworzy i publikuje piosenki. Czasem wykłada na uczelniach, czasem prowadzi warsztaty; nieustannie łączy nieoczywiste nauki o myśli ludzkiej z oczywistymi ścieżkami dedukcyjnymi. Tworzy offowy kanał podcastowy „Dziennik Zmian", w międzyczasie moderuje spotkania z artystami, artystkami, pisarzami, pisarkami, podróżnikami, podróżniczkami a najbardziej regularnie – prowadzi muzyczne programy w Polskim Radiu Białystok, felietonowo zaś współpracuje z internetowym Radiem Danielka oraz Radiem Klan.

Zbigniew Kruszyński – pisarz, tłumacz, działacz „Solidarności", więziony w latach 1982–1984. Po uwolnieniu wyemigrował do Szwecji. Doświadczenia emigracyjne były tematem jego debiutanckiej powieści pt. *Schwedenkräuter* (1995). Trzykrotnie zdobył nominację do Nagrody Literackiej „Nike": w 1997 roku za opowiadające o działalności opozycyjnej *Szkice historyczne*, w 2000 roku za zbiór opowiadań *Na lądach i morzach* oraz w 2007 za *Powrót Aleksandra*, opowieść o powrocie emigranta do kraju. Ostatni tytuł przyniósł mu również Nagrodę im. Andrzeja Kijowskiego. W 2015 otrzymał Poznańską Nagrodę Literacką im. Adama Mickiewicza. Jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Wykładał w Studium Literacko-Artystycznym na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Pokaz filmu *Kos* Pawła Maślony i dyskusja o filmie. Z Michałem Bilewiczem i Adamem Leszczyńskim rozmawia Edwin Bendyk

Zapraszamy na pokaz filmu *Kos* w reżyserii Pawła Maślony, według scenariusza Michała A. Zielińskiego. Film zdobył aż 18 nagród, w tym 4 Orły i Złotego Lwa.

Wiosna 1794 roku. Do Polski wraca generał Tadeusz „Kos" Kościuszko (Jacek Braciak), by wzniecić powstanie przeciw Rosji. Towarzyszy mu wierny Domingo (Jason Mitchell), a ich tropem podąża bezlitosny rotmistrz Dunin (Robert Więckiewicz). Tymczasem młody chłop Ignac (Bartosz Bielenia), nieślubny syn szlachcica, ucieka z testamentem, który może dać mu tytuł i majątek. Ścigany przez przyrodniego brata, spotyka Dominga – mimo bariery językowej rodzi się między nimi porozumienie. Los splata ich drogi z Kościuszką, który początkowo nie ufa Ignacowi. Gdy powstanie staje na krawędzi, to właśnie Ignac musi zdecydować: spełnić marzenie o herbie czy walczyć o wolność u boku „Kosa".

Kos Pawła Maślony to szczególny przykład filmu historycznego. Dynamiczna opowieść o Tadeuszu Kościuszce jest tak naprawdę historią mitu o bohaterze narodowym i diagnozą polskości. Przy czym nie jest to diagnoza pewna swych racji. Raczej aktywnie obserwująca i interpretująca niż stawiająca niepodlegające dyskusji tezy. O filmie porozmawiają psycholog społeczny Michał Bilewicz i historyk Adam Leszczyński, obaj badający w swojej pracy naukowej – choć na różnych polach – fenomen polskości właśnie.

obowiązują bezpłatne wejściówki

Data: 10 lipca (czwartek), 13.15. Dyskusja o filmie o godzinie 15.30
Miejsce: Stara Kopalnia w Wałbrzychu, ul. Piotra Wysockiego 29

Projekt Latający Uniwersytet Ludowy dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

KULTURA DOSTĘPNA

fot. Jerzy Wypych

Małe Góry Literatury

Miłość do literatury rośnie razem z małym człowiekiem. Najważniejsza rola w tym wszystkim należy do rodziców, dziadków i rodzeństwa, a może i do dobrych ciotek-wróżek czytających do poduszek. Ważni w procesie zauroczenia są też autorzy i autorki książek oraz oczywiście osoby kreślące kolory i kształty włosów bohaterek literackich, malujące groszki na koszuli głównego bohatera czy dorysowujące wąsy kotkom. Wszyscy sprzyjają zakochiwaniu się, odkrywaniu upodobań czytelniczych i poszerzaniu świata małych odkrywców i odkrywczyń o kolejne planety do zwiedzenia.

W tym roku mamy dla was kilkanaście warsztatów i interaktywnych lekcji z ulubieńcami światów literackich. Do zapisów na zajęcia zachęcamy najmłodszych członków i najmłodsze członkinie naszej festiwalowej społeczności. Dzieci w ciele dorosłych również są przez nas akceptowani i mają pełną zgodę na ustawienie się w kolejce do podpisów do Detektywa Pozytywki. W ramach Małych Gór Literatury zaplanowaliśmy dla was także spotkanie z Grzegorzem Kasdepkem oraz panel z udziałem autorek i ilustratorek książek dla dzieci.

PROGRAM MAŁYCH GÓR LITERATURY

NA WSZYSTKIE WYDARZENIA OBOWIĄZUJĄ ZAPISY MAILOWE POD ADRESEM lul@fundacjaolgitokarczuk.org, LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

4 lipca | piątek

Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

9.00–10.15 warsztaty radiowe dla dzieci (7–9 lat): Czy radio ma duszę? Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

10.30–11.45 warsztaty radiowe dla dzieci (10–12 lat): Czy radio ma duszę? Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

10.00–11.15 lekcja z Sylwią Chutnik: I ty możesz zostać łobuziarą

5 lipca | sobota

Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

9.00–11.30 warsztaty radiowe dla młodych (17–22 lat): Dajcie nam głos!! Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

6 lipca | niedziela

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

9.00–12.00 warsztaty ilustratorskie z Olą Szmidą

7 lipca | poniedziałek

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

10.00–11.15 lekcja z Dorotą Sumińską: Zwierzę ci się

11.30–12.45 lekcja z Grzegorzem Kasdepkem: Wielka księga uczuć

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

13.45 Od pomysłu do książki – spotkanie słowa z obrazem. Z Sylwią Chutnik, Malwiną Hajduk, Olą Szmidą i Agatą Romaniuk rozmawia Dorota Oczak-Stach

8 lipca | wtorek

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

9.00–11.30 Tkaczka chmur – spektakl teatralny i warsztat. Prowadzi Katarzyna Jackowska-Enemuo z udziałem Józefa Jackowskiego i Mateusza Szemraja

Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23, Dzierżoniów, Sala Pegazik

12.00–14.00 warsztaty z Agatą Romaniuk: Bajanie na żywo z Panią Wieczorynką

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

10.00–11.30 warsztaty Krzysztofa Łapińskiego: Jak poradzić sobie z trollem?

Kinoteatr Zbyszek, ul. Świdnicka 23, Dzierżoniów
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

16.00 spotkanie z Grzegorzem Kasdepkem. Z autorem rozmawia Dorota Oczak-Stach

Amfiteatr Kłodzko, ul. Nowy Świat 57
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

16.00 Roksana Jędrzejewska-Wróbel, *12 dni. Patchwork rodzinny.* Z autorką rozmawia Małgorzata Kolankowska

9 lipca | środa

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

10.00–11.15 lekcja z Adamem Wajrakiem: Natura pod ochroną

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

9.00–12.00 warsztaty ilustratorskie z Malwiną Hajduk: Kocia Szajka

11 lipca | piątek

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9, Wałbrzych

9.00–10.30 warsztaty z Darią Jendrzejewską: Małe konstrukcje, wielkie historie – warsztaty kreatywnego budowania LEGO (4–6 lat)
10.30–12.00 warsztaty z Darią Jendrzejewską: Od pomysłu do arcydzieła – dziecięca wyobraźnia w świecie LEGO (7–10 lat)

Warsztaty radiowe dla dzieci: Czy radio ma duszę? Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

Wieloryby, mrówki, hipopotam, a może miś koala? One wszystkie zagoszczą na naszych warsztatach. Nie wierzysz? To uwierz, bo w radiu wszystko jest możliwe. Także to, że właśnie ty niebawem zostaniesz profesjonalnym łowcą dźwięków. A może nawet dziennikarzem? Będzie dużo śmiechu i jeszcze więcej dobrej zabawy!

Warsztaty odbędą się w dwóch grupach – od 9.00 do 10.15 zapraszamy do zapisów dzieci w wieku 7–9 lat, a od 10.30 do 11.45 dzieci w wieku 10–12 lat.

Data: 4 lipca (piątek), 9.00–10.15; 10.30–11.45
Miejsce: Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

Warsztaty radiowe dla młodych (17–22 lat): Dajcie nam głos!! Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

Dziennikarka radiowej „Trójki" od trzech lat rozmawia z nastolatkami w kryzysie. Ostatnio także w programie YouTube „Dajcie nam głos!! Kasia Stoparczyk i Dzieci". Dzięki przejmująco szczerym i odważnym wypowiedziom młodych ludzi dorośli mają szansę dowiedzieć się, czego najbardziej potrzebuje od nich dorastający człowiek.

Podczas warsztatów obejrzymy najbardziej poruszające fragmenty rozmów i podyskutujemy. Oddamy głos osobom uczestniczącym w warsztatach, bo głos młodego pokolenia jest najważniejszy.

„Dajcie nam głos!! Bo będzie za późno" – tak brzmi jeden z postulatów programu. Dorośli. Rodzice. Opiekunowie i opiekunki. Wierzymy wam, bo jesteście dla nas wszystkim. Sprowadziliście nas na ten świat. Ale to nie wystarczy. Trzeba wziąć za nas odpowiedzialność. Nawet wtedy, kiedy jesteśmy okropnie trudni. Kiedy nie chcemy z wami gadać. Kiedy do was pyskujemy. Kiedy trzaskamy wam przed nosem drzwiami, ile pary w zbuntowanych rękach. To nic. Nie ustawajcie w kochaniu. Takie zachowanie nigdy nie powstaje z miłości. Takim zachowaniem krzyczymy do was: „Zauważcie nas!". Spójrzcie w oczy. Rozmawiajcie. Przytulajcie. Choćby zdawało się wam, że mamy skorupę żółwia i kolce jeża. „Najbardziej trzeba kochać dzieci, które najmniej zasługują na miłość" – nie znacie tego? No to poznajcie. To bardzo ważne i bardzo mądre zdanie, które może odmienić wszystko. Może sprawić, że w momencie próby wybierzemy życie, a nie śmierć.

Data: 5 lipca (sobota), 9.00–11.30
Miejsce: Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

Katarzyna Stoparczyk – dziennikarka, autorka książek, reżyserka spektakli teatralnych. Współtwórczyni kanału YouTube „Dajcie nam głos!! Kasia Stoparczyk i dzieci". Mistrzyni rozmowy. W Polskim Radiu stworzyła kultowe audycje, wśród nich „Dzieci wiedzą lepiej" i „Myślidziecka 3/5/7", a we współpracy z Wojciechem Mannem format telewizyjny pt. „Duże Dzieci". Autorka kilku książek dla dorosłych, m.in. *Jak mieć w życiu frajdę* i *Franciszek Pieczka. Portret intymny.*

Wydała książki dla dzieci, a także kilkanaście płyt z zapisem ścieżek dźwiękowych autorskich spektakli teatralnych. Jest ambasadorką Fundacji ABC XXI Cała Polska Czyta Dzieciom, ambasadorką Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, jurorką Konkursu „Świat Przyjazny Dziecku" Komitetu Ochrony Praw Dziecka, twórczyni „Małej Kapituły", dzięki której dzieci mają głos w wyborze książki roku w Konkursie „Świat Przyjazny Dziecku" Komitetu Ochrony Praw Dziecka. Wykładowczyni Uniwersytetu Dzieci, członkini Prezydium Kapituły Nagrody im. Janusza Korczaka w Polsce. Została uhonorowana tytułem Mistrz Mowy Polskiej, Odznaką Honorową Rzecznika Praw Dziecka za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka, Nagrodą Safony za odwagę pomagania dzieciom i propagowania mądrości dzieci, statuetkami Fundacji Cała Polska Czyta Dzieciom za promowanie czytelnictwa, tytułem Kuźnia Mistrzów Mowy Polskiej za radiową audycję „Zagadkowa niedziela" i za program „Dajcie nam głos!! Kasia Stoparczyk i Dzieci", honorowym tytułem Edukacyjna Inicjatywa Roku 2024 dla prowadzącej program „Dajcie nam głos!! Kasia Stoparczyk i Dzieci".

Lekcja z Sylwią Chutnik: I ty możesz zostać łobuziarą

Sylwia Chutnik jest łobuziarą całą sobą i w dodatku jest fajna. W swojej najnowszej książce przekonuje inne dziewczyny, a szczególnie te grzeczne i spokojne, że warto być łobuziarą – gdyby w przedszkolach, szkołach i wśród rodziców przeprowadzić badania na temat ulubionych dziewczynek w literaturze, wszyscy na pewno wskazaliby na te odważne i niezależne. Wszyscy pamiętamy zarozumiałą, ale przyjacielską i empatyczną Hermionę, Pippi kpiącą z zasad dorosłych oraz Małą Mi, która nie da sobie w kaszę dmuchać. Dziewczynki mogą bawić się samochodzikami, dziewczynki mogą wspinać się po drzewach, dziewczynki mogą być mądre i sprytne, dziewczynki mogą być… sobą!

Przed wami 30 niesamowitych bohaterek, które kochamy – dzielne, zbuntowane, ale zawsze wierne sobie. Przy okazji stworzymy własną gazetę o łobuziarach. Dołącz do nas i opowiedz o swojej ulubionej buntowniczce!

Data: 4 lipca (piątek), 10.00–11.15
Miejsce: Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1,Dzikowiec 95b

Sylwia Chutnik – doktor nauk humanistycznych. Z wykształcenia kulturoznawczyni, absolwentka Gender Studies na UW oraz Studiów Polsko-Żydowskich IBL PAN. Pisarka, publicystka, działaczka społeczna i promotorka literatury. Członkini Stowarzyszenia Unia Literacka. Kuratorka festiwali i inicjatyw literackich (Międzynarodowy Festiwal Literacki Apostrof, Kawiarnia Literacka OFF Festival, dyskusje i spotkania autorskie). Wykładowczyni Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu SWPS oraz w szkole pisania Maszyna do Pisania. Felietonistka ,,Polityki", „Czasu Literatury" i wielu portali internetowych. Współprowadziła programy literackie „Cappuccino z książką" i „Zapomniani – odzyskani" w TVP Kultura oraz „Barłóg literacki".

Jej teksty ukazały się w książkach zbiorowych oraz w wielu katalogach do wystaw sztuki współczesnej i programach teatralnych (m.in. Teatru Wielkiego – Opery Narodowej, Galerii Bunkier Sztuki, Muzeum Nobla w Sztokholmie). Publikuje gościnnie na łamach prasy polskiej i zagranicznej. Stypendystka Homines Urbani 2008, Instytutu Books from Lithuania 2009, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2010, Miasta Stołecznego Warszawy 2010, Instytutu Goethego 2010. Laureatka nagród literackich i społecznych. Zasiada m.in. w Kapitule Nagrody im. Olgi Rok, Kapitule Obywatelskiej Naukowych Nagród „Polityki" oraz w Radzie Fundacji Feminoteka. Była wokalistką punkowego zespołu Zimny Maj. Prowadzi podcast „Radio Sylwia" i Elgiebete TV.

Warsztaty ilustratorskie z Olą Szmidą

Nie jest tajemnicą, że ekspresja artystyczna daje możliwość wypowiedzenia emocji, często tych trudnych do nazwania. Działanie terapeutyczne sztuki polega na kreatywnym wyżyciu się, wyrażeniu siebie i podkreślaniu swojej indywidualności. Mistrzynią w tym jest Ola Szmida, która w sztuce ilustratorskiej odnalazła wolność.

Ola Szmida jest nie tylko ilustratorką i autorką komiksów, lecz również reżyserką filmów animowanych. Jej szeroka perspektywa artystyczna pokaże uczestnikom i uczestniczkom warsztatów znaleźć własny, wyjątkowy sposób na radzenie sobie z emocjami za pomocą wybranej metody graficznej.

Data: 6 lipca (niedziela), 9.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Ola Szmida – rysowniczka, ilustratorka i twórczyni filmów animowanych. Studiowała animację na Uniwersytecie Artystycznym Poznań i Kunsthochschule für Medien Köln. Jej filmy animowane i ilustracje były pokazywane i nagradzane na międzynarodowych wystawach i festiwalach. Laureatka, razem z Wandą Hagedorn, Nagrody Literackiej m.st. Warszawy w kategorii „komiks". Współpracowała m.in. z BBC, Ermenegildo Zegna, Boiler Room, Southbank Centre, Häagen-Dazs, Muzeum Polin. Ilustrowała m.in. *Łobuziary* Sylwii Chutnik.

Lekcja z Dorotą Sumińską: Zwierzę ci się

Lekarka weterynarii, autorka i dziennikarka poprowadzi poruszającą lekcję o zwierzętach pozaludzkich i ich miejscu w świecie zdominowanym przez człowieka. Wspólnie z dziećmi przyjrzy się temu, jak traktujemy inne istoty i w jaki sposób nasze codzienne wybory wpływają na ich życie.

Szczególną uwagę poświęcimy zwierzętom domowym – tym, które żyją najbliżej nas, a mimo to często nie dostrzegamy, jak bardzo są do nas podobne. Zwierzęta czują, pamiętają, przywiązują się i cierpią – tak jak ludzie. Podczas lekcji porozmawiamy o odpowiedzialności, jaką ponosimy za ich los, o prawach zwierząt, weganizmie oraz o tym, jak nasze wybory mogą zmieniać świat – nie tylko dla nich, ale i dla nas samych.

UWAGA: ZAPRASZAMY DZIECI I MŁODZIEŻ OD 12. ROKU ŻYCIA.

Data: 7 lipca (poniedziałek), 10.00–11.15
Miejsce: Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Dorota Sumińska – lekarka weterynarii, dziennikarka radiowa i telewizyjna, autorka książek. Jest znana w Polsce jako „Matka Teresa od zwierząt". Co sobotę o godzinie 17.00 razem z córką – Martą Stachowiak – prowadzi na żywo na Facebooku i YouTubie godzinną audycję o zwierzętach „Pytania i odpowiedzi". Po niej, o 18.00, nadawana jest kolejna audycja – tematyczna, nagrana wcześniej, „Sumińska – Zwierzę Ci się". To ich autorski projekt, w którym uczą odbiorców uczyć się na ich własnych błędach. Autorka m.in. *Autobiografii na czterech łapach*, *Zwierza w łóżku*, *Świata według psa* oraz książki *Dość. O zwierzętach i ludziach, bólu, nadziei i śmierci.*

Lekcja z Grzegorzem Kasdepkem: Wielka księga uczuć

Pan od *Detektywa Pozytywki*, *Kuby i Buby* czy *Kacperiady* zabiera nas na kolejne przygody – tym razem w głąb siebie, by porozmawiać o uczuciach. Bo rozmowa o uczuciach prowadzi do poznania siebie. A poznanie siebie do radości, ale też do smutku czy złości. Przegadamy wszystkie nasze stany, by dokonać niemożliwego – zebrać je i zaakceptować.

Autorowi można zadawać dużo pytań, również tych niezwiązanych z uczuciami. A osoby, które już dawno z przedszkolnych butów wyrosły, również mogą podstawić mu książki do podpisu.

Data: 7 lipca (poniedziałek), 11.30–12.45
Miejsce: Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Grzegorz Kasdepke – polski pisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży, scenarzysta i dziennikarz. Były redaktor naczelny magazynu „Świerszczyk". Twórca takich bestsellerów jak *Kuba i Buba*, *Detektyw Pozytywka* czy *Bon czy ton*. Zdobywca licznych nagród. Jego książki uczą przez zabawę i cieszą się popularnością wśród młodych czytelników.

Tkaczka chmur – spektakl teatralny i warsztat. Prowadzi Katarzyna Jackowska-Enemuo z udziałem Józefa Jackowskiego i Mateusza Szemraja

Słoneczna nić losu, czyli o sposobach na trudne sytuacje. Warsztat z muzyką na żywo.

Emocje – te miłe i te trudne – towarzyszą nam wszystkim, małym i dużym. I wszystkich spotykają czasami rzeczy, które wcale nie są przyjemne ani łatwe. A jednak – po prostu są. Często zapominamy, że każdy z nas ma własne sposoby na poradzenie sobie z nimi, że czasem najlepiej działają rzeczy najprostsze, że w środku wiemy bardzo dobrze, czego nam potrzeba – i mamy to pod ręką.

Wychodząc od baśni *Tkaczka Chmur*, za pomocą zabaw, gier i narzędzi zakorzenionych w sztuce opowiadania i teatrze, przyjrzymy się tym emocjom i sytuacjom. A przede wszystkim znajdziemy najlepsze (bo nasze) sposoby na wszystko, co się nam przydarza, naszą słoneczną nić, którą zawsze mamy blisko siebie i w sobie.

WARSZTATY PRZEZNACZONE SĄ DLA PAR DZIECKO–OPIEKUN, DLA DZIECI POWYŻEJ 6 LAT.

Data: 8 lipca (wtorek), 9.00–11.30

Miejsce: Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Katarzyna Jackowska-Enemuo – antropologini kultury, muzykantka, opowiadaczka historii, kompozytorka i pisarka. Od ponad 20 lat zajmuje się w praktyce muzyką dawną i tradycyjną z różnych stron Europy, komponuje również własną muzykę. Tworzy muzykę i piosenki do spektakli teatralnych (m.in. dla Teatru Małe Mi, Teatru Pinokio w Łodzi oraz Teatru Ludowego w Krakowie). Autorka audycji radiowych i słuchowisk (m.in. „Między Światem a Zaświatem" dla 2. programu Polskiego Radia, a także dla Muzeum Polin). Współzałożycielka zespołu Jazgodki. Współzałożycielka Projektu Migawki, z którym tworzy spektakle w dwóch językach polskich – fonicznym i migowym. Autorka koncertu *Nieuchronne*, na który składają się piosenki stworzone w odpowiedzi na doświadczenie straty, a także nagranej w pandemii płyty Muzyka Ratunkowa (wyłącznie w sieci). Koncertuje, gra do tańca, opowiada historie i gra spektakle – zarówno na najważniejszych festiwalach w kraju, jak też w podwórkach, więzieniach i pociągach. Prowadzi warsztaty śpiewu, tańca i opowieści dla dużych i małych, dla profesjonalistów i amatorów. Tropi tradycje społecznego świętowania, a także organizuje i realizuje wydarzenia artystyczne i społeczne w całym kraju.

W ramach inicjatywy *Przemiany* tworzy i prowadzi osobiste i społeczne obrzędy przejścia związane z różnymi istotnymi momentami w życiu. Jest członkinią kolektywu Instytut Dobrej Śmierci i prowadzi działania edukacyjne w temacie śmierci i żałoby. A kiedy trzeba – tworzy i prowadzi ceremonie pogrzebowe, pomaga w opiece nad ciałem zmarłej osoby oraz towarzyszy ludziom w czasie po stracie. Jest autorką notesu dla nastolatków (ale również dorosłych) *Od Ż do A. Żałoba, życie i ja*, wydanego przez Hospicjum Dutkiewicza w Gdańsku. Wraz z Hospicjum w Bramkach prowadzi warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej związane z oswajaniem tematu chorób terminalnych, śmierci, straty i działalności hospicjów.

Jej książka *Tkaczka Chmur* (2021; ilustracje: Marianna Sztyma) została nagrodzona w plebiscycie blogerów „Lokomotywa" oraz zdobyła Nagrodę Literacką m.st. Warszawy. Ukazały się jej adaptacje teatralne w Polsce i Czechach, została też wydana w Szwecji i Chinach. Druga książka *Między Światem a Zaświatem* (2022; ilustracje: Nika Jaworowska-Duchlińska) to laureatka plebiscytu „Lokomotywa" w 2023 roku, w kategorii „Od A do Z". W 2024 ukazał się jej trzeci zbiór baśni, *Między Ziemią a Niebem* (ilustracje: Nika Jaworowska-Duchlińska).

Mateusz Szemraj – muzyk multiinstrumentalista, przede wszystkim lutnista, gitarzysta i cymbalista. Specjalizuje się w grze na archaicznych instrumentach blisko-wschodnich, takich jak oud, rubab czy saz. Od 20 lat współpracuje z różnymi artystami i współtworzy wiele zespołów z nurtu muzyki tradycyjnej, etno-folk, orientalnej, żydowskiej oraz etno-jazzowej i improwizowanej, choć porusza się sprawnie również w innych nurtach muzycznych.

Wśród zespołów, z którymi współpracuje, są m.in.: Lomi Lomi, Mosaik, Wielbłądy, Milo Ensemble, Karolina Cicha i Spółka, Hamdam, a także artyści i twórcy tacy jak Adeb Chamoun, Phillip Bracken, Dariush Rasouli, Karolina Skrzyńska, Katarzyna Jackowska-Enemuo, Rasm Al Mashan, Mateusz Pospieszalski. Wykonuje również muzykę teatralną, m.in. w teatrach Dramatycznym, Polskim, Ateneum, Collegium Nobilium, 6. piętro.

Koncertuje w Polsce, w wielu krajach europejskich, a także na świecie, m.in. w Pakistanie, Indiach, Chinach. Ma na koncie kilkadziesiąt wydawnictw płytowych z różnymi artystami, nagrania do wielu produkcji filmowych i seriali oraz udział w festiwalach takich jak Open'er, Męskie Granie, Skrzyżowanie Kultur, Ethno Port, Globaltica, OFF Festival i inne.

fot. Jerzy Wypych

Józef Enemuo – barabanista i bębniarz, który muzykę wyssał z mlekiem matki. Urodzony i wychowywany w domu pełnym muzyki, zwłaszcza tej etnicznej, od dziecka grywał na wszystkim, co tylko mu w ręce wpadło, jednak z instrumentów szczególnie ulubił sobie perkusjonalia. Pierwsze kroki w publicznym muzykowaniu oraz w graniu do opowieści stawiał jeszcze jako uczeń szkoły podstawowej.

Obecnie produkuje własną muzykę, pisze teksty, a także gra na barabanie w składzie rodzinnym – akompaniując zarówno do opowieści, jak też podczas koncertów.

Warsztaty z Agatą Romaniuk: Bajanie na żywo z Panią Wieczorynką

Agata Romaniuk jako Pani Wieczorynka zdobyła popularność dzięki wyjątkowemu projektowi opowiadania bajek na żywo, który realizowała podczas pandemii. Codzienne wieczorne spotkania online stały się wyjątkowym czasem, w którym dzieci nie tylko słuchały improwizowanych historii, lecz także mogły współtworzyć ich przebieg, podając inspiracje i pomysły. Projekt zyskał uznanie za swoją autentyczność, interaktywność i kreatywne podejście, budując szczególną więź z najmłodszą publicznością. Dzięki temu Romaniuk wyznaczyła nowy kierunek w opowiadaniu bajek – angażujący i bezpośredni.

Bajanie na żywo ma niezwykle pozytywny wpływ na dzieci. Przede wszystkim rozwija wyobraźnię i kreatywność – interaktywna forma opowiadania pozwala najmłodszym współtworzyć historie, dzięki czemu czują się zaangażowane i ważne. Improwizowane bajki uczą również elastycznego myślenia oraz pokazują, jak różne pomysły mogą splatać się w spójną, fascynującą opowieść. Takie spotkania wspierają budowanie relacji i poczucia wspólnoty – dzieci mają możliwość dzielenia się swoimi pomysłami i słuchania propozycji innych. Uczestniczenie w żywej narracji sprzyja koncentracji i uważności, a także wzmacnia poczucie sprawczości, gdy ich sugestie wpływają na rozwój opowieści.

Data: 8 lipca (wtorek), 12.00–14.00

Miejsce: Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23, Dzierżoniów, Sala Pegazik

Agata Romaniuk – pisarka, reporterka i socjolożka. Autorka książek dla dzieci, m.in. serii *Kocia Szajka*, książki *Proste równoległe* oraz reportaży: *Z miłości? To współczuję*. *Opowieści z Omanu*, *Krótko i szczęśliwie. Historie późnych miłości*, *Najgorsze randki świata i kilka udanych*. Jako Pani Wieczorynka zasłynęła tworzeniem opowieści na żywo, zyskując sympatię dzieci i rodziców.

Warsztaty Krzysztofa Łapińskiego: Jak poradzić sobie z trollem?

Czym są plotka, hejt i fake newsy i co to znaczy „nie karmić trolli"? Razem z dzikiem Dzikusem, zającem Uchowskim i Drobinką dowiemy się, jak rozmawiać ze złośliwymi i podstępnymi trollami i jakie sposoby na ich docinki znaleźć. A także jak wielka może być siła przyjaźni i jak bez przemocy rozwiązywać konflikty. Spotkamy się również z inteligentną i sympatyczną świnią Malwiną, która lubi powtarzać, że „każde niestety ma swoje zalety". Dzięki niej zobaczymy, że z pomagania i empatii można czerpać wiele dobrej energii.

ZAPRASZAMY DZIECI POMIĘDZY 6. A 10. ROKIEM ŻYCIA.

Data: 8 lipca (wtorek), 10.00–11.30

Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a, sala plastyczna

Krzysztof Łapiński – filozof, tłumacz, wykładowca akademicki, dziennikarz naukowy. Pracuje na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się filozofią starożytną, filozofią Wschodu i etyką ekologiczną. Stypendysta Fundacji z Brzezia Lanckorońskich i Fundacji Kościuszkowskiej. Autor m.in. *Dzika Dzikusa i Świni Malwiny.* Jego najnowsza książka nosi tytuł *Najmądrzejszy. Biografia Sokratesa.*

Lekcja z Adamem Wajrakiem: Natura pod ochroną

Adam Wajrak jest dziennikarzem przyrodniczym i aktywnym obrońcą zwierząt. Od lat mieszka na skraju Puszczy Białowieskiej – wyjątkowego miejsca, gdzie codziennie spotyka dzikie zwierzęta i z bliska obserwuje ich życie. Dzięki temu poznał ich zwyczaje, potrzeby i sposoby na przetrwanie w naturze. Tą niezwykłą wiedzą dzieli się w swoich książkach dla dzieci.

Podczas ekologicznej lekcji Adam Wajrak opowie o swoich przygodach z dzikimi zwierzętami, pokaże, jak można żyć w zgodzie z naturą i dlaczego ochrona środowiska jest dziś tak ważna. Poruszy tematy zagrożeń, które czyhają na przyrodę, ale przede wszystkim pokaże, co każdy z nas – nawet najmłodszy – może zrobić, by pomóc zwierzętom i naszej planecie.

Adam Wajrak zna mnóstwo ciekawostek – a ostatnio zdobył nowe, prosto z bieguna północnego!

Data: 9 lipca (środa), 10.00–11.15

Miejsce: Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Adam Wajrak – polski dziennikarz, specjalista z zakresu tematyki przyrodniczej, a także działacz na rzecz ochrony zwierząt. Po skończeniu liceum nawiązał współpracę z „Gazetą Wyborczą", W taki sposób powstała seria artykułów o tematyce

przyrodniczej. Od dzieciństwa zajmował się leczeniem chorych zwierząt, głównie ptaków. Od niecałych 30 lat mieszka w wiosce obok Puszczy Białowieskiej. Jest laureatem wielu nagród, otrzymał tytuł Przyjaciela Przyrody (1993), został uhonorowany medalem Ligi Ochrony Przyrody, a także nagrodą przyznawaną przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich. W 2006 roku zainicjował zbieranie podpisów pod petycją w sprawie obrony Doliny Rospudy, za cykl artykułów na ten temat otrzymał w 2007 roku Nagrodę Radia ZET im. Andrzeja Woyciechowskiego za najlepszy materiał dziennikarski, który istotnie wpłynął na życie Polaków.

Warsztaty ilustratorskie z Malwiną Hajduk: *Kocia Szajka*

Malwina Hajduk jest cenioną ilustratorką i projektantką graficzną, znaną nie tylko z tworzenia identyfikacji dla polskich marek, lecz także uroczych kotów zapełniających strony popularnej serii *Kocia szajka*. Na Małych Górach Literatury przeprowadzi warsztaty dla dzieci, młodzieży i chętnych dorosłych z zakresu grafiki artystycznej, które pomogą uczestnikom wyżyć się kreatywnie.

Data: 9 lipca (środa), 9.00–12.00
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Malwina Hajduk – ilustratorka i projektantka graficzna. Ukończyła wrocławską Akademię Sztuk Pięknych oraz odbyła stypendium w Knoxville w USA. Mieszka i tworzy we Wrocławiu. Specjalizuje się w projektowaniu książek, identyfikacji wizualnych i wydarzeń artystycznych. Zilustrowała 10 tomów *Kociej szajki* autorstwa Agaty Romaniuk, tworzy również ilustracje prasowe i współpracuje z wieloma polskimi markami, jak NOO.MA, Kazar, Mojave, Vogue.

Warsztaty z Darią Jendrzejewską (4–6 lat): Małe konstrukcje, wielkie historie – warsztaty kreatywnego budowania LEGO

Te warsztaty to podróż do świata nieograniczonej wyobraźni, gdzie z klocków LEGO powstaną nie tylko konstrukcje, ale całe opowieści! Dzieci będą miały okazję stworzyć własne unikalne modele i uczynić je bohaterami niesamowitych historii. Będziemy rozwijać umiejętności budowania, ale przede wszystkim pobudzać kreatywność i zdolność do snucia narracji. Z małych klocków LEGO wyrosną wielkie opowieści!

Data: 11 lipca (piątek), 9.00–10.30
Miejsce: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna
„Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9, Wałbrzych

Warsztaty z Darią Jendrzejewską (7–10 lat): Od pomysłu do arcydzieła – dziecięca wyobraźnia w świecie LEGO

To dla młodych konstruktorów wyjątkowa okazja, by zanurzyć się w fascynujący świat robotyki LEGO. Podczas warsztatów dzieci przekształcą swoje najśmielsze pomysły w działające roboty, ucząc się podstaw mechaniki, inżynierii i programowania w przystępny i zabawny sposób. Będziemy wspólnie budować, programować i testować, odkrywając, że jedynym ograniczeniem jest wyobraźnia. Przygotujcie się na twórczą przygodę, pełną wyzwań i niesamowitych odkryć!

Data: 11 lipca (piątek), 10.30–12.00
Miejsce: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna
„Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9, Wałbrzych

Daria Jendrzejewska – specjalista ds. zarządzania i organizacji kultury. Na co dzień managerka szkoły korepetycji i języków, trenerka robotyki LEGO i współorganizatorka festiwali literackich i muzycznych na terenie całego kraju. Robotyką LEGO zajmuje się od 2019 roku, wciąż obniżając granice wieku dzieci, które zaczynają uczyć się budować konstrukcje z LEGO. Od kilku lat związana z Fundacją Olgi Tokarczuk, Wrocławskim Domem Literatury czy krakowskim Wydawnictwem EMG. Współorganizatorka Międzynarodowego Przeglądu Bardów OPPA w Warszawie, Międzynarodowego Festiwalu Kryminału we Wrocławiu i Festiwalu Góry Literatury.

Od pomysłu do książki – spotkanie słowa z obrazem. Z Sylwią Chutnik, Malwiną Hajduk, Olą Szmidą i Agatą Romaniuk rozmawia Dorota Oczak-Stach

Dwa duety artystyczne, cztery osobne autorki – pisarki i ilustratorki. Porozmawiamy o modelach współpracy i praktyce twórczej, wzajemnych inspiracjach, o tym, jak powstają ich ilustrowane książki oraz dlaczego nie są to tylko „książki z obrazkami". Chcemy upomnieć się o pozycję ilustratorek i ilustratorów w świecie literackim jako pełnoprawnych twórczyń i twórców.

WSTĘP WOLNY, NIE OBOWIĄZUJĄ WEJŚCIÓWKI

Data: 7 lipca (poniedziałek), 13.45
Miejsce: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Spotkanie z Grzegorzem Kasdepkem. Z autorem rozmawia Dorota Oczak-Stach

Pisarz uwielbiany nie tylko przez dzieci, ale i przez rodziców. Były redaktor naczelny „Świerszczyka", autor dziesiątek książek dla młodych czytelników, twórca zabawnych i wyrazistych bohaterów, spośród których najbardziej popularnym pozostaje detektyw Pozytywka. Grzegorz Kasdepke uważa, że dzieci są najważniejszą publicznością na świecie, i wierzy, że wśród jego czytelników są osoby, które będą zmieniały świat na lepsze.

WSTĘP WOLNY, NIE OBOWIĄZUJĄ WEJŚCIÓWKI

Data: 8 lipca (wtorek), 16.00
Miejsce: Kinoteatr Zbyszek, ul. Świdnicka 23

Roksana Jędrzejewska-Wróbel, *12 dni. Patchwork rodzinny*. Z autorką rozmawia Małgorzata Kolankowska

Porozmawiamy z autorką o tym, co ukryte w rodzinnej materii, relacjach, osobistych traumach i pokoleniowych zawirowaniach. *12 dni. Patchwork rodzinny* to powieść o złożonych relacjach, a jej bohaterowie i bohaterki konfrontują się z bólem, stratą i niezrozumieniem – autorka zaś towarzyszy im, starając się zrozumieć, i jednocześnie stawia trudne pytania czytelnikom i czytelniczkom.

WSTĘP WOLNY, NIE OBOWIĄZUJĄ WEJŚCIÓWKI

Data: 8 lipca (wtorek), 16.00
Miejsce: Amfiteatr Kłodzko, ul. Nowy Świat 57

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekt Małe Góry Literatury **dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury**

DOLNY ŚLĄSK

Projekt Małe Góry Literatury dofinansowano ze środków budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego

Wydarzenie towarzyszące: *Świat w Twoich Rękach.* Warsztaty wielokulturowe dla dzieci i młodzieży

Zapraszamy na cykl dwugodzinnych warsztatów edukacyjno-artystycznych, które poszerzają wiedzę o kulturach świata, rozwijają kreatywność oraz uczą otwartości, tolerancji i współpracy. W programie: poznawanie tradycji, języków, sztuki, kuchni i muzyki z różnych kontynentów, warsztaty rękodzielnicze (np. maski afrykańskie, mozaiki marokańskie), muzyka i taniec z różnych kultur, kulinarne podróże smaków, zabawy i dyskusje o różnorodności i szacunku.

OBOWIĄZUJĄ ZAPISY POD NUMEREM +48 517 787 304.
LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

Data: od 7 do 11 lipca
Miejsce: Dom Pracy Twórczej Muchomorek, Kamionki 77

Po deszczu. Pasmo Sztuk Wizualnych

Projekt artystyczny zainicjowany przez Jagę Hupało zaprasza do refleksji nad otaczającym nas światem w kontekście zarówno osobistym, jak i globalnym.

Po deszczu to artystyczna podróż przez emocje, wspomnienia i siły natury. Rozsiana po różnych lokalizacjach Dolnego Śląska ekspozycja łączy sztukę z kontekstem lokalnym. Prace kilkudziesięciu artystów i artystek ukazują dwoistość doświadczeń: od traumy i bezradności po radość, kontemplację i uzdrowienie.

Łącząc różne formy ekspresji, zapraszamy do zastanowienia nad naszym miejscem w świecie, odpowiedzialnością za otoczenie, znaczeniem wody w kontekście twórczości i potrzebą harmonii z żywiołami. Wystawa jest opowieścią o kruchości i sile, o destrukcji i odnowie – o tym, co zostaje po deszczu.

– Anna Klimczak, fragment tekstu kuratorskiego

Kuratorki: Jaga Hupało, Anna Klimczak
Manifest towarzyszący wystawie: Agnieszka Szpila
Hasło projektu: Antonia Wolff
Produkcja: Ostoja Sztuki, Born to Create, Jan Sikorski/Jaga Hupało (Space of Creation), Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie, Karolina Radziejowska, Adam Schmidt

W przestrzeniach Zamku Sarny na Dolnym Śląsku oraz w dawnym kościele w Ludwikowicach Kłodzkich zagościły prace odnoszące się do tego, co widzimy i odczuwamy po deszczu. Przyglądamy się dualistycznej opowieści o emocjach i kontekstach. Woda symbolizuje odnowę i oczyszczenie, ale może też być zwiastunem zniszczenia i katastrof.

Pierwsza część wystawy koncentruje się wokół dramatycznych doświadczeń regionu Dolnego Śląska z okresu powodzi. Odnosi się do bezradności i wyczerpania. Prace takich artystów jak Agnieszka Kalinowska, Jarosław Kozłowski, Tomáš Džadoň, Bożena Biskupska czy duet artystyczny: Maciej Czuchryta i Marta Wieczorek

sprowadzają nas do poziomu trudnych refleksji. Czym jest nieobliczalność żywiołów i ściąganie na siebie ekstremów, które przeczuwamy, ale którym nie chcemy dać wiary? Aby zapobiec odczuwaniu nadchodzących zmian, stosujemy zasłony (cykl prac Jarosława Kozłowskiego), wydobywamy mity (projekt VR Maciej Czuchryta i Marta Wieczorek) i zaprzeczamy rzeczywistości. Równocześnie borykamy się z traumami (instalacja *site-specific* Agnieszki Kalinowskiej).

Druga ścieżka wystawy pokazuje pozytywne aspekty naturalnych zjawisk przyrodniczych. W tej części przyglądamy się emocjom takim jak radość i ekscytacja. Kontemplujemy naturę, jej dźwięki i zapachy. Prace Ewy Ciepielewskiej, eksperymenty Małgorzaty Gurowskiej czy poezje wizualne Agnieszki Brzeżańskiej czerpią inspiracje ze świata przyrody. Doświadczenia konceptualne Krzysztofa Maniaka lub szkicownik fotograficzny Jędrzeja Sokołowskiego pozwalają zmienić punkt widzenia i oswoić mikroświat roślin.

Wystawa obejmuje równolegle działania performatywne Cecylii Malik, Grażyny Smalej i Małgorzaty Grygierczyk (Siostry Rzeki), Jagi Hupało i Antonii Wolff czy Edki Jarząb i Joanny Suppan. Spotkania z artystkami zapraszają do medytacji wokół ekosystemów.

Wystawa *Po deszczu* zaaranżowana na kilku poziomach Zamku Sarny znajduje się m.in. w kaplicy i w podziemiach budowli. W Kaplicy św. Jana Nepomucena zagościły prace Poli Dwurnik. Wielkoformatowe obrazy artystki poruszają problemy uchodźców oraz bolesnych relacji ludzi i zwierząt. Te dotkliwe problemy współczesności wpisały się w pasmo sztuki za pośrednictwem manifestu Agnieszki Szpili. Pisarka otwiera dyskusję na temat kondycji świata w oczekiwaniu na deszcz prawdy.

Pasmo Sztuki na Festiwalu Góry Literatury to połączenie energii wielu artystów. Na parterze Zamku Sarny, wśród umeblowanych wnętrz, natrafiamy na prace Janka Zamoyskiego, Joanny Concejo, Tatiany Tokarczuk i Sary Rodowicz-Ślusarczyk. Fotografie, rysunki i instalacje wchodzą w dialog z przestrzenią i historią. Poznajemy wizualne pamiętniki twórców i twórczyń. Artyści i artystki podróżują, rejestrują egzotyczne obrazy i dźwięki, układają sobie życie na dalekich kontynentach. Ich decyzje rozwibrowują rzeczywistość jak sygnały rozchodzące się na powierzchni wody. Niosą się daleko i zaburzają przejrzystą taflę. Przykładem pracy rejestrującej efekty interakcji w ekosferze jest instalacja Sefy Sagira i Anny Klimczak stworzona we współpracy z fizykiem Wiktorem Krokoszem i performerką Joanną Suppan.

Idea *Po deszczu* zagląda także do lochów Zamku Sarny. Ziemia i podziemia to również zapachy. Po deszczu wydziela się specyficzną woń – petrichor. Cudowny, relaksujący eter pochodzący z substancji organicznych. Jednak zapach to także skojarzenie z traumą. Kiedy wypieramy z pamięci trudne doświadczenia, to właśnie zapach jest tropem do znalezienia śladów cierpień i wyleczenia wewnętrznych ran.

Ciemne pomieszczenia zostały rozbudzone do życia przez projekty multimedialne młodych studentów-artystów z Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie. Schodząc do piwnic, symbolicznie zanurzamy się w podwodnym świecie. Przestrzenie podziemne zapraszają do interakcji, ale są także miejscem, gdzie możemy odpocząć wśród dźwięków i efektów wizualnych. Wciągające interaktywne doświadczenie zaprojektował artysta z obszaru nowych technologii, muzyk i performer Sefa Sagir. Do immersyjnych przestrzeni zaprosił m.in. Zuzannę Gocławską, Mateusza Jarmulskiego, Natalię Ślusarską oraz studentów i studentki Wydziału Sztuki Nowych Mediów z PJATK.

Pasmo sztuk wizualnych podąża za Festiwalem Góry Literatury w różne miejsca Dolnego Śląska. Jednym z przystanków jest ekspozycja w dawnym kościele ewangelickim w Ludwikowicach Kłodzkich. Tutaj przedstawił swój projekt fotograficzny Łukasz Woźniak, fotograf i ogrodnik, który buduje bliskie więzi z otaczającym go światem przyrody. We wnętrzach dawnej świątyni zaprezentował także rzeźby organiczne Piotr Butkiewicz.

Zwiedzając Kłodzko, warto wybrać się do Ateliere A1 (Wojtka Kielara i Gosi Krawczyk), Ośrodka Rehabilitacji Jeży (spotkanie *Panta rhei*) albo odnaleźć Art Space w Nowej Rudzie, gdzie w ekspozycji witrynowej kałuże wydziergane z włóczki przedstawia Anna Hupało-Sikorska.

Inspirującym przystankiem wędrowców po *Po deszczu* będą pokazy filmów i fotografii *Brzask*. Osoby o artystycznej, nomadzkiej duszy zapraszamy na poranek w kinie w Sokołowsku. Ważnym miejscem na szlaku jest także Opolnica. Tam, w Ostoi Sztuki – prywatnej przestrzeni Jagi Hupało, odbędą się m.in. warsztaty przygotowane przez Siostry Rzeki (Cecylia Malik, Grażyna Smalej i Małgorzata Grygierczyk).

fot. Jerzy Wypych

PROGRAM *PO DESZCZU*

4 lipca | piątek

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie

11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e

22.30 wernisaż wystawy *Po deszczu*
Słowo otwarcia: Jaga Hupało i Anna Klimczak, manifest Agnieszki Szpili.
Ceremonia Siostrzeństwa Rzek: Cecylia Malik, Grażyna Smalej, Małgorzata Grygierczyk. Performance: Edka Jarząb, Joanna Suppan

Artyści i artystki wystawy *Po deszczu*: Karolina Bielawska, Bożenna Biskupska, Borg Borkowski, Agnieszka Brzeżańska, Piotr Butkiewicz, Ewa Ciepielewska, Joanna Concejo, Maciej Czuchryta, Pola Dwurnik, Tomáš Džadoň, Daniel Fedorczuk, Zuzanna Gocławska, Antoni Grabowski, Małgorzata Grygierczyk, Małgorzata Gurowska, Jaga Hupało, Anna Hupało-Sikorska, Mateusz Jarmulski, Edka Jarząb, Agnieszka Kalinowska, Aleksandra Kamińska, Wojtek Kielar, Anna Klimczak, Katarzyna Korus, Jarosław Kozłowski, Piotr Kramnik, Gosia Krawczyk, Wiktor Krokosz, Thomas Lampreht, Krzysztof Maniak, Cecylia Malik, Martha Mulawa, Robert Niziński, Kacper Nowak-Gocławski, Monika Osiecka, Renata Plaga, Natalia Przybysz, Mariusz Przygoda, Magdalena Publicewicz, Sara Rodowicz-Ślusarczyk, Agnieszka Rożnowska, Iza Rutkowska, Zygmunt Rytka, Sefa Sagir, Jadwiga Sawicka, Jan Sikorski, Grażyna Smalej, Katarzyna Sobocka, Jędrzej Sokołowski, Marta Surovy, Joanna Suppan, Tomasz Sysło, Natalia Ślusarska, Tatiana Tokarczuk, Marta Wieczorek, Elżbieta Wojaczyńska, Antonia Wolff, Łukasz Woźniak, Anna Wójcik, Janek Zamoyski, studenci i studentki Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie

Goście specjalni, gościnie specjalne: Agnieszka Szpila, Ewa Satalecka, Marta Godzisz, Edyta Jungowska, Grzegorz Sierzputowski, Ula Milewska, Ewa Porębska, Karolina Radziejowska, Michał Suchora, Adam Schmidt, Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie

5 lipca | sobota

Ostoja Sztuki, Opolnica 49
OBOWIĄZUJĄ ZAPISY MAILOWE POD ADRESEM
artsjagahupalo@gmail.com, LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

9.00–14.00 warsztaty artystyczne: Siostry Rzeki – Cecylia Malik, Grażyna Smalej, Małgorzata Grygierczyk

Siostry Rzeki. Błękitny kolektyw aktywistek i artystek. Bronimy dzikich i nieuregulowanych rzek Polski i Europy. Tworzymy kobiece kampanie społeczne, happeningi, akcje, protesty, warsztaty artystyczne.

Chcemy, aby każdy miał dostęp do czystej wody, dzikiej przyrody i pięknego krajobrazu. Dlatego bronimy ostatnich naturalnych rzek. Wspólnie z Fundacją Greenmind i Koalicją Ratujmy Rzeki działamy od 2018 roku. Robimy szum w obronie rzek, potoków, bagien, rozlewisk. Podczas happeningów śpiewamy, wołamy i wchodzimy do rzek, a woda niesie nasze głosy dalej i dalej…

Siostry Rzeki założyła artystka Cecylia Malik z pomocą Anny Grajewskiej i Agaty Bargiel w 2018 jako kobiecy protest przeciwko budowie na Wiśle nowej zapory w okolicach miejscowości Siarzewo. Siostry Rzeki udzielają głosu rzekom. Każda nowa aktywistka wybiera swoją ukochaną rzekę, którą reprezentuje w kolektywie. Siostry Rzeki zorganizowały wiele pięknych protestów.

Autorką oprawy wizualnej Sióstr Rzek jest Cecylia Malik, która ma pracownie w Składzie Solnym i swoją przestrzeń dzieli z aktywistkami z Kolektywu Siostry Rzeki. Siostry Rzeki działają w ramach Stowarzyszenia CSW Wiewiórka, które wynajmuje sporą przestrzeń w Składzie Solnym. Siostry Rzeki z reprezentacją Cecylii Malik i Anny Chmiel dołączyły do międzynarodowego networku Confluence of European Water Bodies.

Cecylia Malik zrealizowała film dokumentalny o Siostrach Rzekach, pokazywany na wielu międzynarodowych festiwalach filmowych. W 2019 roku Telewizja Arte nagrała reportaż o Siostrach Rzekach.

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie

11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e

11.00–00.30 wystawa *Po deszczu*
11.00–11.45 Lustro czy okno? Edukacja jako opowieść o świecie i o nas samych. Spotkanie z Ewą Satalecką i Martą Godzisz z Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie
22.30 *Po deszczu* – oprowadzanie kuratorskie i rozmowy z artystami
23.30 Kinga Rudaś, Sefa Sagir – oprowadzanie po wystawie multimedialnej Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie
00.00 wystawa *Po deszczu*. Pola Dwurnik – oprowadzanie z latarkami

6 lipca | niedziela

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie

11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e

11.00–00.30 wystawa *Po deszczu*

00.00 oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Po deszczu* (spotkania z artystami) oraz interaktywne pokazy na wystawie multimedialnej Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie

Ateliere A1, ul. Spadzista 8/1a, Kłodzko
13.00–16.00 Drzwi otwarte. Wizyty w pracowni Ateliere A1

7 lipca | poniedziałek

Jaga Hupało Space of Creation, ul. Bohaterów Getta 12, Nowa Ruda
9.00–20.00 Anna Hupało-Sikorska, wystawa witrynowa, dziergane kałuże, w ramach wystawy *Po deszczu*

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–20.00 wystawa *Po deszczu*

Ateliere A1, ul. Spadzista 8/1a, Kłodzko
13.00–16.00 Drzwi otwarte. Wizyty w pracowni Ateliere A1

8 lipca | wtorek

Ateliere A1, ul. Spadzista 8/1a, Kłodzko
9.00–11.00 spotkanie z poezją i malarstwem: Gosia Krawczyk i Wojtek Kielar
9.00–16.00 Drzwi otwarte. Wizyty w pracowni Ateliere A1

Ośrodek Rehabilitacji Jeży, ul. Lutycka 14a, Kłodzko
10.00–11.00 O ratowaniu jeży. Spotkanie z Izą Rutkowską z Ośrodka Rehabilitacji Jeży

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–20.00 wystawa *Po deszczu*

9 lipca | środa

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie
10.30–11.30 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki oraz spotkanie z Piotrem Butkiewiczem, Łukaszem Woźniakiem i Katarzyną Sobocką
10.30–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Ostoja Sztuki, Opolnica 49
10.30–15.00 *Panta rhei* – wystawa fotografii popowodziowych i materiałów wizualnych: Borg Borkowski, Piotr Kramnik, Renata Plaga, Ireneusz Pacan, Mariusz Przygoda

Ateliere A1, ul. Spadzista 8/1a, Kłodzko
13.00–16.00 Drzwi otwarte. Wizyty w pracowni Ateliere A1

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–20.00 wystawa *Po deszczu*

10 lipca | czwartek

Ostoja Sztuki, Opolnica 49
10.30–15.00 *Panta rhei* – wystawa fotografii popowodziowych i materiałów wizualnych: Borg Borkowski, Piotr Kramnik, Renata Plaga, Ireneusz Pacan, Mariusz Przygoda

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie
11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Kinoteatr Zdrowie, ul. Główna 36, Sokołowsko
11.00–13.30 Borg Borkowski, Jaga Hupało, Antonia Wolff i Kacper Nowak-Gocławski, Jan Sikorski, Marta Surovy, pokazy filmów artystycznych *Filmowy Brzask* i wystawa fotografii w ramach wystawy *Po deszczu*

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–20.00 wystawa *Po deszczu*

11 lipca | piątek

Ostoja Sztuki, Opolnica 49
10.30–15.00 *Panta rhei* – wystawa fotografii popowodziowych i materiałów wizualnych: Borg Borkowski, Piotr Kramnik, Renata Plaga, Ireneusz Pacan, Mariusz Przygoda

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie
11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–00.30 wystawa P*o deszczu*

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
23.00 Jaga Hupało, performance *Lśnienie* w ramach wystawy *Po deszczu*

12 lipca | sobota

Ostoja Sztuki, Opolnica 49
10.30–15.00 *Panta rhei* – wystawa fotografii popowodziowych i materiałów wizualnych: Borg Borkowski, Piotr Kramnik, Renata Plaga, Ireneusz Pacan, Mariusz Przygoda

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie
11.00–17.00 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki: Piotr Butkiewicz, Katarzyna Sobocka, Łukasz Woźniak

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
11.00–00.00 finisaż wystawy *Po deszczu,* rozmowy z artystami, artystkami i kuratorkami

Zamek Sarny, Ścinawka Górna 40e
23.00 performance Joanny Suppan towarzyszący instalacji interaktywnej Sefy Sagira i Anny Klimczak (współpraca: Wiktor Krokosz)

fot. Agata Jabłońska

Teatr

EPOKA ROCKA. Musical z piosenkami grupy QUEEN w wykonaniu Teatru Muzycznego na Fabrycznej z Ludwikowic Kłodzkich (współorganizatorzy: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda)

Ten energetyczny spektakl, oparty na muzyce grupy Queen, zabierze widza w podróż przez świat rocka, buntu i indywidualizmu. Widowisko łączy w sobie energię rocka z emocjami opowiadanej historii. Akcja rozgrywa się w zglobalizowanym świecie przyszłości, w którym indywidualizm i prawdziwa kultura ulegają implozji poprzez wszechobecny kontroling społeczny. Warstwę fabularną uzupełniają piosenki. To nie tylko hołd dla twórczości zespołu Queen, ale także opowieść o odwadze, przyjaźni i sile, jaką daje muzyka. To spektakl, który porusza serca i umysły, zapraszając do refleksji nad wartością wolności artystycznej. W spektaklu bierze udział 25 aktorów i tancerzy.

Adaptacja scenariusza i reżyseria: Bożena Łaba
Dyrektorka artystyczna: Gabriela Buczek-Rogińska
Choreografia: Katarzyna Schick
Konsultacje teatralne: Krzysztof Woźniak, Karolina Jefmańska

Data: 5 lipca (sobota), 18.00
Miejsce: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, pl. Teatralny 1, Wałbrzych. **OBOWIĄZUJĄ BILETY.**

ZWYCIĘSTWO. Koncert piosenek żołnierskich i patriotycznych (impreza towarzysząca, organizator: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu)

Premiera amfiteatralna na zakończenie sezonu artystycznego 2024/2025. Ostatnie przedwakacyjne spotkanie – ZWYCIĘSTWO. Piosenki żołnierskie i patriotyczne z okazji 80-lecia zakończenia II wojny światowej i powrotu naszego miasta – Wałbrzycha w granice Polski. Zespół Polpo Motel wraz z zespołem artystycznym SZANIAWSKX zapraszają na niepowtarzalny spektakl/koncert.

Aranżacje: POLPO MOTEL / Olga Mysłowska, Daniel Pigoński
Inspicjentka: Anna Solarek
Prowadzenie: Barbara Szeligowska
Obsada: Angelika Cegielska, Dorota Furmaniuk, Michał Kosela, Rafał Kosowski, Joanna Łaganowska, Piotr Tokarz

Data: 6 lipca (niedziela), 18.00
Miejsce: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, pl. Teatralny 1, amfiteatr
WSTĘP WOLNY, NIE OBOWIĄZUJĄ WEJŚCIÓWKI.

Koncerty

NA WSZYSTKIE KONCERTY OBOWIĄZUJĄ BILETY.

Trio Możdżer Danielsson Fresco

4 lipca, 21.30 | Zamek Sarny

Możdżer Danielsson Fresco to supertrio współpracujące ze sobą od ponad 20 lat. Ich znakiem firmowym jest melodyjne i przestrzenne brzmienie i zręczne balansowanie pomiędzy zawiłą jazzową wirtuozerią a komunikatywnością prostej, wzruszającej melodyki.

Lars Danielsson, wykształcony klasycznie wiolonczelista i kontrabasista, obdarzony nadzwyczaj śpiewnym brzmieniem, to jeden z najważniejszych liderów europejskiego jazzu. Jego język kompozytorski charakteryzują liryzm i melodyjność, tak rzadko spotykane w jazzie. Z Leszkiem Możdżerem zdaje się łączyć go pokrewieństwo w romantycznym traktowaniu języka jazzu, bo Możdżer to artysta znany z budowania nastroju, rozważnie operujący pauzą, ale dysponujący, podobnie jak Danielsson, wirtuozowskim warsztatem wykonawczym. Trio dopełnia Zohar Fresco, postać doskonale znana w świecie bębnów ramowych. Gra tego perkusisty sprawia wrażenie spontanicznej, żywiołowej wypowiedzi, ale w istocie zbudowana jest z mikrokompozycji będących przemyślanymi sekwencjami, operującymi mozolną, motywiczną pracą konstrukcyjną.

Połączenie tych trzech muzycznych światów stworzyło niepowtarzalną przestrzeń dźwiękową, w której wymagający słuchacz może odpocząć, nasycić się i nabrać sił. Ostatnia płyta trio Możdżer Danielsson Fresco *Beamo* dotyka obszarów leżących poza europejską tradycją muzyczną, penetrując zagadnienia zniekształcenia istniejącego systemu tonalnego, ale na tym szczególnym koncercie trio powróci do swojego tradycyjnego brzmienia i wykona najbardziej znane utwory z płyt *The Time*, *Between us and the Light*, *Polska* i *Just Ignore It.*

Kaśka Sochacka

5 lipca, 21.30 | Zamek Sarny

Kaśka Sochacka to drobna blondynka z twardym kręgosłupem i niskim zachrypniętym głosem. Pochodzi z Pradeł w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. *Wiśnia*, debiutancka EP-ka Kaśki, ukazała się nakładem Jazzboy Records w 2019 roku i od tego momentu kariera artystki jest praktycznie nieprzerwanym pasmem sukcesów. Wydany w 2021 roku debiutancki album *Ciche dni* trzykrotnie zdobył status platynowej płyty i w roku następnym zapewnił Kaśce Fryderyka za album roku i fonograficzny debiut roku. W kolejnych latach artystka była wielokrotnie nominowana do Fryderyka w różnych kategoriach i trzykrotnie wygrywała. W tym roku zgarnęła aż dwa Fryderyki: w kategorii „album roku pop" za album *Ta druga* i w kategorii „singiel roku pop" za *Szum*. Piosenki Sochackiej mają niebanalne teksty, które budzą emocje i zapadają w pamięć, nic zatem dziwnego, że na koncertach tłumy często śpiewają razem z nią.

ZALEWSKI

6 lipca, 22.00 | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

Debiutancką płytę – ostrą i rockową – wydał zaraz po wygranej w „Idolu" w 2004 roku. Następnie terminował u Nosowskiej i w Heyu, grał w Muchach i Japoto, występował z Brodką, a nawet zagrał w filmie. Uzbrojony w te doświadczenia Krzysztof Zalewski zadebiutował ponownie – albumem *Zelig* w 2013. Tą płytą zaistniał w świecie muzyki alternatywnej; zagrał setki koncertów w całej Polsce. Wydana w 2016 roku płyta *Złoto* – najbardziej osobista, a zarazem najbardziej przebojowa płyta Zalewskiego – otworzyła mu drogę do udziału w takich projektach jak Męskie Granie. To dla Męskiego Grania Zalewski napisał utwór *Początek*, który błyskawicznie osiągnął ponad 100 milionów wyświetleń. W roku 2017 z inicjatywy festiwalu w Jarocinie powstał projekt oraz album *Zalewski śpiewa Niemena.*

Rok 2020 przyniósł kolejny autorski album – *Zabawę*. Promując ten krążek, artysta zagrał prawie 200 koncertów, ale znalazł też czas na rolę w filmie o Kalinie Jędrusik *Bo we mnie jest seks*. W kolejnym roku Zalewski został zaproszony do udziału w formacie MTV Unplugged. Wiosną 2022 zagrał trasę koncertową pod nazwą „Zalewski MTV Unplugged Tour". Latem u boku Bedoesa i Kwiatu Jabłoni ponownie stanął na czele Męskie Granie Orkiestra i stworzył kolejny hymn Męskiego Grania: *Jest tylko teraz.* We wrześniu 2024 ukazał się bezkompromisowy i bardzo osobisty w przekazie album *ZGŁOWY,* za który artysta odebrał w tym roku aż trzy Fryderyki.

RGG & Robert Więckiewicz: Planet LEM

7 lipca, 21.30 | Zamek Sarny

RGG w składzie: Łukasz Ojdana, Maciej Garbowski i Krzysztof Gradziuk to jeden z najważniejszych polskich zespołów jazzowych w formule klasycznego tria fortepianowego oraz ostatni koncertowy skład legendy polskiego jazzu Tomasza Stańki. Zespół zajmuje szczególną pozycję na polskiej scenie jazzowej; wyróżnia się precyzyjnym podejściem do brzmienia i jego kontekstu.

Planet Lem to program oparty na prozie Stanisława Lema. RGG wraz z Robertem Więckiewiczem tworzy muzyczno-literacki spektakl, który wykracza poza ramy tradycyjnych koncertów. Inspiracja twórczością Lema to punkt wyjścia do improwizowanych poszukiwań. RGG oddaje atmosferę futurystycznych, filozoficznych refleksji, przenosząc je na język dźwięków i muzycznej ekspresji. Występy zawierają recytacje fragmentów prozy Lema wykonaniu Więckiewicza, co wzbogaca muzykę o literacki kontekst. Odbiorcy otrzymują możliwość zanurzenia się w intelektualnej i emocjonalnej głębi dzieła.

Artur Andrus

8 lipca, 21.00 | Kinoteatr Zbyszek, Dzierżoniów

Poczuciu humoru Artura Andrusa dorównuje chyba tylko jego muzykalność. Nic więc dziwnego, że na jego recitalach publiczność zjawia się tłumnie, by uważnie posłuchać i muzyki, i dowcipnych, nieoczywistych skojarzeń. W czasie tegorocznego Festiwalu na scenie Kinoteatru Zbyszek w Dzierżoniowie Artur Andrus wystąpi zespołem w składzie: Wojciech Stec – fortepian, gitara; Łukasz Poprawski – saksofony, klarnet; Łukasz Borowiecki – kontrabas, akordeon i Paweł Żejmo – perkusja.

Zespół Reprezentacyjny

9 lipca, 21.30 | Ludwikowice Kłodzkie

W latach 80. ściągali tłumy (studentów i nie tylko) na programy poświęcone balladom Katalończyka Lluísa Llacha, piosenkom Francuza Georges'a Brassensa czy pieśniom sefardyjskich Żydów. Sami je tłumaczyli i opracowywali. Po latach hibernacji Zespół Reprezentacyjny powrócił w 2006 roku, by sporadycznie pojawiać się na scenie.

W grudniu 2007 Zespół wydał nową koncertową płytę pt. *Kumple to grunt,* która w 2010 roku uzyskała status Złotej Płyty. W marcu 2014 roku wydali książkę-płytę pt. *Mur* w wersji polskiej i katalońskiej. Po trzyletniej pandemicznej przerwie wrócili na scenę z okazji 40-lecia rozpoczęcia działalności.

Podczas koncertów wykonują utwory ze starych i nowych programów, m.in. piosenki Lluísa Llacha, Georges'a Brassensa, Boba Dylana czy Paolo Contego w tłumaczeniach własnych i przyjaciół.

W czasie Festiwalu Zespół Reprezentacyjny wystąpi w składzie: Jarosław Gugała, Filip Łobodziński, Marek Wojtczak, Adam Lewandowski i Piotr Stawski.

Łona/Konieczny/Krupa

10 lipca, 21.30 | Stara Kopalnia

Nowe trio na polskim rynku muzycznym w składzie Łona x Konieczny x Krupa, czyli kooperacja legendarnego szczecińskiego rapera z muzykami ze składu Siema Ziemia. Z rozmów prowadzonych z taksówkarzami i taksówkarkami przez Łonę i Zuzę Głowacką (producentkę wykonawczą albumu) utkali oni i wydali w Def Jam Recordings Poland album *TAXI* — uniwersalną, a przy tym osobistą wypowiedź o współczesności, muzycznie zaczepioną między hip-hopem, jazzem i elektroniką. Twórcy płyty przyglądają się sobie na tle uchwyconej tuż po transformacji Polski, współczesnych konfliktów, ale też sentymentalnych lub zabawnych historii rodem ze świata Jima Jarmuscha. Na koncertach opowiadają te historie, pozwalając się w nich przejrzeć także publiczności. Świetnie komponuje się to z mottem Fundacji Olgi Tokarczuk autorstwa Noblistki: „Gdy zmienia się opowieść, zmienia się świat".

Pidżama Porno

11 lipca, godz. 21.30 | Zamek Sarny

Pidżama Porno została założona w 1987 roku, a więc jeszcze przed upadkiem komuny, przez Krzysztofa „Grabaża" Grabowskiego i Andrzeja „Kozaka" Kozakiewicza jako punkowa kapela. Już w 1988 roku nagrali swój pierwszy album – *Ulice jak stygmaty* – który wydali rok później, po wyborach z 4 czerwca 1989 roku. Od tego czasu przez zespół przewinęło się kilku muzyków, obecnie w składzie wciąż są Grabaż i Kozak, a oprócz nich jeszcze Rafał „Kuzyn" Piotrowiak, Longin Bartkowiak, Piotr Załęski, a na koncertach wspiera ich także Mariusz Nalepa. Zespół wydał kilkanaście płyt, w tym 9 albumów studyjnych, najnowszy – *PP* – w 2023. Muzyka Pidżamy Porno przez te wszystkie lata dość swobodnie meandrowała po bezdrożach ostrego gitarocentrycznego rocka, zawsze jednak słychać w niej pierwotną punkową energię i świetne, przewrotne teksty.

Zapraszając na koncert Pidżamy Porno w ramach Festiwalu Góry Literatury, nie wypada nie wspomnieć, że lider zespołu Krzysztof „Grabaż" Grabowski ma na koncie publikacje swoich tekstów w formie tomików poetyckich *Welwetowe swetry* i *Na skrzyżowaniu słów*, został także uhonorowany Paszportem „Polityki" w roku 2007.

Hołdys/Waglewski/Karimski Orchestra

12 lipca, 21.30 | Zamek Sarny

Czterdzieści lat po ukazaniu się legendarnej płyty *I Ching* jej twórcy, Zbigniew Hołdys i Wojciech Waglewski, spotykają się ponownie na scenie. Stało się tak z inicjatywy Karima Martusewicza – basisty zespołu Voo Voo, kompozytora i pedagoga muzycznego. To on, na zaproszenie festiwalu FAMA, zaaranżował na nowo wybrane utwory z płyt *I Ching* i *Świnie* zespołu Morawski Waglewski Nowicki Hołdys i poprowadził wielobarwną orkiestrę akompaniującą mistrzom.

Podczas koncertu będzie można usłyszeć również nawiązania do solowej twórczości obu artystów.

Program Festiwalu Góry Literatury 4–12 lipca 2025

fot. Jerzy Wypych

NA KONCERTY I NIEKTÓRE WYDARZENIA OBOWIĄZUJĄ BILETY, NA WYBRANE WARSZTATY OBOWIĄZUJĄ ZAPISY MAILOWE POD ADRESEM lul@fundacjaolgitokarczuk.org, LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

Część festiwalowych wydarzeń będzie tłumaczona na polski język migowy. W programie oznaczamy je symbolem *, umieszczonym przy godzinie wydarzenia.

4 LIPCA | PIĄTEK

JEDLINA-ZDRÓJ Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–10.15 Małe Góry Literatury. Warsztaty radiowe dla dzieci (7–9 lat): Czy radio ma duszę? Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

10.30–11.45 Małe Góry Literatury. Warsztaty radiowe dla dzieci (10–12 lat): Czy radio ma duszę? Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

DZIKOWIEC Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–11.15 Małe Góry Literatury. Lekcja z Sylwią Chutnik: I ty możesz zostać łobuziarą

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Walerym Topojewem: Szamanizm a współczesność – prawda, mit, manipulacja. Prowadzi Katarzyna Byłów, tłumaczenie: Jana Karpienko

KŁODZKO Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku, ul. Waleriana Łukasińskiego 43
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty kuchni wegańskiej z Dominiką Olejnik (Stewunią) oraz rozmowa na temat transpłciowości, równości i neuroróżnorodności z Kacprem Potępskim przy wspólnym posiłku

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 12.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

Ogólnopolska akcja Tour de Konstytucja jest autorskim projektem Fundacji Aktywna Demokracja prowadzonym w ścisłej współpracy z organizacjami prawniczymi i obywatelskimi. Aktywiści i aktywistki z grup formalnych i nieformalnych, przedstawiciele sądownictwa, prokuratur oraz adwokatury, a także ludzie kultury i zwykli obywatele odwiedzają wsie, miasteczka i miasta, by rozmawiać o państwie obywatelskim oraz o prawach i obowiązkach zagwarantowanych w Ustawie Zasadniczej z Kartą Praw Podstawowych UE, a przy okazji rozdają tysiące egzemplarzy Konstytucji.

12.00 otwarcie Festiwalu Góry Literatury: Prezes Fundacji Olgi Tokarczuk Grzegorz Tokarczuk

Kilka słów na rozpoczęcie 11. edycji naszej wyjątkowej przygody. Na pewną padną podziękowania dla wszystkich naszych gości i gościń – cieszymy się, że jesteście z nami i współtworzycie tę niezwykłą społeczność – patronów i partnerów (większych i mniejszych) oraz instytucji i osób udostępniających nam wyjątkowe przestrzenie. Takich jak park, w którym obecnie się znajdujemy (przepiękny, prawda?).

12.30 Mikołaj Grynberg, *Rok, w którym nie umarłem*. Z autorem rozmawia Eliza Kącka (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Swoją najnowszą książką wprowadza nas Mikołaj Grynberg w doświadczenie graniczne. A ściślej: prowadzi nas ku granicy doświadczenia. Doświadczenia, którego można nie przeżyć. Relacje między chorobą, umieraniem a śmiercią opisuje z właściwą mu precyzją – i mocą. A jednak książka-wyznanie Grynberga pozostaje przede wszystkim listem miłosnym do życia. Do życia odzyskanego, „odwalczonego" śmierci.

14.00 Weronika Kostyrko, *Róża Luksemburg*. *Domem moim jest cały świat.* Z autorką rozmawia Urszula Glensk (współorganizator: Wydawnictwo Marginesy)

„Kiedy się mówi, że Luksemburg była przeciwko niepodległości Polski, to jest tak, jakby się powiedziało, że była za podległością Polski. A ona uważała, że w społeczeństwie przyszłości nikt nikomu nie będzie podległy" – powiedziała Weronika Kostyrko w rozmowie z Agatą Czarnecką dla OkoPress. Porozmawiajmy zatem o tej socjalistce niepoprawnie umieszczonej w historycznej wyobraźni Polaków.

15.30 Georgi Gospodinow, *Ogrodnik i śmierć.* Z autorem rozmawia Michał Nogaś, tłumaczenie spotkania: Krum Krumov (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Podczas rozmowy pojawi się wszystko to, co najważniejsze w najnowszej książce Georgiego Gospodinowa – pierwszej od czasu zdobycia przezeń Międzynarodowej Nagrody Bookera. *Ogrodnik i śmierć* to opowieść o odchodzeniu, ale jeszcze bardziej o bliskości i próbie jej ocalenia. Narrator towarzyszy umierającemu ojcu, zapisując codzienne chwile, wspomnienia i sezonowe rytuały ogrodu – miejsca, które staje się schronieniem i metaforą życia. Bułgarski autor z mistrzowską prostotą snuje opowieść o przemijaniu, która dotyka spraw uniwersalnych: relacji międzypokoleniowych, pamięci i czułości wobec świata.

17.00 głośna lektura: fragmenty *Ziemi obiecanej* Władysława Stanisława Reymonta czytają Daniel Olbrychski i Andrzej Seweryn

Decyzją sejmu rok 2025 jest rokiem Władysława Reymonta. Równocześnie obchodzimy 50-lecie premiery ekranizacji *Ziemi obiecanej*. Z tej okazji zaprosiliśmy dwóch niezapomnianych bohaterów obrazu Andrzeja Wajdy: Daniela Olbrychskiego (filmowy Karol Borowiecki) i Andrzeja Seweryna (filmowy Maks Baum), aby przeczytali publicznie fragmenty powieści. *Ziemia obiecana* pozostaje nie tylko literackim wzorem realizmu, lecz także poważną przepowiednią, w istocie ostrzeżeniem, jeśli chodzi o dynamiczny rozwój miast przemysłowych. „Jest to ohydne, ale jest zarazem potwornie mocne i wielkie" – pisał w jednym z listów o fenomenie miasta i relacjach społecznych ówczesnej Łodzi sam Reymont.

18.30 Zwierzęta – ofiary wojny. Z Wojciechem Tochmanem rozmawia Małgorzata Kolankowska (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Wojciech Tochman od zawsze interesuje się pokrzywdzonymi – pisze i opowiada zwłaszcza o tych, którym odebrano głos albo nigdy nie przyznano prawa do obrony. Reporter zabiera czytelników w miejsca nieprzyjazne, dotknięte wojną, zbrodnią, naznaczone cierpieniem, pisze o przemocy, bólu, bada granice człowieczeństwa. Spotkanie festiwalowe będzie poświęcone w szczególności ratowaniu zwierząt porzuconych w Ukrainie. Psy, koty, konie, krowy i inne zwierzęta domowe są bezgłośnymi ofiarami toczącej się wojny. Tochman opowie o tym, jak można im pomagać, a także o nowej książce – poświęconej właśnie temu tematowi.

20.00* O *Epepe* Ferenca Karinthyego rozmawiają Olga Tokarczuk, Nicolas Grospierre i Ryszard Koziołek (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Epepe, piąty tom „Innych Konstelacji" – autorskiej serii Olgi Tokarczuk – to powieść wyjątkowo subtelnie, a jednocześnie mocno nawiązująca do tematu przewodniego tej edycji Festiwalu. Sama Noblistka pisze o tym dziele w taki sposób: „*Epepe* Ferenca Karinthyego, napisana w 1970 roku, to książka zwiastująca koniec pewnej epoki. W przygodach lingwisty B. dwa najpotężniejsze narzędzia człowieka – język i logiczne myślenie – kompletnie zawodzą i tracą swoją moc pod naporem nieprzewidywalnej, organicznej tkanki miasta. Porównałabym ją do *Procesu* Franza Kafki".

21.30 koncert: Trio Możdżer Danielsson Fresco

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

22.30 wernisaż wystawy *Po deszczu*. Słowo otwarcia: Jaga Hupało i Anna Klimczak, manifest Agnieszki Szpili. Ceremonia Siostrzeństwa Rzek: Cecylia Malik, Grażyna Smalej, Małgorzata Grygierczyk. Performance: Edka Jarząb, Joanna Suppan

Artyści i artystki wystawy *Po deszczu*: Karolina Bielawska, Bożenna Biskupska, Borg Borkowski, Agnieszka Brzeżańska, Piotr Butkiewicz, Ewa Ciepielewska, Joanna Concejo, Maciej Czuchryta, Pola Dwurnik, Tomáš Džadoň, Daniel Fedorczuk, Zuzanna Gocławska, Antoni Grabowski, Małgorzata Grygierczyk, Małgorzata Gurowska, Jaga Hupało, Anna Hupało-Sikorska, Mateusz Jarmulski, Edka Jarząb, Agnieszka Kalinowska, Aleksandra Kamińska, Wojtek Kielar, Anna Klimczak, Katarzyna Korus, Jarosław Kozłowski, Piotr Kramnik, Gosia Krawczyk, Wiktor Krokosz, Thomas Lampreht, Krzysztof Maniak, Cecylia Malik, Martha Mulawa, Robert Niziński, Kacper Nowak-Gocławski, Monika Osiecka, Renata Plaga, Natalia Przybysz, Mariusz Przygoda, Magdalena Publicewicz, Sara Rodowicz-Ślusarczyk, Agnieszka Rożnowska, Iza Rutkowska, Zygmunt Rytka, Sefa Sagir, Jadwiga Sawicka, Jan Sikorski, Grażyna Smalej, Katarzyna Sobocka, Jędrzej Sokołowski, Marta Surovy, Joanna Suppan, Tomasz Sysło, Natalia Ślusarska, Tatiana Tokarczuk, Marta Wieczorek, Elżbieta Wojaczyńska, Antonia Wolff, Łukasz Woźniak, Anna Wójcik, Janek Zamoyski, studenci Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie
Goście specjalni: Agnieszka Szpila, Ewa Satalecka, Marta Godzisz, Edyta Jungowska, Grzegorz Sierzputowski, Ula Milewska, Ewa Porębska, Michał Suchora

5 LIPCA | SOBOTA

JEDLINA-ZDRÓJ Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–11.30 Małe Góry Literatury. Warsztaty radiowe dla młodych (17–22 lat): Dajcie nam głos!! Prowadzi Katarzyna Stoparczyk

RADKÓW Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł I

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy.
Warsztaty Wojciecha Tochmana: Sztuka reporterska

ŚCINAWKA GÓRNA
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztat-spacer: Relacje – ludzie i rzeki. Prowadzą Jan Mencwel i Stolovelasy

OPOLNICA Ostoja Sztuki, Opolnica 49
obowiązują zapisy mailowe pod adresem artsjagahupalo@gmail.com, liczba miejsc ograniczona

9.00–14.00 warsztaty artystyczne: Siostry Rzeki – Cecylia Malik, Grażyna Smalej, Małgorzata Grygierczyk

WAŁBRZYCH Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego, pl. Teatralny 1
obowiązują bilety

18.00 EPOKA ROCKA. Musical z piosenkami grupy QUEEN w wykonaniu Teatru Muzycznego na Fabrycznej z Ludwikowic Kłodzkich (współorganizatorzy: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda)

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.00–11.45 Lustro czy okno? Edukacja jako opowieść o świecie i o nas samych. Spotkanie z Ewą Satalecką i Martą Godzisz z Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 12.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.00 Halszka Witkowska, Monika Tadra, *Niewysłuchani*. *O śmierci samobójczej i tych, którzy pozostali*. Z autorkami rozmawia Katarzyna Kolenda-Zaleska

Samobójstwa są tematem tabu, ale z tym cenzurowaniem opowieści i emocji walczą Halszka Witkowska – założycielka Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego, która jako specjalistka rozkłada traumatyczne przeżycia na czynniki pierwsze – oraz Monika Tadra, która zebrała 13 opowieści o bólu, żalu i gniewie.

13.30 Filozofia a manipulacja i mowa nienawiści. Z Tadeuszem Gadaczem i Magdaleną Środą, autorami *Krótkiej historii filozofii współczesnej*, rozmawia Irek Grin

Czy filozofia, „umiłowanie mądrości", może być współczesnemu człowiekowi przydatna? Odpowiedź wydaje się oczywista i niezmienna od początku istnienia filozofii. Najpewniej to filozofia właśnie najdłużej i najbardziej wyczerpująco opowiada nam i interpretuje świat, zmieniając go. Czy jednak w czasach wszechobecnej mowy nienawiści, ordynarnych kłamstw wypowiadanych przez ludzi władzy, manipulacji i dezinformacji jako zjawisk mających prowokować i organizować pożądane zachowania społeczne filozofia ma coś szczególnego i przekonującego do powiedzenia? Czy może nam pomóc?

15.00 Jak mogło do tego dojść? Z Götzem Alym rozmawia Olga Mannheimer, tłumaczenie spotkania: Karolina Golimowska

Na podstawie wieloletnich badań historyk Götz Aly próbuje odpowiedzieć na trudne, ale niezwykle aktualne pytania. Dlaczego miliony zwykłych ludzi, niebędących przestępcami, wciągnięto w machinę zbrodni nazistowskiego państwa? Co sprawiło, że Niemcy lat 30. XX wieku dali się porwać brunatnej ideologii? Jak gospodarcza i polityczna słabość przerodziła się w społeczne przyzwolenie na przemoc? Jak zło może wyrastać z pozornie dobrych intencji – i co mówi nam to o współczesności? I co dziś może nam grozić, jeśli przestaniemy być czujni? Zapraszamy na rozmowę o cienkiej granicy między słabością a siłą, która może prowadzić ku katastrofie – lub przed nią ocalić.

16.30 Joanna Tokarska-Bakir, *Kocia muzyka. Historia chóralna pogromu krakowskiego.* Z autorką rozmawia Urszula Glensk

Kocia muzyka. Historia chóralna pogromu krakowskiego – wstrząsające, a zarazem precyzyjne studium jednego z najboleśniejszych epizodów powojennej Polski: pogromu krakowskiego – staje się wehikułem czasu, który prowadzi czytelnika przez uliczki miasta i meandry zbiorowej pamięci. Autorka oddaje głos ofiarom, sprawcom i świadkom, przyglądając się mechanizmom przemocy i wyparcia. W rozmowie poruszone zostaną kwestie mitu, wspólnoty i odpowiedzialności oraz roli, jaką literatura faktu może odegrać w konfrontacji z trudną historią. Spotkanie stanie się okazją do refleksji nad przeszłością, która wciąż kształtuje naszą teraźniejszość.

18.00 Anda Rottenberg, *Schyłek. Dziennik 2019–2022*.
Z autorką rozmawia Małgorzata Omilanowska

Jak pisać o świecie, który – w znanym nam wcześniej kształcie – rozpada się i kończy, o sobie – z dystansem, ironią, uważnością, i o codziennym życiu? Najnowszy dziennik Andy Rottenberg to opowieść o pandemii i przemijaniu, o doświadczeniu ciała i kruchości życia, o notatkach, które z czasem zamieniają się w zapis epoki. Gdzie przebiega granica między prywatnym a publicznym? Jak się odnaleźć w nieraz dramatycznych i zdecydowanie nieoswojonych jeszcze okolicznościach – najpierw pandemii, potem wojny w Ukrainie? Czy milczenie także jest formą pisania? I czy tytułowy „schyłek" to tylko stan ducha, czy coś więcej – diagnoza czasu, w którym przyszło nam żyć?

19.30* Patrick Radden Keefe, *Głowa węża. Przemytnicy z Chinatown i amerykański sen.* Z autorem rozmawia Michał Nogaś, tłumaczenie spotkania: Kasia Janusik (współorganizator: Wydawnictwo Czarne)

Reportaż z hollywoodzkim rozmachem, który trzyma w napięciu niczym thriller z najwyższej półki. Różnica? Ta historia wydarzyła się naprawdę. Podczas rozmowy z amerykańskim pisarzem i dziennikarzem śledczym przyjrzymy się kulisom powstania *Głowy węża* – skomplikowanej opowieści o nielegalnych chińskich migrantach w USA, którymi kieruje Siostra Ping i którzy wspólnymi siłami stworzyli przemytnicze imperium.

21.30 koncert: Kaśka Sochacka

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

22.30 *Po deszczu* – oprowadzanie kuratorskie i rozmowy z artystami

23.30 Kinga Rudaś, Sefa Sagir – oprowadzanie po wystawie multimedialnej Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie

00.00 wystawa *Po deszczu*. Pola Dwurnik – oprowadzanie z latarkami

6 LIPCA | NIEDZIELA

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Małe Góry Literatury. Warsztaty ilustratorskie z Olą Szmidą

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy.
Warsztaty Wojciecha Tochmana: Książka reporterska

RADKÓW Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł II

ŚCINAWKA GÓRNA Europejskie Centrum Sztuki Ogrodowej, Ścinawka Górna 40e
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium wprowadzające i spacer poetycko-przyrodniczy z Urszulą Zajączkowską

WAŁBRZYCH Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu
pl. Teatralny 1, amfiteatr
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

18.00 ZWYCIĘSTWO. Koncert piosenek żołnierskich i patriotycznych (impreza towarzysząca, organizator: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu)

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 11.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

11.00 Joanna Bator, *W moje strony. Trzy wyprawy w stronę wyobraźni, współczucia i troski*. Z autorką rozmawia Eliza Kącka (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

fot. Jerzy Wypych

Porozmawiamy z Joanną Bator o pisaniu. Pisaniu jako wyborze innej ścieżki myślenia od tych praktykowanych akademicko. Pisaniu jako wolnej grze wyobraźni. Pisaniu jako procesie za każdym razem innym – a jednocześnie ścieżce świadomego poszukiwania siebie i kształtowania swojego dorobku. Dlaczego u źródeł pisarskiej opowieści pisarka umieszcza bunt, wyobraźnię, współczucie i troskę? Jak wygląda mapa „moich stron" – prywatnej krainy twórczej? Kogo Bator chce do niej zaprosić – a kogo już zaprosiła?

12.30 Sylwia Chutnik, Justyna Bilik, *Kłirówy. Te, które złamały zasady.* Z autorkami rozmawia Aleksandra Majak

Jak wychwycić osoby niehetero w historii literatury? Jak opisywać osoby queer i robić to nie dla sensacji, lecz dla uzupełnienia queerstorii? Te pytania zadają Sylwia Chutnik i Justyna Bilik. Ich książka to zaangażowana opowieść na styku eseju i mikrobiografii. Autorki przybliżają w niej sylwetki kobiet – wojowniczek na rzecz Inności. Virginię Woolf, Susan Sontag, Adrienne Rich, Marię Komornicką, Chantal Akerman czy Tove Jansson łączy w tej opowieści fakt, że pierwsze próbowały nagiąć ramy systemu i heteronormy. Porozmawiamy zatem o kulisach wglądu w życie queerowych autorek, o biograficznych anegdotach, osobistych odkryciach i inspiracjach oraz o wyzwaniu, jakim jest praca na własnej tożsamości, często bliska aktywizmowi.

14.00 Ewa Mańkowska, *Hanna i Dorota*. Z autorką rozmawia Małgorzata Omilanowska (współorganizator: Wydawnictwo EMG)

Książka Ewy Mańkowskiej wydobywa z niepamięci historię jednych z pierwszych polskich artystek malujących zawodowo. *Hanna i Dorota* to opowieść o przyjaźni na śmierć i życie dwóch malarek: Hanny Rudzkiej-Cybisowej i Doroty Seydenman, członkiń Komitetu Paryskiego. Autorka podważa narrację o męskiej dominacji w sztuce, domagając się uznania wagi kobiet w jej współtworzeniu oraz uzupełnienia luk w prawdziwym obrazie historii polskiego malarstwa. Nie poprzestaje jednak na pisaniu herstorii; niezwykle ważnym tematem tej publikacji są też dzieje krakowskich i warszawskich rodzin żydowskich – artystów i artystek, mecenasek i mecenasów sztuki, a także losy wielu dzieł sztuki, zaginionych podczas wojny i okupacji.

15.30 Wychowanie przez opowieść – o literaturze, która pomaga dorastać. Z Roksaną Jędrzejewską-Wróbel, Grzegorzem Kasdepkem i Agatą Romaniuk rozmawia Katarzyna Stoparczyk

W czasach, w których młody człowiek w procesie dorastania potrzebuje ogromnego wsparcia, z pomocą może przyjść literatura. Dobre książki mają szansę stać się przyjacielem, który każdego dnia, bez względu na porę, będzie pod ręką. Ważne jest to, aby w młodym człowieku rozbudzać zainteresowanie czytaniem – ale i to, by wkładać w jego dłonie książki wartościowe. Bo czy to prawda, że „żadna książka nie może skrzywdzić"? Że „nieważne, co czytają, byleby czytali"? O tym również porozmawiamy. Zastanowimy się też, jak istotne w relacji z książką i młodym człowiekiem są nasza dorosła odpowiedzialność i świadomość.

17.00 Gatunki inwazyjne. Z Dorotą Sumińską, Adamem Wajrakiem i Urszulą Zajączkowską rozmawia Krzysztof Łapiński

Przemierzają kontynenty i oceany. Nie dbają o granice państw ani strefy klimatyczne. Wędrują same lub na naszych butach i statkach. A gdy już dotrą na miejsce, przeprowadzają desant, atakują, podbijają. Gatunki inwazyjne. Wymykają się naszej potrzebie kontroli. Czy jednak taki zmilitaryzowany język w pełni oddaje złożoność zmian zachodzących w przyrodzie? A może niekiedy trafniejsze byłoby mówienie o roślinnych i zwierzęcych uchodźcach klimatycznych, ostrzegających nas przed katastrofą, którą wywołał człowiek? Jedno jest pewne: gatunki inwazyjne prowokują nas od zadania istotnych pytań o współczesny świat, o to, jak rozumiemy przyrodę i nasze w niej miejsce, a także o język, za pomocą którego kształtujemy rzeczywistość.

Gatunki inwazyjne są jak soczewka skupiająca szereg krytycznych kwestii i jak lustro, w którym możemy przyjrzeć się samym sobie. Bo czy człowiek nie jest także gatunkiem inwazyjnym, i to wyjątkowo groźnym? Antropogeniczne zmiany w przyrodzie, takie jak zanieczyszczenie i fragmentacja ekosystemów, zmniejszenie bioróżnorodności czy rozchwianie klimatu, tworzą obraz coraz częściej określany jako szóste globalne wymieranie.

18.30* Hejt. Z Jurkiem Owsiakiem rozmawia Katarzyna Kolenda-Zaleska

Wystarczy rozwinąć komentarze pod jakimkolwiek zdjęciem Jurka Owsiaka. Nieważne, w której internetowej bańce jesteśmy. „Stary komuch". „Ubecki pomiot". „Gońcie dziada". „Złodziej". „Okrada dzieci". „Milioner". „Skończysz jak Adamowicz". „Szatan w ludzkiej skórze". Obrzydliwe komentarze i sugestie pływają w przekleństwach. Był targany po sądach, musiał publicznie tłumaczyć się z działalności charytatywnej, jego finanse brane są na tapet. Zdewastowany płot w bezpiecznej domowej przestrzeni, groźby śmierci. Jak udaje mu się – lub nie udaje – znosić to wszystko?

20.00 głośna lektura: fragmenty *Próby generalnej* Olgi Tokarczuk czytają Marek Kondrat, Andrzej Seweryn i Maciej Stuhr

Opowiadanie z tomu *Gra na wielu bębenkach* traktuje o swoistym „przygotowywaniu się" bohaterów do ważnego wydarzenia. Można zaryzykować tezę, że tym wydarzeniem jest nadchodzący koniec świata.

22.00 koncert: ZALEWSKI

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

00.00 oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Po deszczu* (spotkania z artystami) oraz interaktywne pokazy na wystawie multimedialnej Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie

7 LIPCA | PONIEDZIAŁEK

DZIKOWIEC Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–11.15 Małe Góry Literatury. Lekcja z Dorotą Sumińską: Zwierzę ci się

11.30–12.45 Małe Góry Literatury. Lekcja z Grzegorzem Kasdepkem: Wielka księga uczuć

RADKÓW Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Magdaleny Środy: Jak działać słowami? Od retoryki do propagandy. Moduł III

ŚCINAWKA GÓRNA Europejskie Centrum Sztuki Ogrodowej, Ścinawka Górna 40e
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium wprowadzające i spacer poetycko-przyrodniczy z Urszulą Zajączkowską

WAŁBRZYCH Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty języka inkluzywnego z Leną Bielską

NOWA RUDA Jaga Hupało Space of Creation, ul. Bohaterów Getta 12
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

9.00–12.00 Anna Hupało-Sikorska, wystawa witrynowa, dziergane kałuże, w ramach wystawy *Po deszczu*

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

od 12.15 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.15 Ewa Winnicka, *Miasteczko Panna Maria. Ślązacy na Dzikim Zachodzie.* Z autorką rozmawia Małgorzata Kolankowska (współorganizator: Wydawnictwo Czarne)

Znana i ceniona reportażystka wyruszyła do Stanów, aby zbadać niezwykłe historie polskich osadników z końca XIX wieku – Ślązaków, którzy postanowili poszukać lepszego życia na Dzikim Zachodzie. Podczas spotkania spróbujemy się dowiedzieć, co ze śląskiej tożsamości zostało w obecnych mieszkańcach tytułowego miasteczka i czy Panna Maria mogłoby dziś posłużyć za scenerię śląskiego westernu.

13.45* Od pomysłu do książki – spotkanie słowa z obrazem. Z Sylwią Chutnik, Malwiną Hajduk, Olą Szmidą i Agatą Romaniuk rozmawia Dorota Oczak-Stach

Dwa duety artystyczne, cztery osobne autorki – pisarki i ilustratorki. Porozmawiamy o modelach współpracy i praktyce twórczej, wzajemnych inspiracjach, o tym, jak powstają ich ilustrowane książki oraz dlaczego nie są to tylko „książki z obrazkami". Chcemy upomnieć się o pozycję ilustratorek i ilustratorów w świecie literackim jako pełnoprawnych twórczyń i twórców.

15.15 Grzegorz Bogdał, *Idzie tu wielki chłopak*, Mateusz Pakuła, *Skóra po dziadku*. Z autorami rozmawia Eliza Kącka (współorganizatorzy: Wydawnictwo Czarne, Wydawnictwo Agora)

Dwie różne dykcje, dwie różne wrażliwości i strategie pisarskie. Nie będziemy na siłę szukać punktów przecięcia, choć pewne pytania można zadać obu pisarzom. Zarówno silniej biograficzne pisanie Mateusza Pakuły, jak i wyraziściej fikcjonalna twórczość Grzegorza Bogdała żywią się obserwacją i doświadczeniem w szczególny sposób, przepuszczając je w rozpoznawalny, wyłącznie im właściwy filtr pisarskiej wrażliwości. Każdy z nich ma swój idiom pisarski, ale też każdy – na innych warunkach – korzysta z własnej biografii. Obu zapytamy o wagę słowa, artystycznego rozporządzania nim – oraz wagę świadectwa w literaturze.

16.45 Agnieszka Taborska, *Spiskowcy wyobraźni. Surrealizm.* Z autorką rozmawia Anda Rottenberg

Mija 101 lat od ukazania się *Manifestu surrealizmu* André Bretona. O sztuce spiskowców wyobraźni, znaczeniu nowojorskiej wystawy „Surrealizm bez granic" i wpływie nowych mediów na tę estetykę szczególnie w przestrzeniach muzealnych, ale i internetowych, opowie Agnieszka Taborska, historyczka sztuki i pisarka, w rozmowie z Andą Rottenberg, której światu sztuki przedstawiać nie trzeba.

18.15 W poszukiwaniu prawdy. Z Magdaleną Grzebałkowską, Weroniką Kostyrko i Ewą Mańkowską rozmawia Jana Karpienko

To spotkanie jest podróżą w głąb opowieści o emancypacji – osobistej, artystycznej i politycznej. Każda z autorek sięga po figurę kobiety lub kobiet wpisanych w sztywne ramy symboli, podręczników, legend – i próbuje te ramy zniuansować, przełamać, rozbić ich jednowymiarowość. Maria Konopnicka w *Dezorientacjach* Magdaleny Grzebałkowskiej wyłania się z cienia szkolnego wizerunku jako postać

pełna sprzeczności, napięć i nieoczywistych decyzji. Róża Luksemburg w opowieści Weroniki Kostyrko zostaje odczytana na nowo, poza utartymi ideologicznymi etykietami – wciąż politycznie niewygodna, wymykająca się uproszczeniom. A Dorota Seydenman i Hanna Rudzka-Cybisowa w książce Ewy Mańkowskiej stają się bohaterkami opowieści o sile kobiecej przyjaźni i artystycznej pasji – opowieści, która przywraca ich obecność w historii sztuki, wydobywa je z niepamięci, a także stawia pytania o to, dlaczego przez dziesięciolecia ich dorobek pozostawał na marginesie.

19.45 Renata Lis, *Moja ukochana i ja. Ślub*. Z autorką rozmawia Aleksandra Majak (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Renata Lis powraca z kontynuacją głośnej książki *Moja ukochana i ja*, która dwa lata temu wywołała dyskusję, bo wpuszczała osoby czytające do intymnego świata związku, codzienności i niestygnącej miłości autorki do Elżbiety, tytułowej ukochanej. Lektura pogłębiała rozumienie tego, jak „życie mija", w kontekście faktu, że ze zmianami prawnymi w kwestii małżeństw jednopłciowych „Polsce się nie śpieszy". W nowej książce punktem wyjścia jest dla Lis ślub z ukochaną, zawarty w Danii. Ceremonia i prawne uhonorowanie wieloletniego związku stają się przyczyną namysłu nad wartością małżeństwa, bliskością i walką o prawa na przekór polskiej heteronormie. Porozmawiamy o reakcjach, z jakimi spotkała się poprzednia książka Lis, o wyzwaniach prawnych związanych z nieuznawaniem w Polsce tęczowych małżeństw, a także o eseistyce autobiograficznej oraz ograniczeniach polityki tożsamościowej.

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
obowiązują bilety

21.30 koncert: RGG & Robert Więckiewicz: Planet LEM

NOWA RUDA Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Bohaterów Getta 10
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

14.00 Aga Zano, *czwarte wymieranie*, Maria Kwiecień, *outback*. Z autorkami rozmawia Emilia Konwerska (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Spotkanie jednej z najbardziej rozpoznawalnych współczesnych tłumaczek i poetki, która wcześniej zajmowała się teatrem. Dyskusja o dwóch zaskakujących debiutach poetyckich, które sporo łączy. Autorki zabierają czytelników w podróż, zadają pytania o pamięć, czas, potomków i przodków.

15.30 Mniej znana literatura polska. Jan Baron, *Wszyscy jesteśmy głupcy*, Krzysztof Fedorowicz, *Zimowe cięcie winorośli*. Prowadzi Karol Maliszewski

Poezja ciągle jest mniej znaną literaturą polską – warto poświęcić jej chwilę uwagi. Przed nami dwie osobowości. Obydwie medytują, z tym że jedna podcinając winorośl, druga zaś – pracując w bibliotece. Codzienność, którą obserwują z maksymalnym skupieniem, okazuje się skarbnicą odkryć elementarnych i metafizycznych.

17.00 Literatura bez granic. Pasmo czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Jan Škrob, *Real*. Z autorem rozmawia Antonina Tosiek, tłumaczenie spotkania: Anna Wanik

Czeski poeta i tłumacz Jan Škrob urodził się w 1988 roku. Jest autorem tomów *Pod dlažbou*, *Reál* oraz *Země slunce* i współlaureatem czesko-niemieckiej nagrody literackiej Dresdner Lyrikpreis. Jego wiersze tłumaczono na wiele języków i publikowano w wielu czasopismach, nie tylko czeskich. O zaangażowanie, granice poetyckich światów i różne wymiary rzeczywistości, a także o kolejne poetyckie przedsięwzięcia zapyta go poetka Antonina Tosiek.

---

8 LIPCA | WTOREK

DZIKOWIEC Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–11.30 Małe Góry Literatury. Tkaczka chmur – spektakl teatralny i warsztat. Prowadzi Katarzyna Jackowska-Enemuo z udziałem Józefa Jackowskiego i Mateusza Szemraja

DZIERŻONIÓW DOK, ul. Świdnicka 23, Sala Pegazik
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

12.00–14.00 Małe Góry Literatury. Warsztaty z Agatą Romaniuk: Bajanie na żywo z Panią Wieczorynką

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–11.30 Małe Góry Literatury. Warsztaty Krzysztofa Łapińskiego: Jak poradzić sobie z trollem?

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Katarzyną Kasią i Grzegorzem Markowskim: Jak rozmawiać publicznie, nie obrażając

KŁODZKO Centrum Aktywności Lokalnej, ul. Waleriana Łukasińskiego 43
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–11.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Magdaleną Grzebałkowską i Ewą Winnicką: Jak się starzeć bez godności

9.00–11.30 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Katarzyną Błażejewską-Stuhr: Pozytywne jedzenie – obalanie mitów i zdrowa relacja z ciałem i odżywianiem

KŁODZKO Ateliere A1, ul. Spadzista 8/1a

9.00–11.00 spotkanie z poezją i malarstwem: Gosia Krawczyk i Wojtek Kielar

KŁODZKO Ośrodek Rehabilitacji Jeży, ul. Lutycka 14a

10.00–11.00 O ratowaniu jeży. Spotkanie z Izą Rutkowską z Ośrodka Rehabilitacji Jeży

KŁODZKO Amfiteatr Kłodzko, ul. Nowy Świat 57
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

od 11.30 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

11.30 Robert Małecki, *Rumor.* Z autorem rozmawia Waldek Mazur (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Robert Małecki nie ceni podcastów *true crime*. W wątpliwość podaje męską przyjaźń, prawdziwa miłość kończy się u niego tragicznie, a rodzina jest źródłem kłopotów. Za to Toruń zdaje się fajnym miejscem do życia. A tak zupełnie poważnie: poprzednimi książkami Małecki zdążył przyzwyczaić czytelników, że jest autorem mistrzowsko operującym gatunkami literackimi (co doceniło jury kilku nagród literackich). W *Rumorze* nie jest inaczej. Thriller łączy się tutaj z powieścią sensacyjną, pojawiają się elementy powieści drogi, fabularnie też dzieją się rzeczy co najmniej zaskakujące. Jest oczywiście i zagadka kryminalna, lecz tym razem rozwiązywana przez bohatera nieoczywistego, różniącego się mocno od znanych z poprzednich książek autora śledczych. Tak, zgodnie z zapowiedziami wydawcy *Rumor* to książka inna od rzeczy, do których Małecki zdążył nas przyzwyczaić.

13.00 Monika Muskała, *Rondo Rodeo*. Z autorką rozmawia Olga Wróbel

Powieściowy debiut tłumaczki, eseistki i dramatopisarki to opowieść drogi z amerykańską prowincją w tle. Polska fotografka i francuski dziennikarz wyruszają razem w podróż przez Środkowy Zachód USA. Ona – po latach pracy w wiedeńskim muzeum – chce wrócić do fotografii, on śledzi losy Ameryki jako reporter. Wyprawa uruchamia wspomnienia, a przestrzeń amerykańskich bezdroży staje się tłem opowieści o tęsknotach, bliskości, pamięci i wolności. Podczas spotkania porozmawiamy m.in. o Ameryce widzianej oczami obcych – tych, którzy przyjeżdżają, żeby zrozumieć coś więcej nie tylko o świecie, ale i o sobie samych.

14.30 Magdalena Grzebałkowska, *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej.* Z autorką rozmawia Waldek Mazur (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Pisała książki dla dzieci, ale już dla własnych nie znajdowała czasu? Angażowała się w kwestie społeczne, ukazując oblicze wrażliwej społeczniczki, choć własne dziecko odesłała do zakładu psychiatrycznego? Potwór czy wspaniała osoba? Magdalena Grzebałkowska w swojej najnowszej książce uporządkowała fakty dotyczące życia Marii Konopnickiej, pochyliła się też nad białymi plamami w jej życiorysie, które potraktowała bardzo twórczo – jako okazję do opowiedzenia o czasach i ludziach w nich żyjących. Bo Konopnicka Grzebałkowskiej to osoba, która nie wpasowała się w model oferowany kobiecie przez ówczesne społeczeństwo. Osoba queerowa, postępowa, emancypująca się na polu zawodowym, skandalizująca w sferze obyczajowej. Pewnie gdyby *Dezorientacje* powstały znacznie wcześniej, w wielu domach bajkę *O krasnoludkach i o sierotce Marysi* dzieci musiałyby czytać, kryjąc się z tym przed rodzicami.

16.00 Roksana Jędrzejewska-Wróbel, *12 dni. Patchwork rodzinny.* Z autorką rozmawia Małgorzata Kolankowska

Porozmawiamy z autorką o tym, co ukryte w rodzinnej materii, relacjach, osobistych traumach i pokoleniowych zawirowaniach. *12 dni. Patchwork rodzinny* to powieść o złożonych relacjach, a jej bohaterowie i bohaterki konfrontują się z bólem, stratą i niezrozumieniem – autorka zaś towarzyszy im, starając się zrozumieć, i jednocześnie stawia trudne pytania czytelnikom i czytelniczkom.

17.30 rozstrzygnięcie Konkursu im. Tymoteusza Karpowicza na recenzję literacką

Za nami siódma już edycja tego konkursu. Rywalizacja była zacięta, a jury w składzie: Kinga Dunin, Monika Glosowitz, Eliza Kącka, Karol Maliszewski i Jakub Skurtys przeczytało prawie sto recenzji i postanowiło wyróżnić sześć osób: Jakuba Famulskiego, Natalię Kostecką, Zuzannę Pawlak-Lodzińską, Marię Potrząsaj, Jakuba Sęczyka i Krzysztofa Wiewiórę. Gratulujemy! Laureatki i laureatów czeka – poza nagrodami finansowymi i publikacją w „Notatniku Literackim" – chwała i odpowiedzialność za losy krytyki literackiej w Polsce.

18.00 Służące, chłopki, autorki. Z Joanną Kuciel-Frydryszak rozmawia Irek Grin. Premiera nowego numeru „Notatnika Literackiego"

Nowy, podwójny numer „Notatnika Literackiego" poświęcony jest różnym aspektom przemocy. Otwiera go wywiad redaktora naczelnego Irka Grina z Joanną Kuciel-Frydryszak, autorką m.in. świetnie znanych *Służących do wszystkiego* czy *Chłopek*. Ale rozmowa nie dotyczy jedynie książek – pisarka stała się ostatnio symbolem walki twórców i twórczyń literatury o godne traktowanie. Postanowiła ona pozwać swoje wydawnictwo i dowieść przed sądem, że zyski ze sprzedaży jej książek są dzielone pomiędzy autorkę i oficynę w sposób nieproporcjonalny.

19.30 Katarzyna Kasia, Grzegorz Markowski, *Siedem życzeń. Rozmowy o źródłach nadziei*. Z autorką i autorem rozmawia Amelia Sarnowska

Siedem życzeń to zapis rozmów o źródłach nadziei, ale też pustki i lęku – a szerzej: o całej gamie pojęć, postaw i emocji, które w ostatnich latach organizowały polską przestrzeń publiczną. Co z nich dziś pozostało? Jak zmienia się rozumienie

pojęć takich jak niepodległość czy szacunek? Co grozi społeczeństwu, które traci fundament wspólnie wyznawanych wartości? Porozmawiamy o palecie polskich doświadczeń współczesności.

DZIERŻONIÓW Synagoga, ul. Krasickiego 28
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.30 Dorin Blau i Rafael Blau, *Cudem ocalona synagoga w Dzierżoniowie*. Z autorką i autorem rozmawia Marek Sztark

Synagoga w Reichenbach została wybudowana w 1875 roku, kiedy rabinem był Moritz Cohn. Przed „nocą kryształową" budynek kupił Niemiec, dzięki czemu mury przetrwały czas wojny. Obiekt w swojej długiej historii istnienia był nawet dzierżawiony przez Hitlerjugend. W powojennym, polskim już mieście budynek ponownie stał się obiektem sakralnym i był nim do 1980 roku. Razem z Dorin i Rafaelem Blauami pochylimy się nad historią cudem ocalonej synagogi w Dzierżoniowie i opowiemy o jej kolejnych funkcjach – oraz historii, która jeszcze przed nią.

13.00 Helena Lindskog, *Miejsce urodzenia: Dzierżoniów.* Z autorką rozmawia Paulina Jóźwin

Rozmowa w duchu uważności, empatii i intelektualnej otwartości połączy literaturę, pamięć i ludzkie doświadczenia, zarówno jednostkowe, jak i zbiorowe. Stanie się okazją do refleksji nad historią i tożsamością, z dbałością o kontekst, głębię przekazu i szacunek dla opowiadanych historii.

DZIERŻONIÓW Kinoteatr Zbyszek, ul. Świdnicka 23
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

14.30 Katarzyna Zyskowska, *Nocami krzyczą sarny.* Z autorką rozmawia Monika Bisek-Grąz

Powojenna przestrzeń Dolnego Śląska rozpościera się jak rozedrgana mapa pamięci, na której cienie historii splatają się z mrokiem tajemnic, a pytanie o tożsamość ma ciężar milczenia i traum poprzednich pokoleń. Katarzyna Zyskowska w powieści *Nocami krzyczą sarny* prowadzi nas przez labirynt snów i jawy, przez miejsca, gdzie rozmywają się granice czasu, a historia i tajemnica decydują o losach kobiet. Co kryje się pomiędzy tym, co niewypowiedziane, a zdarzeniami, które odcisnęły piętno na trzech pokoleniach? Jak odnaleźć swoje miejsce w świecie, w którym wciąż słychać echo dawnych krzyków? Jakie były literackie i społeczne inspiracje do stworzenia opowieści łączącej przeciwieństwa i otwierającej nowe przestrzenie dla wyobraźni – takie, w których historia staje się żywym organizmem?

16.00 spotkanie z Grzegorzem Kasdepkem. Z autorem rozmawia Dorota Oczak-Stach

Pisarz uwielbiany nie tylko przez dzieci, ale i przez rodziców. Były redaktor naczelny „Świerszczyka", autor dziesiątek książek dla młodych czytelników, twórca zabawnych i wyrazistych bohaterów, spośród których najbardziej popularnym pozostaje detektyw Pozytywka. Grzegorz Kasdepke uważa, że dzieci są najważniejszą publicznością na świecie, i wierzy, że wśród jego czytelników są osoby, które będą zmieniały świat na lepsze.

17.30 Joanna Bator, *W moje strony. Trzy wyprawy w stronę wyobraźni, współczucia i troski*. Z autorką rozmawia Eliza Kącka (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Porozmawiamy z Joanną Bator o pisaniu. Pisaniu jako wyborze innej ścieżki myślenia od tych praktykowanych akademicko. Pisaniu jako wolnej grze wyobraźni. Pisaniu jako procesie za każdym razem innym – a jednocześnie ścieżce świadomego poszukiwania siebie i kształtowania swojego dorobku. Dlaczego u źródeł pisarskiej opowieści pisarka umieszcza bunt, wyobraźnię, współczucie i troskę? Jak wygląda mapa „moich stron" – prywatnej krainy twórczej? Kogo Bator chce do niej zaprosić – a kogo już zaprosiła?

19.00 spotkanie z Adamem Wajrakiem. Z autorem rozmawia Karolina Kuszlewicz

Dziennikarz, pisarz-przyrodnik, obrońca rezerwatu Dolina Rospudy. Przyjaciel Przyrody, Przyjaciel Puszczy Białowieskiej, honorowy obywatel Rzeczpospolitej Ptasiej. O aktualne, palące sprawy ochrony polskiej przyrody pytać będzie Matka Boska od Karpi, adwokatka zwierząt. Krótko mówiąc: Adam Wajrak i Karolina Kuszlewicz.

DZIERŻONIÓW Kinoteatr Zbyszek, ul. Świdnicka 23
obowiązują bilety

21.00 koncert: Artur Andrus

NOWA RUDA Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Bohaterów Getta 10
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

14.00 Głosy młodych. Adrian Korlacki, *Ćwiczenia na długich czasach*, Agata Puwalska, *Funky Forest*. *poemat pozoru*, Antonina Tosiek, *żertwy*. Z autorkami i autorem rozmawia Zofia Bałdyga

Głosy młodych. Chór czy raczej soliści i solistki? Spotkanie wokół tomów *Ćwiczenia na długich czasach* Adriana Korlackiego (wyd. Instytut Mikołowski), *Funky Forest. poemat pozoru* Agaty Puwalskiej (wyd. Dom Literatury w Łodzi, SPP w Łodzi) oraz *żertwy* Antoniny Tosiek (wyd. Biuro Literackie) stanie się pretekstem do rozmowy o zgłębianiu języka i pokorze wobec niego, o krajobrazach, w których powstaje poezja, o przygodach z intertekstualnością, o miejscu poematu na scenie literackiej, o trosce i relacjach, ale i o tym, jaką mają cenę. Gdybyśmy mieli stworzyć mapę na podstawie tych trzech książek poetyckich, jak mogłaby wyglądać?

15.30 Anna Janko, *Załamanie pogody*. *Wiersze z lat 1974–2023,* Bianka Rolando, *Absyda*, Mirka Szychowiak, *Poza zasięgiem.* Z autorkami rozmawia Karol Maliszewski

Trzy poetki, które Karol Maliszewski zachłannie czyta, wciąż od nowa tłumaczą mu świat – Bianka Rolando, rysując swoje tajemnicze mapy, przygotowuje do przyjęcia tego, co nieznane; Anna Janko, „opowiadając każdego z nas mocniej jeszcze raz", pokazuje, jak miłość zwycięża śmierć; Mirka Szychowiak, rozdzierając duszę, przywraca wiarę w lepsze człowieczeństwo.

17.00 Maciej Robert, *mniejsza o ludzi*, Dariusz Sośnicki, *Reprezentacja zwierząt*. Z autorami rozmawia Emilia Konwerska (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Rozmowa z udziałem dwóch poetów i eseistów o ich nowych tomach. Co łączy wiewiórki i koniec świata? A pierwszych ludzi i przymus pracy? Zapraszamy na dyskusję o poezji, cywilizacji, materializmie, archetypach i filozofii.

9 LIPCA | ŚRODA

DZIKOWIEC Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–11.15 Małe Góry Literatury. Lekcja z Adamem Wajrakiem: Natura pod ochroną

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Małe Góry Literatury. Warsztaty ilustratorskie z Malwiną Hajduk: *Kocia Szajka*

RADKÓW Centrum Łąkowa 1, ul. Łąkowa 1
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Karoliną Kuszlewicz: Odwagi, empatii i wiedzy! Tego potrzebują od nas zwierzęta

LUDWIKOWICE KŁODZKIE Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

10.30–11.30 wystawa *Po deszczu* w ramach pasma sztuki oraz spotkanie z Piotrem Butkiewiczem, Łukaszem Woźniakiem i Katarzyną Sobocką

LUDWIKOWICE KŁODZKIE Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda, ul. Fabryczna 2
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

12.00 Mateusz Pakuła, *Lucek, Ludwika i sprawa Świętego Jogurta*, Marcin Szczygielski, *Bajtowe wersety*. Z autorami rozmawia Dorota Oczak-Stach

Mateusz Pakuła, ceniony dramatopisarz, debiutuje powieścią dla młodzieży, Marcin Szczygielski ma już na swoim koncie wiele poczytnych i nagradzanych tytułów dla młodych czytelników. Obaj w swoich nowych książkach dla nastoletnich odbiorców odwołują się do systemów religijnych, pytają o schematy manipulacji i mechanizmy władzy. Czy narażają się tym na hejt i oskarżenia o świętokradztwo? Czy umiemy rozmawiać z dziećmi o religii i ateizmie? I czy w ogóle to robimy?

13.30 Agnieszka Tomaszewicz, Joanna Majczyk, *Architekci i „paragraf aryjski". Przypadek SARP-u (1934–1939)*. Z autorkami rozmawia Małgorzata Omilanowska (współorganizator: Wydawnictwo EMG)

Architektki Agnieszka Tomaszewicz i Joanna Majczyk dzielą pasję do sztuki budowania i ludzkich historii z nią związanych, szczególnie tych przemilczanych. W swojej najnowszej książce odsłaniają mało znany, a poruszający rozdział historii polskiej architektury – systemowe wykluczanie żydowskich architektów w latach 30. XX wieku. To opowieść o tym, jak środowisko zawodowe uległo naciskom ideologii, jak koleżeństwo zamieniło się w obcość, a talent i zasługi przestały mieć znaczenie wobec pochodzenia. Z autorkami porozmawiamy m.in. o historii i mechanizmach tego wykluczenia.

15.00 Urszula Glensk, *Pinezka. Historie z granicy polsko-białoruskiej.* Z autorką rozmawia Katarzyna Byłów (współorganizator: Wydawnictwo Czarne)

Pinezka to kronika katastrofy – wnikliwa, przejmująca, uczciwa. Powstała z nagich faktów, w czasie gdy kategoria „migranci" stawała się w Polsce przedmiotem coraz bardziej burzliwego sporu, a konsekwencje jej stosowania uwidoczniły się w przerażająco różny sposób na polskich granicach. Porozmawiamy z autorką o reporterskim świadectwie pierwszych miesięcy kryzysu humanitarnego.

16.30 Magdalena Barbaruk, *Ruch Amereidy.* Z autorką rozmawia Aleksandra Majak

Czy słyszeliście o grupie poetów, architektów i artystów, którzy w 1965 roku wyruszyli w podróż z Ziemi Ognistej do Santa Cruz de la Sierra w Boliwii w celu „poetyckiego zamieszkania nieznanych terytoriów Ameryki Południowej"? Choć artyści skupieni wokół poety Godofreda Iommiego Mariniego i architekta Alberta Cruza Covarrubiasa nigdy nie dotarli do celu – po drodze osiedlili się na chilijskich wydmach, gdzie założyli Miasto Otwarte – w trakcie wędrówki napisali tekst założycielski dla ruchu o tej samej nazwie: epopeję *Amereida* (1967). Książka Magdaleny Barbaruk to pierwsza w Polsce publikacja o fenomenie ruchu Amereidy, stworzona na podstawie archiwalnych materiałów. Z autorką porozmawiamy o genezie książki, nurcie badań postkolonialnych, współczesnej recepcji ruchu Amereidy oraz tym, co łączy Edwarda Stachurę z latynoamerykańską formacją.

18.00 Filip Łobodziński, *Filip Łobodziński?* Z autorem i bohaterem rozmawia Amelia Sarnowska

W jaki sposób kształtuje się nasza wiedza o nas samych? Czy człowieka określa to, co mu się wydarzyło? Czy raczej sposób, w jaki próbuje sam poukładać otaczającą go rzeczywistość? Czy pamięć o nas samych zasługuje na zaufanie jako źródło prawdy? Porozmawiamy o zaułkach, wybojach i wyzwaniach czyhających na niełatwej drodze, prowadzącej człowieka do samego siebie.

19.30 Michał Bilewicz, *Traumaland. Polacy w cieniu przeszłości.* Z autorem rozmawia Edwin Bendyk

Jesteśmy przyzwyczajeni do historycznych krzywd. Jesteśmy przyzwyczajeni do gloryfikacji porażek. Jesteśmy zmobilizowani (tylko) wtedy, kiedy jest źle. Jesteśmy obsesyjni. Jesteśmy obywatel(k)ami Traumalandu. Ale co to w ogóle znaczy?

LUDWIKOWICE KŁODZKIE Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda, ul. Fabryczna 2
obowiązują bilety

21.30 koncert: Zespół Reprezentacyjny

DZIERŻONIÓW Rynek
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

od 12.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

DZIERŻONIÓW Kinoteatr Zbyszek, ul. Świdnicka 23
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

14.00 Katarzyna Kasia, Grzegorz Markowski, *Siedem życzeń. Rozmowy o źródłach nadziei.* Z autorką i autorem rozmawia Amelia Sarnowska

Siedem życzeń to zapis rozmów o źródłach nadziei, ale też pustki i lęku – a szerzej: o całej gamie pojęć, postaw i emocji, które w ostatnich latach organizowały polską przestrzeń publiczną. Co z nich dziś pozostało? Jak zmienia się rozumienie pojęć takich jak niepodległość czy „szacunek"? Co grozi społeczeństwu, które traci fundament wspólnie wyznawanych wartości? Porozmawiamy o palecie polskich doświadczeń współczesności.

15.30 Lech Moliński, Jerzy Wypych, *Te wszystkie Raje, Zrywy i Jutrzenki. O małych kinach na Dolnym Śląsku.* Z autorami rozmawia Monika Bisek-Grąz (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Jednym z elementów kształtowania się powojennej przestrzeni kulturowej Dolnego Śląska były kina. Małe, jednosalowe. Dostarczały emocji kolejnym pokoleniom widzów i stanowiły lokalne miejsca integracji. Lech Moliński opowiada o historii dolnośląskich kin słowem, Jerzy Wypych – fotografią. Porozmawiamy o kinie wykraczającym poza ekran – o przestrzeni społecznej, kulturowej i emocjonalnej, w której przez lata spotykali się ludzie, by wspólnie doświadczać historii opowiadanych na ekranie. O kinach, jakich już nie ma, ale żyją w pamięci i w światłocieniach dawnych projekcji.

17.00 Katarzyna Grochola, *Nigdy w życiu!* Z autorką rozmawia Małgorzata Kolankowska (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Wznowienie powieści, która przyniosła Katarzynie Grocholi niezwykły rozgłos, jest pretekstem do rozmowy o fenomenie *Nigdy w życiu!* Za co czytelnicy pokochali Grocholę? Jak dzisiaj czyta się tę powieść, w jakim stopniu pozostaje aktualna? Jak zmienili się odbiorcy i czego dziś oczekują od powieści obyczajowej?

18.30 Robert Małecki, *Rumor.* Z autorem rozmawia Olga Wróbel (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Spotkania z osobami piszącymi kryminały są trudne – bardzo łatwo zdradzić odrobinę za dużo, naświetlić za mocno wątki. Ale to także czyni je ciekawymi, bo trzeba wyjść poza strony najnowszej powieści. Porozmawiamy o źródłach kreatywności w kryminale, odpowiedzialności osoby piszącej, środowisku autorów i autorek tworzących ten gatunek oraz o szkoleniu nowych zastępów kadry literackiej.

20.00 Joanna Kuciel-Frydryszak, *Chłopki. Opowieść o naszych babkach.* Z autorką rozmawia Eliza Kącka

Popularność książki *Chłopki. Opowieść o naszych babkach* prowokuje do pytań. Nie tylko o to, jak z tak wysokim odzewem czytelniczym radzi sobie autorka, ale i o przyczyny takiego powodzenia. Jak sama postrzega ten fenomen z perspektywy czasu? Na jaki głód opowieści odpowiadają *Chłopki*? Czy można o tym zjawisku myśleć tylko jako modzie, pochodnej zwrotu ludowego? Na ile krytycznie potrafimy myśleć o własnej genealogii, o negacji lub afirmacji chłopstwa? I co wypieramy, czego nie chcemy przyjąć do wiadomości, przyswajając to dziedzictwo?

10 LIPCA | CZWARTEK

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł I

WAŁBRZYCH Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA, ul. Piotra Wysockiego 29
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–11.30 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Elżbietą Mirgą-Wójtowicz: Antycyganizm jako globalne zjawisko kształtujące los społeczności romskich

SOKOŁOWSKO Kinoteatr Zdrowie, ul. Główna 36
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.00–13.30 Borg Borkowski, Jaga Hupało, Antonia Wolff i Kacper Nowak-Gocławski, Jan Sikorski, Marta Surovy, pokazy filmów artystycznych *Filmowy Brzask* i wystawa fotografii w ramach wystawy *Po deszczu*

WAŁBRZYCH Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA, ul. Piotra Wysockiego 29
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.45–13.00 Literatura bez granic. Pasmo czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Kateřina Tučková, *Bílá Voda*. Z autorką rozmawia Magdalena Knedler, tłumaczenie spotkania: Zofia Bałdyga

W roku 1950 zamknięto czechosłowackie klasztory, a zakonnice przewieziono do ośrodków internowania – jeden z nich mieścił się w Bílej Vodzie, wsi w górach na pograniczu czesko-polskim. Pomimo dramatycznych losów i zmowy milczenia kobiety przetrwały za murami klasztoru graniczącego ze szpitalem psychiatrycznym. Ich historia to także historia morawskiego Kościoła podziemnego i kapłaństwa kobiet. Porozmawiamy z Kateřiną Tučkovą o jej monumentalnej powieści, uhonorowanej czeską Nagrodą Państwową w dziedzinie literatury.

WAŁBRZYCH Stara Kopalnia, ul. Piotra Wysockiego 29
wstęp wolny, obowiązują bezpłatne wejściówki do pobrania ze strony www.biletyonline.starakopalnia.pl

od 11.45 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

13.15 pokaz filmu *Kos* Pawła Maślony

Zapraszamy na pokaz filmu *Kos* w reżyserii Pawła Maślony, według scenariusza Michała A. Zielińskiego. Film zdobył aż 18 nagród, w tym 4 Orły i Złotego Lwa.

Wiosna 1794 roku. Do Polski wraca generał Tadeusz „Kos" Kościuszko (Jacek Braciak), by wzniecić powstanie przeciw Rosji. Towarzyszy mu wierny Domingo (Jason Mitchell), a ich tropem podąża bezlitosny rotmistrz Dunin (Robert Więckiewicz). Tymczasem młody chłop Ignac (Bartosz Bielenia), nieślubny syn szlachcica, ucieka z testamentem, który może dać mu tytuł i majątek. Ścigany przez przyrodniego brata, spotyka Dominga – mimo bariery językowej rodzi się między nimi porozumienie. Los splata ich drogi z Kościuszką, który początkowo nie ufa Ignacowi. Gdy powstanie staje na krawędzi, to właśnie Ignac musi zdecydować: spełnić marzenie o herbie czy walczyć o wolność u boku „Kosa".

15.30* dyskusja o filmie. Z Michałem Bilewiczem i Adamem Leszczyńskim rozmawia Edwin Bendyk

Kos Pawła Maślony to szczególny przykład filmu historycznego. Dynamiczna opowieść o Tadeuszu Kościuszce jest tak naprawdę historią mitu o bohaterze narodowym i diagnozą polskości. Przy czym nie jest to diagnoza pewna swych racji. Raczej aktywnie obserwująca i interpretująca niż stawiająca niepodlegające dyskusji tezy. O filmie porozmawiają psycholog społeczny Michał Bilewicz i historyk Adam Leszczyński, obaj badający w swojej pracy naukowej – choć na różnych polach – fenomen polskości właśnie.

16.45 Katarzyna Grochola, *Nigdy w życiu!* Z autorką rozmawia Olga Wróbel (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Od premiery *Nigdy w życiu!* minęło prawie ćwierć wieku – niezależnie od tego, czy lubimy i czytamy taką literaturę, Judyta towarzyszyła nam w dorastaniu, także za sprawą ikonicznych ujęć z ekranizacji książki. Jak zmieniła się scena pisarska od tego czasu i jak zmieniliśmy się my? Jak wyglądałaby współczesna bohaterka takiej narracji? O rozwoju prozy kobiecej oraz blaskach i cieniach sukcesu porozmawiamy z autorką.

18.15 *Pierwsza dama*. Z Jolantą Kwaśniewską rozmawia Emilia Padoł

Jolanta Kwaśniewska i Emilia Padoł porozmawiają o latach prezydentury, codzienności w Pałacu Prezydenckim i budowaniu roli pierwszej damy. O pracy, która często toczyła się poza kamerami – na rzecz dzieci, kobiet i osób z niepełnosprawnościami. A także o pracy nad sobą i związkiem, już po spełnieniu roli najbardziej reprezentatywnej kobiety w Polsce.

19.45* Gnoza. Z Olgą Tokarczuk i Leszkiem Kolankiewiczem rozmawia Tomasz Stawiszyński

Czym jest gnoza? Prastarą nauką o duchowej naturze wszechrzeczy, przechowywaną od tysiącleci w ezoterycznych tradycjach Wschodu i Zachodu? Herezją, która przekonuje, że stwórcą tego świata nie jest dobry Bóg, lecz zły i okrutny demiurg, spod którego władzy można się jednak wyzwolić? Alternatywną tradycją, z której da się wciąż czerpać rozmaite inspiracje – duchowe, artystyczne, społeczne? A może uniwersalną pokusą, która – w wersji zeświecczonej, politycznej – owocuje wiarą, że możliwe jest stworzenie raju na ziemi?

WAŁBRZYCH Stara Kopalnia, ul. Piotra Wysockiego 29
obowiązują bilety

21.30 koncert: Łona / Konieczny / Krupa

ŻMIGRÓD Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Kamińskiego w Żmigrodzie, ul. Wrocławska 12
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

18.00 Ewa Woydyłło, *Wszystkiego najlepszego! Jak dbać o własne szczęście. Z autorką rozmawia Gabriela Affek* (współorganizator: Rozczytana Aglomeracja)

Psycholożka zajmująca się leczeniem uzależnień, kierowniczka Regionalnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom. Wierzy w nieskończone możliwości, świadome podejmowanie decyzji i kierowanie swoim życiem. Tym razem mówi o szczęściu – nawet w nieszczęściu.

11 LIPCA | PIĄTEK

WAŁBRZYCH Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–10.30 Małe Góry Literatury. Warsztaty z Darią Jendrzejewską: Małe konstrukcje, wielkie historie – warsztaty kreatywnego budowania LEGO (4–6 lat)

10.30–12.00 Małe Góry Literatury. Warsztaty z Darią Jendrzejewską: Od pomysłu do arcydzieła – dziecięca wyobraźnia w świecie LEGO (7–10 lat)

LUDWIKOWICE KŁODZKIE Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda, ul. Fabryczna 2
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

9.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty z Jakubem Gałęziowskim: Historia mówiona w mojej okolicy

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł II

NOWA RUDA Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Bohaterów Getta 10
wydarzenie zamknięte, dla laureatów konkursu na opowiadanie

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł I z Karolem Maliszewskim

12.15–14.15 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł II z Miłką Malzahn

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

11.00* *Pierwsza dama*. Z Jolantą Kwaśniewską rozmawia Emilia Padoł

Jolanta Kwaśniewska – pierwsza dama RP w latach 1995–2005 – i Emilia Padoł, autorka biograficznego wywiadu rzeki *Pierwsza dama*, rozmawiają o życiu żony głowy państwa. Jaka droga poprowadziła bohaterkę do Pałacu Prezydenckiego? Jak tworzyła nowy urząd pierwszej damy i wytyczała plan działania? Jakie trudności napotkała, skąd czerpała siłę i kim jest dzisiaj ta wciąż najlepiej oceniana pierwsza dama w historii Polski? Zapraszamy za kulisy prezydentury. Będzie ciepło, krzepiąco i z humorem!

12.30 Oksana Zabużko, *Po trzecim dzwonku.* Z autorką rozmawia Michał Nogaś (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

W opisie książki na stronie wydawnictwa czytamy: „mężczyźni są tu obecni, ale w rolach drugoplanowych – z całym dobrem i złem tego świata moje bohaterki radzą sobie samodzielnie, bez ich pośrednictwa, przyjmując historię bezpośrednio na siebie, całym ciałem, jako część codzienności. Wszak na terytorium kobiecego ciała nie da się oddzielić tego, co prywatne, od tego, co historyczne, i to jest jeden z powodów, dla którego kobiece ciało to chyba najbardziej upolitycznione zjawisko na świecie". Nie trzeba pisać nic więcej, warto natomiast przeczytać książkę Oksany Zabużko i posłuchać autorki.

14.00 Nie wywołuj wilka z lasu. Z Piotrem Chmielewskim, Michałem Figurą i Katarzyną Kozyrą-Zyskowską rozmawia Radosław Ślusarczyk

Wilk to spośród wszystkich mieszkańców Ziemi stworzenie najbardziej chyba zmitologizowane, obrosłe stereotypami, kliszami, uproszczeniami. Wiele z nich budowało obraz tego zwierzęcia na lęku i przesądach. Współcześnie można odnieść wrażenie, że strach przed „wielkimi zębami i oczami" przeżywa szczególny renesans. O przyczynach tego stanu rzeczy porozmawiają przyrodnicy, aktywiści i artyści.

15.30 Anne Applebaum, *Koncern Autokracja. Dyktatorzy, którzy chcą rządzić światem.* Z autorką rozmawia Michał Nogaś (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Jak wygląda współczesna autokracja? Czym różni się władza w Rosji, Iranie czy Chinach od władzy w Ameryce Północnej albo w Unii Europejskiej? Czy czeka nas powrót dyktatorów? Na te i inne pytania odpowie laureatka Nagrody Pulitzera, bestsellerowa autorka „New York Timesa", publicystka „The Atlantic".

17.00 Prawne aspekty mowy nienawiści. Z Michałem Bilewiczem i Aleksandrą Gliszczyńską-Grabias rozmawia Sylwia Gregorczyk-Abram

Czym jest mowa nienawiści i gdzie przebiega granica między wolnością słowa a odpowiedzialnością prawną? Jak prawo może (i powinno) reagować na szerzenie nienawiści – zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w internecie? Porozmawiamy o konsekwencjach, wyzwaniach i możliwych rozwiązaniach.

18.30 Czy regulować dostęp do mediów społecznościowych? Z Katarzyną Bąkowicz, Adamem Bodnarem, Magdaleną Dziewguć i Adamem Leszczyńskim rozmawia Igor Borkowski. Słowo wstępne: Piotr Voelkel (współorganizator: Uniwersytet SWPS)

Wprowadzane w niektórych krajach regulacje dotyczące dostępu do mediów społecznościowych budzą zainteresowanie, rozpalają dyskusje, kuszą, ale też mnożą wątpliwości. Czy to głos rozsądku, czy marzenie o cenzurze? Konkurencja systemów politycznych i gospodarczych? A może mrzonka i już na drodze legislacji prawo zupełnie martwe i ewentualnie obnażające bezradność przemijającej cywilizacji, która nie umie sobie poradzić ze zmieniającą się rzeczywistością pankomunikacji, dominacji bigtechów i algorytmizacji relacji społecznych? Lek na nienawiść, niszczenie relacji, zaburzanie funkcji poznawczych i relacyjnych czy może sprawne narzędzie w rękach dysponentów treści? Po pierwsze „czy?", po drugie „jak?", po trzecie „kiedy?" (bo może jest już za późno?) zapanować nad przestrzeniami komunikacji usieciowionej? Jak i gdzie identyfikować przestrzenie regulacji: w narracji i samowiedzy społecznej, w lekcji życia społecznego, w ekstremalnych zdarzeniach życia publicznego, w biznesie? O tym wszystkim porozmawiamy w panelu poświęconym regulacji dostępności do mediów elektronicznych i komunikacji sieciowej.

20.00 Pan Antoni. Z autorką biografii Antoniego Słonimskiego Joanną Kuciel-Frydryszak i jego sekretarzem Adamem Michnikiem rozmawia Irek Grin

Obchodzimy rok Antoniego Słonimskiego. Z tej okazji ukazało się wznowienie pierwszej biografii poety: *Słonimski. Heretyk na ambonie* pióra Joanny Kuciel-Frydryszak. Autorka i Adam Michnik, sekretarz Słonimskiego, porozmawiają o książce, podzielą się także opowieściami o swoich relacjach – w wypadku autorki lekturowych, w wypadku Adama Michnika osobistych – z bohaterem spotkania.

21.30 koncert: Pidżama Porno

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

23.00 Jaga Hupało, performance *Lśnienie* w ramach wystawy *Po deszczu*

12 LIPCA | SOBOTA

RADKÓW
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

6.00–9.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty: SPAcer ROS-ą. Prowadzą: Lucyna Piwowarska-Dmytrów, Wojtek Grzesiak, Michał Derencz, Paulina Jóźwin (Stolovelasy)

NOWA RUDA Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a
obowiązują zapisy mailowe, liczba miejsc ograniczona

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Seminarium Edwina Bendyka: Ex-centrum. Moduł III

NOWA RUDA Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Bohaterów Getta 10
wydarzenie zamknięte, dla laureatów konkursu na opowiadanie

10.00–12.00 Latający Uniwersytet Ludowy. Warsztaty kreatywnego pisania: Fikcja, fiksacja, mistyfikacja. Moduł III ze Zbigniewem Kruszyńskim

WAŁBRZYCH Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami", Rynek 9
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

12.00 Literatura bez granic. Pasmo czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Petra Hůlová, *Krótka historia Ruchu.* Z autorką rozmawia Tomasz Grabiński

Petra Hůlová już od swojego debiutu *Czas Czerwonych Gór* stanowi jeden z najważniejszych głosów w czeskiej literaturze. Do dziś napisała kilkanaście książek, z których pięć ukazało się po polsku. Hůlová ma też bliskie związki z teatrem i bierze aktywny udział w życiu literackim, społecznym i politycznym swojego kraju. Od dwóch lat próbuje żyć bez auta. Często bywa w Polsce.

„W bliskiej przyszłości dochodzi do radykalnych zmian społecznych dzięki Ruchowi. To koniec reguł ciemnoczasu. Nastaje jasnoczas: zakazuje się myślenia o kobietach wyłącznie przez pryzmat ich wyglądu czy młodości ciała" – tak zachęca do lektury powieści *Krótka historia Ruchu* jej tłumaczka i wydawczyni Julia Różewicz.

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

11.30 O dezinformacji w mediach. Z Anne Applebaum i Adamem Michnikiem rozmawia Dorota Wysocka-Schnepf

Żyjemy w epoce informacyjnego chaosu. Granica między prawdą a fałszem zaciera się, a propaganda i manipulacja są narzędziami walki politycznej. Społeczeństwo destabilizuje się, a wychodzenie poza własną bańkę kończy się zdenerwowaniem lub stanem lękowym. Społeczeństwo za sprawą mediów (anty) społecznościowych dzieli się na frakcje obarczające się nawzajem najróżniejszymi winami. Nie ma kompromisów. Nie rozmawiamy, nie chcemy rozmawiać. Kto za tym wszystkim stoi? Dlaczego warczymy na siebie w internecie, powielamy niesprawdzone kłamstwa i jak to ma się do rzeczywistości?

13.00 Ewa Woydyłło, *Wszystkiego najlepszego! Jak dbać o własne szczęście.* Z autorką rozmawia Jana Karpienko (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Jak odnaleźć szczęście nie jako chwilowy stan, lecz trwałą postawę wobec życia? Podczas spotkania z Ewą Woydyłło porozmawiamy o tym, co przeszkadza nam w doświadczaniu szczęścia – o takich emocjach jak gniew, wstyd czy poczucie winy

– oraz o tym, co może je budować (akceptacja, wdzięczność, radość i przebaczenie). Autorka, ceniona psycholożka i terapeutka, podzieli się konkretnymi obserwacjami i narzędziami, które pomagają zobaczyć codzienność w nowym świetle. Bo – jak pisze – szczęście to nie luksus, lecz wybór, który naprawdę się opłaca.

14.30 Granice hejtu. O sytuacji na granicy polsko-białoruskiej i o mowie nienawiści z Mają Ostaszewską rozmawia Urszula Glensk

Zapraszamy na rozmowę o tym, co dzieje się na granicy polsko-białoruskiej i w nas samych. W centrum spotkania znajdą się granice nie tylko geograficzne, lecz także moralne: jak rodzi się i rozlewa hejt i jak łatwo słowa mogą przekształcić strach w agresję. Maja Ostaszewska – aktorka, aktywistka, osoba zaangażowana w działania pomocowe na granicy – podzieli się swoim doświadczeniem, przywołując sytuacje z pogranicza i refleksje towarzyszące jej zaangażowaniu. W rozmowie pojawią się pytania o język nienawiści i sposoby oporu wobec niego. To spotkanie będzie zaproszeniem do uważności, odwagi i niezgody na dehumanizację.

16.00 *Swoją drogą.* Z Bogdanem de Barbaro rozmawia Justyna Dąbrowska (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Profesor Bogdan de Barbaro i Justyna Dąbrowska – psychoterapeuci – spróbują w rozmowie przyjrzeć się mocy słowa. Kiedy słowa leczą, a kiedy kaleczą?

Słowa leczą, jeżeli otwierają namysł, który pozwala sięgnąć w głąb siebie samego. Taki namysł, z którego wynika albo lepsze rozumienie siebie, albo pocieszenie, albo znalezienie jakiejś innej drogi niż dotychczasowa błędna. Słowa leczą, jeśli potrafią pomóc w zrozumieniu drugiego, z którym dotąd było się w konflikcie. Refleksję nad słowami, które leczą, możemy ograniczyć do psychoterapii, ale jeśli „leczenie" rozumieć szerzej, to moc słowa objawia się też w rozmowie ludzi bliskich. Słowo niesie ulgę w cierpieniu, może być znakiem bliskości, dać pocieszenie, wydobyć z bolesnej samotności. Może jednak też dotkliwie zranić, a nawet być zapowiedzią fizycznej przemocy. Żyjemy w czasach emocjokracji. Jeśli słowa nie będą poddawane refleksji, jeśli nie będziemy ich „ważyć", to staną się narzędziami destrukcji – osobistych, rodzinnych i społecznych.

17.30 Polowanie na prawdę. O kłamstwach myśliwych z Mikołajem Dorożałą i Radosławem Ślusarczykiem rozmawia Karolina Kuszlewicz

Rocznie zabijają prawie milion zwierząt w ich naturalnym środowisku. Na ich krew mówią „farba". Odbieranie życia czującym istotom klasyfikują jako „pozyskiwanie". Twierdzą, że są specjalistami w zakresie ochrony przyrody. Swoimi wpływami sięgają głęboko, mają zawsze reprezentację polityczną pilnującą ich interesów. To sprawia na przykład, że – choć poruszają się z bronią palną po terenach publicznie dostępnych – nie muszą przechodzić okresowych badań lekarskich. Mowa o myśliwych. Zapraszamy do wysłuchania rozmowy o tym, co wiemy, a czego wciąż nie możemy się dowiedzieć o ich działalności. Kto i ile zarabia na sprzedaży polowań w Polsce? Czy możemy czuć się bezpiecznie, wchodząc do lasu? Jaka jest skala wpływów myśliwych w polskim parlamencie? Dlaczego wciąż możliwe jest polowanie na ptaki? Postaramy się zdemaskować manipulacje, którymi posługują się myśliwi: te na poziomie języka i te na poziomie konkretnych czynów.

19.00 głośna lektura: fragmenty *Domu dla Doma* Wiktorii Ameliny czyta Maja Ostaszewska (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Minęły dwa lata od tragicznej śmierci Wiktorii Ameliny. Autorka zmarła w szpitalu w wyniku obrażeń odniesionych w dokonanym przez rosyjskich żołnierzy ostrzale Kramatorska. W lipcowy wieczór wspominamy *Dom dla Doma*. Dom, bohater-narrator, jest psem, a dokładnie rzecz ujmując – pudlem, równolatkiem niepodległej Ukrainy, która wyrwała się z ramion Rosji w latach dziewięćdziesiątych. Ukrainy, która wciąż musi uzasadniać własną niezależność, strzec swoich granic, walczyć i oddawać życie.

20.00* *Głos. Echo.* Z Wojciechem Mannem i Katarzyną Kubisiowską rozmawia Małgorzata Kolankowska (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Fan życia czy zgred? Rockman czy starszy pan w kapeluszu? Wojciech Mann dwukrotnie dał się namówić Katarzynie Kubisiowskiej na zwierzenia – o życiu, rodzinie i muzyce. W czasie spotkania porozmawiamy o ich wspólnej pracy nad obiema książkami, o tym, jak opowiada się o sobie z dystansem, jak „otwiera się" człowieka-legendę i odkrywa rodzinne, radiowe i telewizyjne sekrety, ale też o tym, jak zmienia się medialna rzeczywistość.

21.30 koncert: Hołdys / Waglewski / Karimski Orchestra

ZAMEK SARNY Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują bilety

23.00 performance Joanny Suppan towarzyszący instalacji interaktywnej Sefy Sagira i Anny Klimczak (współpraca: Wiktor Krokosz)

Książki, o których porozmawiamy na Festiwalu

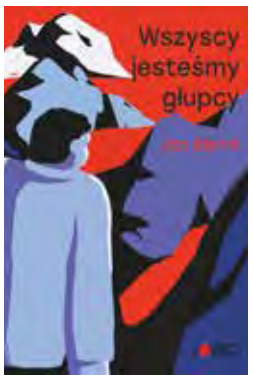

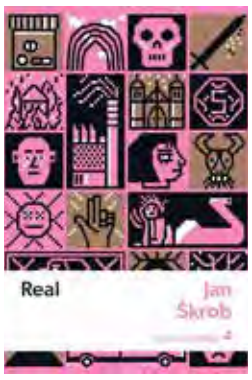

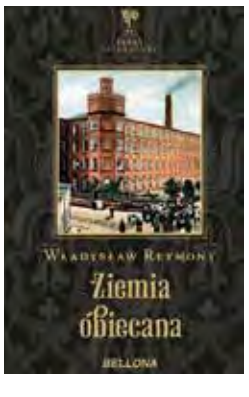

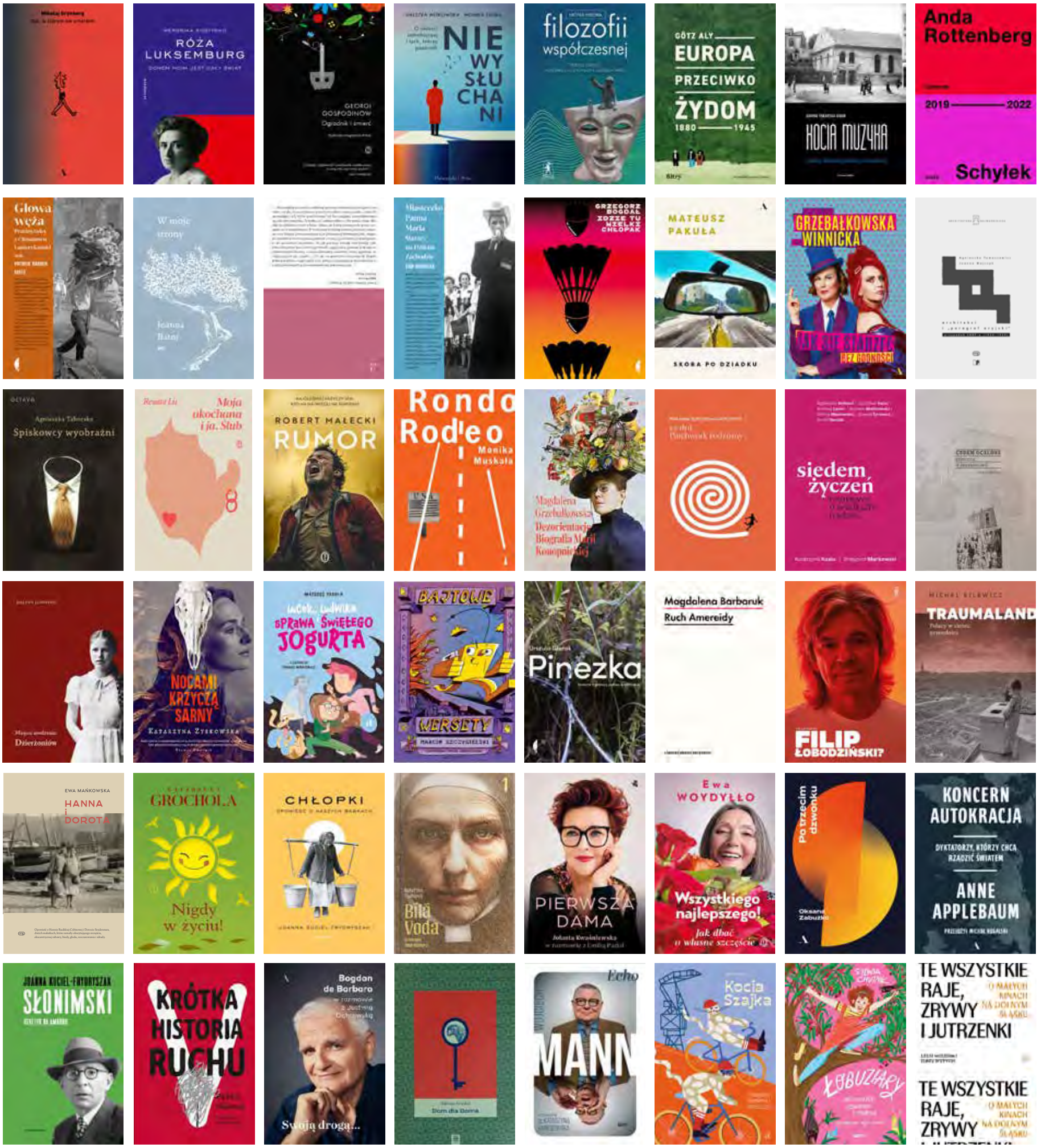

Znajdź nas w internecie

Program Festiwalu oraz link do zakupu biletów są na stronie: *fundacjaolgitokarczuk.org*

Fundacja Olgi Tokarczuk na Facebooku: *facebook.com/FundacjaOlgiTokarczuk*

Festiwal Góry Literatury na Facebooku: *facebook.com/FGL2023/*

Fundacja Olgi Tokarczuk na Instagramie: *instagram.com/tokarczuk_olga/*

Festiwal Góry Literatury na Instagramie: *instagram.com/festiwal.goryliteratury/*

Fundacja Olgi Tokarczuk na X: *x.com/tokarczuk_olga*

Fundacja Olgi Tokarczuk na YouTubie: *youtube.com/@FundacjaOlgiTokarczuk*

Archiwum Olgi Tokarczuk *archiwum.fundacjaolgitokarczuk.org*

Fundacja Olgi Tokarczuk na patronite.pl *patronite.pl/Fundacja-Olgi-Tokarczuk*

MECENAS FESTIWALU GÓRY LITERATURY

PARTNERZY FESTIWALU GÓRY LITERATURY

PARTNERZY PASMA SZTUK WIZUALNYCH

PATRONAT MEDIALNY

MAŁE GÓRY LITERATURY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Dofinansowano ze środków budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego

LATAJĄCY UNIWERSYTET LUDOWY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

PASMO CZESKIE FGL

Środki wydatkowane w ramach projektu nr: Kultura bez granic CZ.11.04.02/00/23_003/0000038